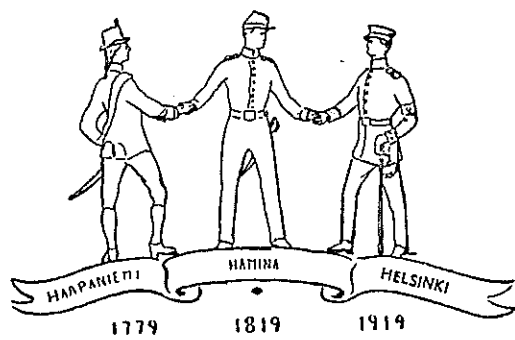

UNIVERSALIA

N:º 2/1966

De 70

Vyötti miekan vyötärölle Lupeellensa kylkiraudan

Kadettikunnan toimintasuunnitelma 1966

Toimintavuonna 1966 Kadettikunta jatkaa toimenpiteitä vuosikokouksien vahvistamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan päämäärä on edelleen maanpuolustushengen kehittäminen ja ylläpitäminen sekä upseerikunnan sisäisen yhteyden lujittaminen ja sen yhteiskunnallisen arvostuksen ja valveutuneisuuden lisääminen.

Tämän saavuttamiseksi

- jatketaan Kadettikunnan organisaation tarkistustyötä alaorganisaation kohdalla tutkimalla yhdistämismahdollisuuksia muuhun varuskunnissa tapahtuvaan upseerien järjestötoimintaan,
- järjestetään kadettipiirien opinto ja esitelmätilaisuuksia, joissa käsitellään puolueettomuutta ja yhteiskuntamme kehittymistä puolustustahtomme eräinä perustekijöinä,
- tuetaan vaikeuksiin joutuneita Kadettikunnan jäseniä tai heidän omaisiaan,
- perehdytetään upseeristoa käytännölliseen järjestötoimintaan,
- tehostetaan yhteistoimintaa kadettioppilaskunnan kanssa tutustuttamalla kadetteja Kadettikunnan toimintatapoihin ja tarkoitukseen sekä
- aloitetaan valmistelut uuden matrikkelin julkaisemiseksi Kadettikunnan 50-vuotisjuhlien yhteydessä.

KADETTIKUNNAN 45. VUOSIKOKOUS

Kenraalimajuri T Saukkonen pitämässä avauspuhetta.

Kadettikunnan vuosikokous pidettiin tänä vuonna Tampereella. Vuosikokouksen osanottajat suorittivat kunniakäynnin Kalevankankaan sankarihautoille, jossa kenraalimajuri T Saukkonen, eversti K S Laakso ja majuri E J Laakso laskevat seppeleen. Avajaisjuhla pidettiin Suomalaisessa Klubissa. Tilaisuudessa puhui Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraali Saukkonen, minkä jälkeen seurasi perinteellinen rukousakti. Seuraavina olivat ohjelmassa kaupunginjohtaja V J Vartolan esitelmä Tampereen kaupungin kehityksestä, ansiomerkkien ja ansiolevykkeiden jako, ilmoitus Kultaiseen Kirjaan merkityistä, Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön stipendien ja apurahojen jako sekä puolustusvoimain komentajan ja eri järjestöjen tervehdykset.

Varsinaisen vuosikokouksen lisäksi oli ohjelmassa iltajuhla Suomalaisessa Klubissa sekä seuraavana päivänä mahdollisuus seurata teatterissa Ilmari Turjan "Päämajassa" näytelmää.

Ansiolevykkeiden jako. Vasemmalta evl M Uotinen, ev Liikkanen ja kapt A Euramo.

26. 3. 1966 TAMPEREELLA

Juhlaleisöitä avajaisjuhlassa.

Kadettikunnan ansiomerkkien saajat. Vasemmalta evl J Valtanen, kenrm M Sisto, ev R Tengström, kapt U Silventoinen, ev V Rommi, kenrm O Seeve, maj L Reunala, evl E Korpikoski, ev J Hynninen ja evl U S Hahti.

Kuvat L Laitinen

RUKOUSAKTI

Kadettikunnan vuosikokouksessa Tampereella 26. 3. 1966 Kenttärövästi Yrjö Massa

INTROITUS

Vuosi sitten oli tällä paikalla puhe uskosta. Kristinuskon "kolme suurta" ovat usko, toivo ja rakkaus. Usko ja rakkaus ovat sekä kristillisinä että käytännön elämän käsitteinä meille tutumpia ja läheisempiä kuin toivo.

Mutta toivo on tarkemmin ajateltuna myös elämän keskeisimpiä käsitteitä, josta meidän kannattaa pitää ihmiseksi luotuna olentoina vahvasti kiinni.

Albert Einstein on lausunut nykyajan teknillistyneen, industrialisoituneen ja korkean elintason keskellä elävästä ihmisestä: "Nykyajan ihminen elää yhä täydellisempien välineiden, mutta yhä vääristyneempien päämäärien maailmassa." Se merkitsee, että meillä on yhä paremmat keinot elämämme hallitsemiseen, mutta emme osaa asettaa elämämme arvoja oikeaan järjestykseen voidaksemme elää mahdollisimman täyteläistä, rikasta ja ihmisarvoista elämää. Elämämme perusarvot ja täten myös sen päämäärät ovat usein vääristyneet. Eikö elämämme eräs perusarvo — uskon ja rakkauden ohella — ole oikein suuntautunut toivo sekä ajallista että iäistä elämäämme ajatellen?

Toivolla on tärkeä asema myös sotilaan — ja siis myös Kadettikunnan upseerin elämässä. Upseerilla ei ole varaa antautua rauhan — ja vielä vähemmän sodan — aikana toivottomuuden, defaultismin tai pessimismin valtaan. Hänen on luotava itselleen myönteinen, valoisa ja optimistinen elämänsä.

Esimiehenä ja johtajana hänen on nähtävä toivoa, siellä missä muut näkevät vain toivottomuutta. Hänen on vaikeimpinakin hetkinä oltava alaisilleen rohkeana elämänmyönteisyyden ja hellittämättömän toivon symboli. Ehkä juuri iäisen elämän toivon varassa elävällä on parhaat mahdollisuudet pitää yllä itsessään ja muissa myös ajallisen elämän toivoa.

Kristitty ei menetä toivoaan ajallisessa elämässä, koska hänellä on vahva usko siihen, että hänen elämänsä on kaikkivaltiaan Jumalan hyvässä hoidossa.

Hän ei vaivu toivottomuuden, itsemurhan tai kuolemanpelon valtaan, koska hän uskoo, että Jumalalla on valta puuttua millä hetkellä hyvänsä asioiden kulkuun ja kääntää jokainen tappio voitoksi.

Ja iäisen elämän toivon kannustamana hän tähyilee ajallisen kuoleman portin läpi iäiseen elämään Jumalan asunnoissa.

Nouskaamme näissä ajatuksissa kuulemaan Pyhän Kirjan sanoja kristillisestä toivosta:

VERBUM AETERNUM DEI

"Usko on luja luottamus siihen, mitä toivotaan, ojentautuminen sen mukaan, mikä ei näy."

(Hebr. 11:1)

"Meidän kerskauksemme on Jumalan kirkkauden toivo."

(Room. 5:2)

"Olkaa toivossa iloiset."

(Room. 12:12)

"Mutta me, jotka olemme päivän lapsia, olkaamme raittiit ja olkoon pukunamme uskon ja rakkauden haarniska ja kypärinämme pelastuksen toivo."

(2 Tess. 5:8)

"Pysykäämme järkähtämättä toivon tunnustuksessa, sillä hän, joka antoi lupauksen, on uskollinen."

(Hebr. 10:23)

"Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka suuren laupeutensa mukaan on uudestisyntynyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleistanousemisen kautta."

(1 Piet. 1:3)

ORATIO

Hiljenymme rukoukseen:

Jumala, kiitos Sinulle siitä toivosta, jonka olet meille Jeesuksessa Kristuksessa antanut. Älä anna meidän koskaan vaipua toivottomuuden valtaan, vaan johda meitä iankaikkisen elämän toivossa läpi ajallisen elämämme.

Kiitos myös siitä, että saamme viettää tänään Kadettikunnan vuosikokousta vapaana kansana vapaassa maassa. Siunna yhteinen kokoontumisemme ja täällä tehtävät päätökset. Siunna Kadettikuntaa ja sen työtä kansamme parhaaksi. Amen.

VERBA FINALIA

Kuulkaamme lopuksi virren sanoja, jotka puhuvat meille siitä toivosta, jonka varassa esi-isämme ovat eläneet:

"Kristus, sä tiemme, valo sydäntemme,
Toivomme ainut, sinä Totuutemme,
Armosi anna meille eloksemme, Uudista meidät."

(Virsi 475:3)

Puhe Kadettikunnan vuosikokouksen avajaisjuhlassa

Kenraalimajuri T Saukkonen

Suomen historia osoittaa, että vaaran hetkellä tämän kansan keskuudesta on noussut miehiä, jotka menestyksellä ovat johtaneet varsin merkittäviäkin sotatoimia. Heimosotiemme aika ja vieläpä Ruotsin vallan aika on täynnä esimerkkejä, mainittakoon vain Juho Vesainen ja rajakapteeni Olli Tiainen. Viimeiset esimerkit ovat poimittavissa vapausotamme ajalta.

Yhteiskunnan kehittyessä, armeijoiden kasvaessa, tekniikan kehittyessä yhä enemmän ja enemmän tuli rauhan aikana systemaattisesti olosuhteita vastaavasti koulutetun vakinaisen upseerikunnan tarve yhä polttavammaksi.

Upseerikunnalle asetettavat vaatimukset ovat kehittyneet olosuhteiden mukaan. Yleisvaatimukset voitaneen asettaa seuraavasti:

- Kansan tulee tuntea upseerikunta omakseen, josta seuraa, että
  - upseerikunta on rekrytoitava kaikista yhteiskuntaluokista,
  - sen tulee omata hyvä yleissivistys,
  - korkea ammattitaito,
  - upseerikuntaa tulee elähdyttää isänmaanrakkaus ja tinkimätön velvollisuuden tunto,
  - sen tulee olla moraalisesti korkealla tasolla ja
  - sen tulee olla yhdenmukaisesti koulutettu.
- Kadettikoulujen tehtäväksi on kaikkialla maailmassa tullut antaa ammattiupseeristolle peruskoulutus.

Alkuna kadettikoulutus sai Ludvig XIV:n Ranskassa — kadetti sanan alkuperäinen, jo ammoin unohtunut merkitys tarkoittaa aatelisperheen nuorempaa poikaa — sieltä menetelmä siirtyi Preussiin josta edelleen Ruotsi-Suomeen.

Tukholmaan 1700-luvun puolivälissä perustettu kadettikoulu lakkautettiin varsin pian dramaattisten olosuhteitten vallitessa. Vasta neljännesvuosiasata myöhemmin Suomesta tehty aloite johti pohjoismaiden vanhimman kadettikoulun perustamiseen.

Savon Prikaati vastasi noihin aikoihin Suomen itärajan varsin keskeisen osan puolustuksesta. Sen komentajaksi määrättiin 1775 eversti Yrjö Maunu Sprengtporten, joka etevänä upseerina ja kaukokatseisena johtajana havaitsi olosuhteisiimme koulutetun, suomenkieltä taitavan upseeriston tarpeen. Hän aloitti koulutuksen omin varoin virkatalossaan ja teki sitten myöhemmin, varojensa alkaessa ehtyä, esityksen kadettikoulun perustamisesta. 23. 7. 1779 HM Ruotsin kuningas hyväksyi Haapaniemen sotakoulun perustamisen. Tästä päivästä voidaan katsoa Suomen Kadettikoulun toiminnan virallisesti alkaneen.

Haapaniemen sotakoulu toimi Kustaa III:n sodan vuosien 1788—90 aiheuttamaa keskeytystä lukuunottamatta vuoteen 1808 saakka, jolloin opettajat ja vanhemmat kadetit siirtyivät joukkoihin ja nuorimmat kotiutettiin.

Suomen jouduttua Venäjän valtaan ryhtyivät entiset Haapaniemen upseerit viipymättä toimenpiteisiin koulun aloittamiseksi uudelleen. Jo v 1810 teki entinen kadettikoulun pitkäaikainen johtaja, everstiluutnantti Samuel Möller ensimmäisen aloitteen ja uusi sen 1812. Koulun uudelleen aloittamiseen mainittuna vuonna vaikuttivat kuitenkin ratkaisevasti everstiluutnantti Otto Carl v. Fieandt ja kuuluisa Kustaa Mauri Armfelt. Ehkä myös Y M Sprengtporten antoi tukensa sydäntään lähellä olleelle asialle.

Tulipalon tuhottua Haapaniemen rakennukset 1818 koulu siirtyi seuraavana vuonna Haminaan Suomen Kadettikoulu nimisenä ja toimi siellä lakkauttamiseensa saakka eli vuoteen 1902. Viimeiset oppilaat siirtyivät pois v 1903.

Entisten Haminan kadettien toimesta aloitti kadettikoulu jälleen toimintansa itsenäisessä Suomessa tammikuussa 1919. Käsken antoi kenraali Mannerheim ja sen toteutti kenraali Hannes Ignatius. Kolme ensimmäistä koulun johtajaa oli entisiä Haminan kadetteja, opettajina heitä toimi kolmekymmenhuvulle saakka.

Aivan tarkkojen tietojen saanti Haapaniemen kadeteista tuottaa vaikeuksia em tulipalon tuhottua koulun koko arkiston. Kaikkiaan n 210 kadettia lienee viety koulun kirjoihin. Näistä osa ei antautunut upseerinuralle vaan valitsi siviilivirkamiehen tms alan. "Kustaavin sotaan" osallistui n 40—45 koulun kasvattia ja Suomen sotaan 1808—09 opettajat mukaan luettuina n 150.

Venäjän vallan aikana kirjoitettiin Haapanie-

meen oppilaisiksi 93 ja Haminaan kaikkiaan 1544 oppilasta, joista upseereiksi valmistui vajaa 900 loppujen siirtyessä siviilialueille tai venäläisiin sotilasopetuslaitoksiin.

Mainittakoon vielä, että itsenäisen Suomen aikana on Kadettikoulusta saanut kaikkiaan 4340 päästötodistuksen, johon lukuun tulisi vielä lisätä sodissamme kadetteina kaatuneet.

Kadetteja on koulussa tällä hetkellä vajaa 400.

Kuinka sitten on kadettikoulutus vastannut edellä esittämiämme vaatimuksia?

Haapaniemen sotakoulu oli alkuaan tarkoitettu vain aatelispojille. Kuitenkaan ei tätä voitu noudattaa, Suomen aatelisto oli vähälukuinen ja ruotsalaisia ei tämä syrjäinen kulma sanottavammin houkutellut etenkin kun akordimaksun avulla pääsi varmemmin ja parempaan virkaan kiinni kuin vaivalloisella opiskelulla.

Kohtalokkaissa 1700-luvun sodissa olivat kansaa johtaneet nimismiehet, ylioppilaat, papin pojat jne. On ilmeistä, että näistä piireistä, jotka ainoana omasivat riittävän pohjasivistyksen, tuli oppilastyönsä aatelispoikien lisäksi.

Olen todennut, että sekä Haapaniemen että Haminan kadettien isät olivat melkein yksinomaan upseereita, (upseeri-) tilanomistajia, pappeja, nimismiehiä tai muita virkamiehiä. Kohonneen kansansivistyksen ja ehkä varallisuudenkin merkinä ilmestyy viime vuosisadan puolivälin jälkeen isien joukkoon silloin tällöin kauppias, opettaja ja alempi virkamies, vuosisadan loppupuolella näkyy joukossa käsityöläisiäkin: karvari, teurastaja, eräitä leipureita jne.

Vaikka suomalaiset sukunimet ovat joukossa harvinaisia — ensimmäinen näkyy vasta n 100 vuotta sitten — voidaan todeta, että valtaosa on hallinnut suomenkielen. Suomenkielen taito katsottiin välttämättömäksi suomalaisissa joukoissa, valtaosa oppilaisista oli syntynyt ja kasvanut suomalaisalueilla ja oppilaita vaadittiin käyttämään palveluksen ulkopuolella keskenään suomenkieltä.

Haapaniemen sotakoulun perustajassa Y M Sprengtportenissa syntyi jo nuorena kadettina viha Ruotsia ja ruotsalaisia kohtaan. Tämä piirre oli leimaa antavana koko hänen elämänsä ajan. Anjalan liiton vaikutukset tuntuivat Haapaniemessäkin. Samuel Möller ei ottanut vastaan Kustaa III:n tarjoamaa suorastaan loistavaa virkaa Ruotsissa vaan pysyi Haapaniemessä.

Kaikki tämä ja paljon muuta lisäksi oikeuttaa päättelemään, että Haapaniemi oli suomalainen kadettikoulu ja koulutti suomalaisia upseereita.

Vielä suuremmalla syyllä voidaan samaa sanoa Haminan kadettikoulusta. Vieraassa maassakin he pysyivät suomalaisina, jotka palveluksensa päätyttyä palasivat kotiin.

Voitaneen olla yhtä mieltä, että Suomen kansa tunsii omakseen kadettikoulumme kasvattaman upseeriston niin Ruotsin kuin Venäjän vallan aikana, ja että se olosuhteitten sallimissa määrin oli riittävän laajoista piireistä lähtöisin.

Yleissivistys oli tuon ajan upseeristolla huomattavan korkea. Ammattitaidosta antanee jonkinlaisen kuvan se, että itsenäisyyttämme edeltäneen ajan kadeteista lähes neljäsosa yleni kenraalin arvoon ja lähes sama määrä eversteiksi ja eversti-luutnanteiksi.

Kenties arvokkaimman panoksen isänmaalle antoivat Haminan kasvatit istuttamalla isänmaallisen hengen ja Suomalaisen ajattelun vanhan väen miehiin ja sitä tietä laajalle Suomen kansaan.

Kun Suomen kansa valmisteli vapauttaan olivat kadettikoulun kasvatit mukana suorittamassa sotilaallista suunnittelua, ja Vapaussodan alettua he toimivat ylempinä johtajina ja organisaattoreina, Suomen ensimmäisen hallituksen jäsenistä oli puolet Haminan kadetteja.

Kun Kadettikoulun toiminta oli lakkautettu ja Suomen sotaväki hajoitettu, perustivat entiset Haminan kadetit muistojensa vaalimiseksi Suomen Kadettiklubin. Tämä klubi, jonka toiminta virallisesti päättyi vuoden 1964 lopussa, lienee ollut esimerkkinä ja voimakkaana kannustimena kun itsenäisen Suomen ensimmäiset kadetit vuosi valmistumisensa jälkeen 27.1.1921 perustivat oman yhdistyksensä Kadettikunnan, johon jokainen Kadetti-, Merisota- ja Ilmasotakoulun kadettiosaston hyväksyttävästi suorittanut upseeri voi liittyä.

Itsenäisessä Suomessa ei alkuvuosina voinut upseerikunnan yhtenäisyydestä puhua ja vain puoli kansaa tunsii heidät omakseen. Kirjavan upseeriston suurimman ryhmän muodostivat jääkärit, heidänkin koulutuksensa yleensä vastasi vain sodan ajan joukkueen johtajan tai komppanian päällikön tasoa.

Vaadittiin lähes viidentoista vuoden ankara kaikkiin portaisiin kohdistuva koulutustyö ennenkuin voitiin puhua edes jossain määrin yhtenäisestä, asemiaan vastaavasti koulutetusta upseerikunnasta. Tällöin myöskin alkoi kansan enemmistö hyväksyä puolustuslaitoksen, joskin vasta "talvisodan ihme" päätti tämän suotuisan kehityksen.

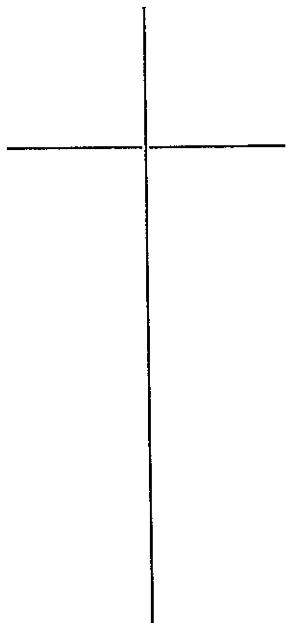
Sodissamme kadettikoulun kasvatit toimivat enimmäkseen keski- ja alemmassa johdossa: pääasiassa pataljoonan, osin rykmentin ja toisaalta komppanian portaissa. Vain muutama harva ehti divisioonan komentajaksi. Yleisesikuntaupseereista oli valtaosa kadettikoulun kasvattajia.

Voitaneen todeta, että sota osoitti kadettikoulutuksen vastanneen odotuksia, ammattitaito havaittiin varsin korkeaksi ja isänmaanrakkaus sekä velvollisuudentunto kestävästi vertailun aikaisempien polvien kanssa.

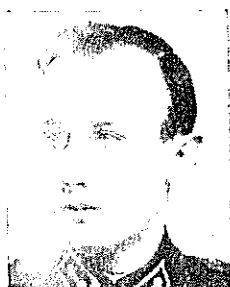
Ensimmäinen kadettikenraali nimitettiin vasta sodan jälkeen. Viimeisenä kymmenvuotiskautena on puolustusvoimain korkein johto siirtynyt kadettikoulun kasvateille, puolustusvoimain komentajan virka vasta 13.11.1965 eli 190 vuotta kadettikoulun perustamisen jälkeen.

Tulevaisuus vasta osoittaa heidän työnsä arvon.

IN MEMORIAM

Majuri
Erkki Kalevi Soininen
* 13. 2. 1927
† 17. 2. 1966
Kadetti n:o 3070
29. Kurssi

Everstiluutnantti
Kalle Oskar Riitesuo
* 30. 3. 1901
† 24. 2. 1966
Kadetti n:o 201
4. Kurssi

Everstiluutnantti
Frans-Julius Jansson
* 28. 9. 1901
† 3. 4. 1966
Kadetti n:o 221
4. Kurssi

Majuri
Arvo Aksel Reunanen
* 12. 10. 1903
† 13. 4. 1966
Kadetti n:o 486
8. Kurssi

Puhe Kadettikunnan vuosikokouksessa

Kenraali Hannes Ignatiuksen

Kadettisäätiön stipendien jaon yhteydessä

Kenraaliluutnantti Kai Savonjousi

Vapaussodan jälkeen oli upseeristomme hyvin kirjavaa, saanut koulutuksensa 10 eri tavalla ja vieläpä useassa eri maassa. Näissä oloissa jo ensimmäiset kadettiupseerit ymmärsivät, että juuri itsenäistynyt maa tarvitsi yhtenäisen isänmaallisen ja ihanteellisen hengen elähdyttämän upseerikunnan. Mitä tällainen upseeristo maallemme on merkinnyt varhaisimpina aikoina selviää mm. ev Rommin kirjoituksesta viimeisessä Kylkiraudassa. Muistaa sopii, että Svinhufvudin itsenäisyysenaatin jäsenistä puolet (6 kpl) oli Haminan kadetteja. Mutta tämän upseeriston tuli olla myös ammatillisesti mahdollisimman pätevä. Sen tähden itsenäinen sotatieteellinen tutkimustyö oli saatava alkuun. Niin jo Kadettikunnan ensimmäisessä vuosikokouksessa 27. 1. 1921 otettiin kysymys esille.

Meidän suuri innoittajamme kenraali Hannes Ignatius hyväksyi rahaston säännöt 30. 10. 1924 ja lahjoitti sille "pesämunan", jota sitten suurensi testamentissaan.

Jotta sotien jälkeisinä vaaran vuosina rahasto ei mahdollisesti joutuisi väärin käsiin se muutettiin säätiöksi. Säätiöön — kuten tunnettua — eivät sivulliset pääse käsiksi.

Säätiön tarkoitus on entinen, kehittää kadettiupseerien harrastusta sotatieteisiin, sotilasurhei-

tuun ja erityisissä tapauksissa avustaa puutteenalaisia upseeriperheitä. Viimeksi mainittua ei säätiön ole tarvinnut tehdä. Säätiö on siis vuosikymmenien kuluessa palkinnut esitettyjä sotatieteellisiä töitä ja kirjoituksia sekä jakanut apurahoja. Samalla on säätiön omaisuutta hiljalleen kartutettu ollen se nyt hieman yli 200.000 nykymarkkaa.

Kuten aikaisemminkin olen sanonut on säätiön hallitusta jo usean vuoden ajan vaivannut havainto, että nuoret upseerit eivät juuri hae apurahoja tai esitä julkaisujaan palkittavaksi. Säätiön hallitus sai tyydytyksekseen hiljattain vastaanottaa Kadettikunnalta samaa asiaa käsittelevän kirjelmän. Heitimme kuitenkin "pallon" takaisin, koska mielestämme Kadettikunnalla on paremmat mahdollisuudet nuorten kadettiupseerien valistamiseen kuin säätiöllä. Mutta olemme hyvillämme, että kysymys on esillä Kadettikunnassa.

Ennen kuin ryhdyn palkintojen ja apurahojen jakoon saanen hieman kertoa kenraali Hannes Ignatiuksesta. Kenraali Huhtala on häntä kuvannut pari vuotta sitten tässä samanlaisessa tilaisuudessa. Yritän kuvailla häntä sellaisena kuin nuori kadetti hänet näki.

"Gnatte", kuten häntä kutsuttiin, oli kookas ja ruumiikas, kultasankaiset silmälasit, siniset terävät silmät, harmaa pujoparta, voimakas kantava ääni. Ei käyttänyt vyötä eikä saappaita, joskus nahkasäärystimiä, tavallisesti pitkiä housuja. Kultaiset kellonvitjat kulkivat rintataskusta toiseen.

Sotakoulujen tarkastajana hän kävi koululla ainakin kaksi kertaa viikossa. Hänen tuttu rykäisyänsä tai pikemminkin mylvähdyksensä ilmoitti jo kaukaa Gnaten lähestyvän. Kaikki pelkäsivät häntä, koulun johtajasta ja opettajista nuorimpaan kadettiin. Mutta myös kunnioittivat. Me nuoret kadetit olimme tämän tulieluiseen isänmaanystävän sydäntä lähinnä. Hän kasvatti meitä ja huolehti meistä monin tavoin.

Hän lienee lyönyt maailmanennätyksen perustamalla 3 viikossa Suomen Kadettikoulun ts hankki rakennuksen, kaluston, opettajat, oppilaat, ohjelmat jne.

Hänellä oli suuret vaatimukset ja häntä toteltiin heti. Kun koululla oli suuret juhlat, Ignatius tutki henkilökohtaisesti vierasluettelon. Hän otti portaiden yläpäässä puolisoineen vastaan syvään niiaavia ja kumartavia pareja. Tanssi iästään ja koostaan huolimatta loistavasti masurkkaa.

Hänen sytyttävät isänmaallisen hengen läpitukenemat puheensa ovat parhaita mitä olen kuullut. Hän piti meille myös jyriseviä nuhdesaarnoja, joissa ei sanoja säästetty, mutta sisimmänsään hän nautti kadettien kepposista.

Hannes Ignatiuksen karski olemus kätki sisäänsä pelottoman taistelijan, tulisen sielun ja kultaisen sydämen. Hän oli meidän suuri innoittajamme. Tuskin liioittelen jos sanon, että hän oli herrasmies — kadettihengen luoja.

TAMPERE

Anneli Kääpä

Tampereen kaupungin nykyinen keskus sijaitsee kahden suuren järven, Näsijärven ja Pyhäjärven, välisellä kapealla kannaksella. Keskustan halki virtaavalla Tammerkoskella, joka yhdistää nämä järvet toisiinsa, on ollut varsin merkittävä osa, ei ainoastaan Tampereen, vaan koko maan teollisessa kehityksessä. Tampereen kaupungin perusti Ruotsi-Suomen kuningas Kustaa III vuonna 1779. Kaupunki käsitti tuolloin Tammerkosken länsirannalla olevan nykyisen Keskustorin alueen lähimpine ympäristöineen ts alueen, joka nykyäänkin on keskeisintä Tamperetta ja joka liittyy kiinteästi kaupungin ja sen teollisuuden historiaan.

Tähän kosken rannalle rakennettiin maan ensimmäinen paperitehdas vuonna 1793. Tehtaan paikalla sijaitsi sittemmin Frenckellin paperitehdas, jonka kuusikulmainen savupiippu on säilynyt kosken partaalla tehtaan muistomerkinä. Hieman myöhemmin aloitti kosken alaputouksella toimintansa uusi paperiteollisuuden haara — oli keksitty paperin valmistaminen puusta ja uutta raaka-ainetta kokeiltiin ensi kertaa Suomessa. Tästä vuonna 1866 perustetusta tehtaasta on paisunut mahtava Takon kartonkitehdas, joka nykyisin on eräs kaupungin keskustan suurimmista teollisuuslaitoksista. Maan puuvillateollisuus alkoi niinkään Tammerkosken rannalta. Skotlantilainen James Finlayson oli v 1820 perustanut tänne teollisuuslaitoksen, joka hyvin vaatimattomasta alusta kehittyi todelliseksi suurtehtaaksi. Todellinen senaatio tuon ajan oloissa oli Finlaysonin kuusikerroksisen tehdasrakennuksen valmistuminen v 1837. Tehtaan toimesta alettiin 1800-luvun puolivälissä rakentaa asuntoja työväestölle ja näin kohosi teollisuuslaitoksen välittömään läheisyyteen kokonai-

nen työläiskaupunginosa. Kun tehtaalla vielä oli oma kirkkonsa, sairaalansa, jopa poliisinsakin, muodostui siitä oma yhdyskuntansa — ”kaupunki kaupungissa”. Maan ensimmäisiin kuuluivat Finlaysonin tehtaan koulu, ruokala, säästökassa jne. Ensimmäisenä maassamme aloitettiin täällä myös osuustoimintaliike (1900). Mainittakoon tässä yhteydessä, että Tampereella perustettiin Suomen Ammattijärjestö v 1907.

Merkittävä edistysaskel teknillisen kehityksen alalla oli sähkön käyttöönotto. Ensimmäisen keran koko Pohjoismaissa kokeiltiin sähkövaloa v 1882 Finlaysonin suuressa kutomosalissa. Vajaa puoli vuosisataa myöhemmin Tampere oli jälleen edelläkävijänä teknillisten uudistusten alalla. Vuoden 1923 marraskuussa alkoi nimittäin ins Hauvosen lähetyssasema lähettää musiikkiohjelmaa vastaanottimien kautta kuunneltavaksi.

Tehtaat olivat vähitellen alistaneeet kosken kolmen vesiputouksen voiman palvelukseensa, mutta kaupungin teollinen kehitys ei pysähtynyt tähän. Tampere alettiin tuntea teollisuuskeskuksena, joka veti puoleensa uutta suurteollisuutta.

Nykyisin Tampere, jonka väkiluku on noin 150 000, on sekä asukasluvultaan että teollisuuskaupunkina maan toiseksi suurin (Helsingin jälkeen). Tampereella lasketaan tällä hetkellä olevan yli 400 teollisuuslaitosta, joissa työskentelee neljännes kaupungin asukkaista. Perheenjäsenen huomioon ottaen saa teollisuudesta toimeentulonsa yli puolet kaupungin väestöstä. Tärkeimmät teollisuuden haarat ovat tekstiili-, kenkä- ja metalliteollisuus. Metalliteollisuuden alalta on mainittava raskasta koneteollisuutta edustavat kolme konepajaa: Tampella, Valmet ja Lokomo. Näistä kolmesta yrityksestä vanhin on Tampella ja sen tuotantoon kuuluvat mm. vesiturbiinit, dieselmootorit sekä puunjalostusteollisuuden koneistot. Lokomon pääartikkeleita ovat erilaista tie- ja kaivinkoneet ja Valmet Oy puolestaan valmistaa ilmastointilaitteita, trukkeja sekä rautatiekalustoa. Nämä kolmet eollisuuslaitosta on mainittava ennen kaikkea siitä syystä, että niiden pääartikkelit ovat tärkeällä sijalla maamme ulkomaanviennissä.

Tuotannon arvoa ajatellen on tärkeimpinä teollisuuden haaroina pidettävä, kuten mainittu, metalliteollisuutta ja sen lisäksi puunjalostusteollisuutta (suurimmat tämän alan tehtaat ovat Enqvist Oy, Tako ja Haarlan paperitehdas). Jos taas ajatellaan teollisuudesta toimeentulonsa saavien ihmisten määrää, nousee ensimmäiseksi tekstiiliteollisuus. Tälläkin alalla on jälleen ”kolme suurta”, nimittäin Suomen Trikoo, Finlayson ja Tampella. Myöskin tekstiiliteollisuuden tuotteita vietään ulkomaille, joskin rajoitetussa määrin viennin kohdistuessa etupäässä Skandinavian maihin.

Leikillisesti kutsutaan Tamperetta ”suutarien pääkaupungiksi”, onhan yli puolet maan jalkine-tuotannosta keskittynyt tänne. Tätä suutarien kaupunkia on nimenoman Tammelan kaupunginosa, jossa kenkätehtaita on vieri vieressä. Siellä

sijaitsee myös kaupungin ja koko maan suurin kenkätehdas, Aaltosen Kenkätehdas Oy, jossa ensimmäisenä Suomessa aloitettiin koneellinen kenkänvalmistus.

Vaikka Tampere ei olekaan tyypillinen kauppa-kaupunki, jos ajatellaan kaupan palveluksessa työskentelevien henkilöiden määrää, on se laajan ja erittäin voimakkaasti kehittyvän talousalueen kaupallinen keskus. Kaupungin lukuisat liikkeet ja suuret tavaratalot palvelevat yhtä hyvin maakunnan asukkaita kuin kauempaakin tänne saapuvia matkailijoita. Jotta voitaisiin entistä paremmin esitellä Tamperetta ostoskeskuksena on suunniteltu ns. valoviikon järjestämistä vuosittain. Tämä kaupungin keskeisille liikekaduille mainosmielessä järjestettävä kampanja toteutetaan ensimmäisen kerran kuluvan vuoden marraskuussa.

Tampere on myös kulttuurikeskus, joka antaa voimakkaan panoksensa maan kulttuurielämään — tunnetaanhan se kautta maan sekä teatterikaupunkina että kirjailijoiden kaupunkina. Kaupungissa toimii yhteensä neljä ammattiteatteria: Tampereen Teatteri, jonka yhteydessä on Tampereen Pikkuteatteri, Tampereen Työväen Teatteri sekä sen yhteydessä oleva Kellariteatteri. Tampereen Teatterissa on vuosittain 7—8 ensi-iltaa ja Tampereen Työväen Teatterin noin 8—9. Pikkuteatterin samoin kuin Kellariteatterin ensi-iltojen määrä on jonkin verran pienempi. Teattereiden

ohjelmistoihin kuuluu yhtä hyvin koti- ja ulkomaisten klassikoiden tuotteita kuin modernia näytelmäkirjallisuuttakin ja jonkinlaisen kuvan teatteriharrastuksen vireydestä saamme kun tiedämme, että näiden neljän teatterin yhteenlaskettu katsojamäärä viime vuosina on ollut yli 250 000/ näytöntövuosi. Edellä lueteltujen lisäksi on vielä mainittava ylioppilasteatteri ja Pyykin kauniissa luonnonpuistossa sijaitseva, kansainvälisestikin tunnettu Tampereen Kesäteatteri, jonka pyörivä katsomo oli valmistuessaan (v 1959) ensimmäinen maailmassa.

Yhtä paljon kuin pyörivän katsomon ihmeeseen perustuu Tampereen Kesäteatterin maine siellä jo viidettä kesää esitettyyn Väinö Linnan näytelmään "Tuntematon sotilas". Linnan samanniminen teos, oli ilmestyessään (v 1954) kirjallisuudenhistoriamme ehkä kiistellyin, ja myyntilukujen mukaan myös luetuin teos. Toinen merkittävä tamperelaiskirjailija ja tamperelaiskuvaaja oli Lauri Viita. Hänen romaaninsa "Moreni" — samalla kun se oli terävää ja ajankohtaista yhteiskuntakuvausta — on todellinen ylistyslaulu idylliselle Pispalanharjulle. Tavallaan tämä romaani kohotti ainutlaatuisen Pispalan kaupunginosan, jossa Viita itse oli asunut 26 vuotta, koko Suomen kansallisomaisuudeksi. Tampere oli saanut mainetta kirjallisena kaupunkina kuitenkin jo ennen Lauri Viidan ja Väinö Linnan teosten ilmestymistä. Kaupungin

TAMPEREEN SUOMALAINEN KLUBI

TAMPERE
Puutarhakatu 13
p 931-23150

TAMPEREEN UIMAHALLITALON

mukavuudet ja monipuolinen palvelu tunnetaan:

Majoitus 1, 2 ja 6 hengen huoneissa.

Mainio ravintola, baari, saunat, hieronta, kioski,
uimahalli, soutuhalli.

Valko- ja kemiallinen pesula.

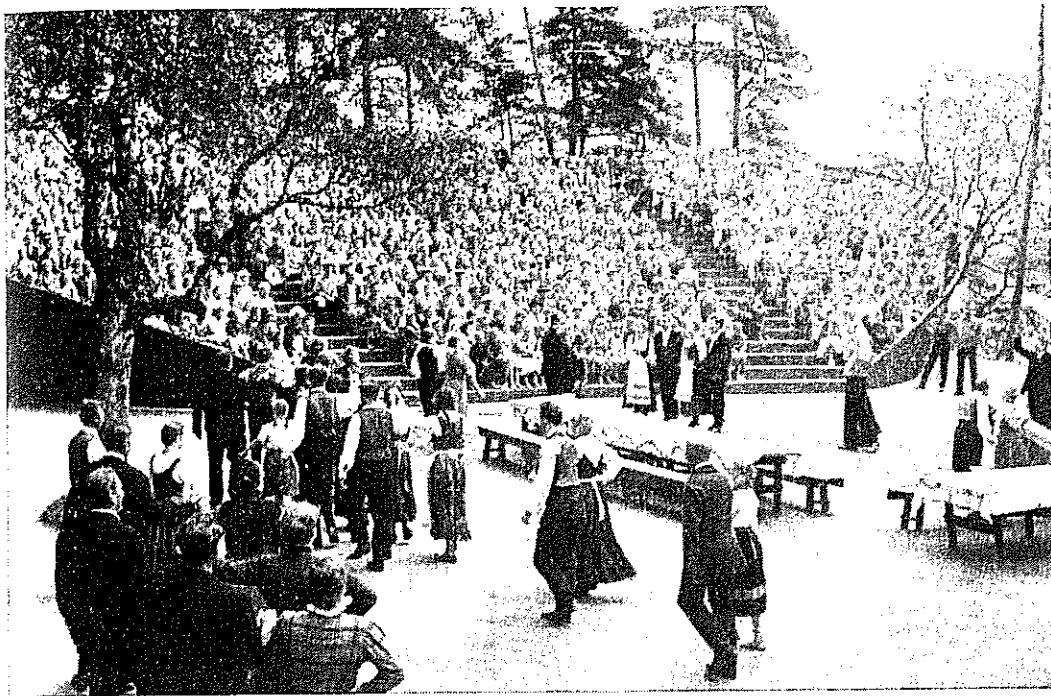
Kaikki samassa talossa.

Uimahalli avoinna läpi vuoden.

UIMAHALLITALO
Tampere, Pirkankatu 10—12, p. 29 460

PALKKA
POSTISTA-
SE TAPA ON
MUKAVA JA
VAIVATON
POSTISÄÄSTÖPANKKI

Pyynikin kesäteatteri.

ensimmäinen kirjallinen ylpeys on Minna Canth, joka syntyi ja eli kahdeksan ensimmäistä ikävuottaan täällä. Myös Nobel-kirjailijamme F. E. Sillanpään tuotannossa Tampereen vaikutus näkyy erittäin voimakkaana — Sillanpää on sijoittanut monien teostensa tapahtumat juuri koulukaupunkiinsa Tampereelle. Varsinainen kirjallinen nousu tapahtui 1930-luvulla, jolloin kustantajien väitettiin sanoneen, että joka toinen käsikirjoitus tulee Tampereelta. 1940-luvulla (1943) perustettiin Pirkkalaiskirjailijat, joka on maan vanhin ja suurin kirjailijayhdistys.

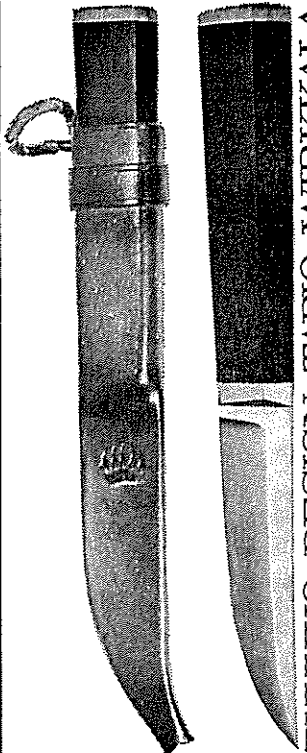
Tampere ei syyttä ole ylpeä maineestaan kulttuurikaupunkina, sillä se on pyrkinyt suuressa määrin myös tukemaan omia taiteilijoitaan. Eräänä osoituksena tästä on Kalevan kaupunginosassa sijaitseva "taiteilijatalo", jossa on asunnot sekä työskentelytilat 10 tamperelaiselle taidemaalarelle. Ainutlaatuista lienee niinkään se, että kaupungin talousarviossa on vuosittain tietyn suuruinen määräraha (50 000,—) varattuna julkisten muistopatsaiden hankkimiseksi.

Kaupungin vireys ja elinvoimaisuus näkyy myös monella muulla alalla. Vuoden 1960 syksyllä tänne Helsingistä siirretty Yhteiskunnallinen Korkeakoulu muutettiin 1.4.1966 Tampereen Yliopistoksi. Tällä hetkellä yliopistossa on kolme tiedekuntaa: yhteiskuntatieteellinen, humanistinen ja taloudellis-filosofisen tiedekunnan toiminnan aloittaminen kuluu vuoden syksyllä). Lisäksi voidaan Tampereen Yliopiston yhteydessä ns päästötutkintoina suorittaa seitsemän alemmantasoista

ammattitutkintoa. Tämä eriasteisten tutkintojen toisiinsa niveltymisen on Tampereen Yliopiston erikoispiirre, jota vastaavaa järjestelyä ei ole maamme muissa yliopistoissa. Vuosi sitten siirrettiin Tampereelle myös Teknillisen Korkeakoulun haaraosasto — onpa suunniteltu erityisen yliopisto- tai korkeakoulukaupunginosan rakentamista kaupunkiin. Tampereella toimii lisäksi teknillinen oppilaitos, jossa on sekä teknillinen opisto että teknillinen koulu, kauppaoppilaitos (kauppaopisto ja kauppakoulu) sekä mm kaksi sairaanhoitajakoulua, lastentarhaseminaari ja kaksi ammattikoulua. Kesäisin toimii yliopiston suojissa lisäksi Tampereen Kesäyliopisto.

Samalla kun kaupungin monet sairaalat, lastenkodit ja viime vuosina eri puolille kaupunkia kohonneet nykyaikaiset vanhusten talot ovat todisteena olojen korkeasta tasosta, edustavat monet näistä julkisista rakennuksista suomalaista nykyarkkitehtuuria parhaimmillaan. Esimerkkejä tämän alan saavutuksista ovat monet koulurakennukset, keskussairaala sekä maan ensimmäinen jäähalli, joka valmistui v 1965 pidettyihin jääkiekon maailmanmestaruuskisoihin.

Tampereen kehittymiseen talous- sekä kulttuurielämän keskuksiksi on varmasti osaltaan vaikuttanut sen maantieteellisesti keskeinen sijainti. Nykyisin kaupunki muodostaa sekä maantie- että rautatie liikenteen solmukohtan, josta on hyvät yhteydet eri puolille maata. Kesäisin ovat lisänä harvinaisen kauniit vesireitit, sillä edustaahan kaupungin ympäristö tyypillistä suomalaista järvi- maisemaa kauneimmillaan.

PUUKKO DESIGN TAPIO WIRKKALA

Ruostumaton terä,
nailonkahva ja
messinkihelat, tuppi
karhunrasvalla
kyllästettyä nahkaa.
Muotoilu vuosien
pohdinnan
tulos. Wirkkalan
uusi puukko
on loistava lahja
— kätevä käyttö-
esine, jolla
on tyyliarvoa.

HACKMAN & CO
SORSAKOSKEN TEHDAS

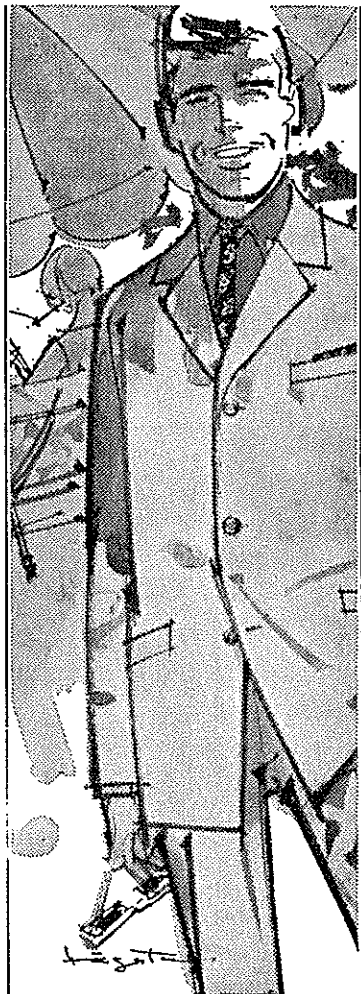

"Nuorukaiselle kuolla kuuluu"

**LENNART
HOFFRÉN
SIVIILIKARKURIT**

He olivat 15—17-vuotiaita poikia, jotka lähtivät talvisodan aikana vapaaehtoisina armeijaan — joutuakseen lyhyen koulutuksen jälkeen mukaan raivoisiin taisteluihin, joissa heidän aluksi monipäinen joukkonsa suuresti harveni.

7,40/
9,80 mk

PUKUJEN KUNINGAS

Autoilevan herrasmiehen huoleton

LOMAPUKU

ihanteellinen yleis-kesäpuku

Kevytrakenteinen, viileä ja vapaa. Kangas rypistymätöntä polyesteriä. Väljä, suora, urheilullinen leikkaus.

Tyylikäs kaulus.

Terelaire

Hinnat Tetoron 117:-

Terelaire 97:-

Tutustukaa tämän päivän Leijona-linjaan ja juhluvuoden laatuvalikoimiin.

Kaikkialla maassa:

SOKOS-TAVARATALOT • LEIJONA-PUKIMOT

YHTYNEET PUKUTEHTAAT OY TAMPERE

Suomalaiset sofuri vierailla faistelukentällä

maj

N Lappalainen

SUOMEN KAARTIN SOTARETKET vv 1813—78

Aleksanteri I oli v 1810 päättänyt suomalaisten toivomuksesta olla toistaiseksi kutsumatta Suomen ruotuväkeä palvelukseen. Mutta Ranskan ja Venäjän välillä v 1812 syttynyt sota muutti mielipiteet. Suomalaiselta taholta korostettiin, että maamme on osoitettava solidaarisuuttaan asettamalla sotaväkeä keisarin käytettäväksi. Taka-ajatuksena oli kuitenkin halu saada omaa sotaväkeä korostamaan kansallista erikoisasemaamme, sillä venäläisiä joukko-osastoja ei suinkaan olisi haluttu maahamme. Keisari ei hyväksynyt Suomen asiain komitean esittämää yleistä asevelvollisuutta, mutta määräsi 18.9.1812 antamallaan käskyllä perustettavaksi kolme suomalaista värvättyä jääkärirykmenttiä. Näin alkoi uusi luku Suomen sotaväen historiassa.

I Viipurin Rykmentti Pietarin varusväkenä vv 1813—14

Perustettavaksi määräytyistä joukko-osastoista oli ensimmäisenä valmiina 1. 11. 1812 3. Jääkärirykmentti eli Viipurin Rykmentti. Siihen kuului 1200 miestä, jotka oli jaettu kahteen pataljoonaan Savon jääkäreiden organisaation mukaisesti. Rykmentin komentajaksi määrättiin Viipurin läänin maaherra, evl Carl Stjernvall. I Pataljoonan eli virkaatekevän pataljoonan komentajana oli maj B Aminoff ja II Pataljoonan eli Viipurin pataljoon-

nan komentajana maj H Wärnhjelm. Miehistö otettiin pääasiallisesti pakko-otoilla, koska Viipurin lääni kuului Venäjän valtakuntaan. Näin ollen miehistö ei ollut laadullisesti erityisen korkeatasoista. Irtolaisia oli runsaasti joukossa, ja jopa Novgorodista värvättyjä ulkomaalaisia sotavänkejä otettiin palvelukseen. Tämän johdosta rykmentissä esiintyi varsin yleisesti juopottelua ja karkeaamisia.

Rykmentin vaatetus oli heikko ja osa venäläisistä aseista oli miltei käyttökelvottomia. Kuormasto puuttui kokonaan, samoin lääkintähenkilöstö.

Lyhyen koulutusajan jälkeen rykmentti sai käskyn siirtyä nopeasti Pietarin varusväeksi venäläisten joukko-osastojen jouduttua rintamalle. Kuljetukset tapahtuivat kiireestä johtuen hevosilla. Rykmentti saapui Pietariin viikon marssin jälkeen 5. ja 6. päivänä maaliskuuta 1813.

Viipurin Rykmentti joutui Pietarissa osallistumaan lukuisiin paraateihin ja suorittamaan raskasta ja vaativaa vartiopalvelusta. Hyvin suoritettua vartiointitehtävät, harjoituksissa osoitettu reippaus ja hyvät ampumatulokset hankkivat rykmentille sekä keisarin että korkeimman sotilaspäällystön yksimielisen tunnustuksen. Tappioita ei tästäkään matkasta selvitetty, sillä sairaudet riehuivat rykmentin keskuudessa siinä määrin, että vähässä ajassa kuoli neljäs osa rykmentin miehistöstä.

Rykmentti sai palata 1½ vuotta kestäneen komennuskautensa jälkeen 31.8.1814 takaisin Viipuriin. Ennen paluuta keisari suoritti henkilökohtaisesti katselmuksen. Kaikesta päättäen venäläisille oli osoitettu suomalaisten edelleen olevan hyvää sotilassainesta, mutta rykmentin palvelusvaihe Pietarissa oli kuitenkin merkittävin ennen kaikkea poliittisesti.

II Suomen kaarti Puolan kapinaa kukistamassa vv 1830—31

Vuonna 1817 jaettiin Viipurin Rykmentin I Pataljoona kahteen osaan, joista toinen sai nimen opetuskomennuskunta. V 1818 se muodostettiin opetuspataljoonaksi ja sai nimen Helsingin pataljoona. V 1827 pataljoonan nimi muuttui Suomen Opetustark'ampujapataljoonaksi. Siihen tuli kuulumaan neljä komppaniaa, kussakin neljä joukkua. V 1829 keisari korotti pataljoonan nuoren kaartin arvoon. Pataljoonan nimeksi määrättiin Henkivartioväen Suomen Tark'ampujapataljoona, joten se tuli kuulumaan Venäjän armeijan valiojoukkoihin. V 1830 pataljoonan vahvuus määrättiin 600 mieheksi. Miehistö värvättiin alle 30-vuotiaista sopimusajan ollessa joko 3 tai 6 vuotta. Pataljoona oli näin ollen laadultaan erittäin korkeatasoinen.

Vuoden 1830 syksyllä syntyi Puolassa kapina venäläisiä vallanpitäjiä vastaan. Tämän takia sai Kaartin pataljoonammekin 14.12.1830 lpkkäskyn. Pataljoona saatettiin viipymättä sotavahvuiseksi.

Lomapuku -tyylikäs vierailupuku

Kevättä ja kesää ajatellen tuntuu siistin ja kevyen puvun valitseminen asialliselta. Kangas sinistä freskoa — 65 % villaa, 35 % teryleeniä. Takissa sivuhalkiot, korostettu vyötärö. Housut lantiolta kapenevat.

MIESTEN PUKIMET 3 KERROS

miksi sota syttyy

Ruotsalaisen sanomalehtimiehen ja kirjailijan jättäjäismäinen salapoliisityö: hän on kaivanut esiin, koonnut, järjestänyt ja ajoittanut jopa minuutin tarkkuudella I maailmansotaan johtaneitten tapahtumien uskomattoman monisäikeisen kulun. Valokeila siirtyy Euroopan maasta toiseen, draaman jokainen vaihe eletään kuin paikan päällä. "Parhaimmillaan yhtä jännittävä kuin hyvä salapoliisiromaani." (Turun Sanomat). "Teoksen arvoa lisää loistava kuvitus, useita varsin harvinaisia ja huvittavia kuvia on saatu kootuksi." (Länsi-Suomi)

1914 JAN OLOF
OLSSON
348 s.
16:50/20:—

5. painos, 27. tuhat

TOIVO
HEIKKILÄ **paasikivi**
peräsimestä

otava

366 s. 16:50/19:—

Vahvuus oli 19 upseeria, 56 aliupseeria, 63 soittajaa ja 530 tarkka-ampujaa eli yhteensä 668. Lisäksi määrättiin perustettavaksi reservikomppania. Pataljoonan komentajana oli ev A E Ramsay.

Tammikuun 12. päivänä v 1831 alkoi pataljoonan marssi hevosajoneuvoilla Viipurin kautta rintamalla. Päivätaipaleet olivat 50—70 km. Yhdessätoista päivässä ajettiin Pietariin, mutta tappiot olivat sen mukaiset. Sairastuneita oli 86 miestä, joista 81 oli palelluttanut jalkansa tai kätensä.

Pietarissa pataljoonamme lepäsi muutaman päivän. Suuriruhtinas tarkasti pataljoonan 25. 1., minkä jälkeen marssi jatkui karttapiirroksessa merkittyä reittiä Kovnon lähellä olevaan Bobblyyn ja sieltä 18. 3. Niemenjoen yli Puolaan. Pataljoona saatiin samalla taisteluvalmiuteen. Kärret korvattiin kantohevosilla, patruunamäärät tarkistettiin ja annettiin valmiutta koskevia käskyjä. Maaliskuun 30. päivänä saavuttiin Lomschaan, jossa oli muutaman päivän marssilepo. Tässä vaiheessa pataljoona sai käskyn irroittaa 3 upseeria, 10 aliupseeria ja 70 valikoitua tarkka-ampujaa Ostrolenkaan kenraali Byströmin käyttöön. Osastoa komensi 4.K:n päällikkö esikapt Wendt. Osasto sai heti tiedustelutehtävän suoraan kenraalin alaisuudessa Govorovaan. Huhtikuun 13. päivänä se osallistui Krasnoseljskin kahakkaan. Komentavan kenraalin ilmoituksen mukaan suomalaisten tarkka-ampujien hyvin tähdätyllä tulella oli ratkaiseva vaikutus Krasnoseljskissä saavutettuun voittoon. Yhtä hyvän arvosanan osasto sai toiminnastaan ajaessaan vihollista takaa Pultuskiin. Osaston tappiot olivat vain 1 haavoittunut ja 3 sairasta. Huhtikuun 23. päivänä osasto palasi pataljoonan yhteyteen, joka oli sillä välin siirtynyt Vyschkoviin ja alistettu 19. 4. 2.Kaartin kevyen ratsuväkidiivisionon 1.Prikaatin komentajalle, kreivi Nostizille. Pataljoona määrättiin varmistukseen Bugjoen varteen.

Kaistan ollessa varsin leveä pataljoona joutui taistelemaan pieninä osastoina laajalla alueella. Kaikissa taisteluissa torjuttiin kuitenkin vihollisen yritykset tunkeutua Bugjoen yli. Mm Rybinskissä aiheutettiin viholliselle 10 kaatuneen tappiot. 3.Komppania irroitettiin 21. 4. tilapäisesti prikaatin komentajan johtoon tiedustelutehtävää varten. Popovan kylässä komppania löi vihollisosaston pakosalle. Taistelut Bugjoen varrella olivat lähinnä sissisodan luonteisia, joissa pataljoonamme tuli nopeasti tunnetuksi hyvästä ampumataidostaan.

Huhtikuun 24. päivänä pataljoona siirtyi Brjantshikiin, jossa se yhtyi kaartin husaarirykmenttiin ja jatkoi marssia Nuriin. Siellä se kuljetettiin proomuilla Bugjoen yli. Alistus muuttui jälleen. Nyt pataljoonamme tuli muodostamaan Kaartin jääkäriyrykmentin kanssa 4.Kaartin prikaatin, komentajana kenraali Poljeschko. Prikaati toimi kaartin armeijakunnan etujoukkona. Se vedettiin parin vuorokauden kuluttua takaisin Bugjoen yli.

Toukokuun 2. päivänä siirtyi pataljoona etu-

joukkona Novojevskiin, jossa se joutui eristetyksi koleraepidemian takia 10 vuorokaudeksi. Tautiin sairastuneista kuoli useita, mm pataljoonan pastori. Tämän jälkeen pataljoona pääsi yhtymään prikaatiinsa ja sai siirtyä Przeteciin. Samana päivänä muodostettiin siellä jälkivarmistusosasto, johon pataljoonastamme irroitettiin 1. ja 2. Komppania. Puolalaiset hyökkäsivät 16.—17. 5. kahden rykmentin voimin pakottaen varmistusosaston hitaasti vetäytymään Plafkin kylään, jossa oli Suomen kaartin pääosan lisäksi venäläisiä joukkoja puolustuksessa. Vihollinen pysäytettiin. Tämän taisteluvaiheen aikana haavoittui ev Ramsay ja 23 muuta suomalaista. Kaatuneina pataljoona menetti 8 miestä ja 2 upseeria, ja 22 miestä jäi vangiksi. Antautumaan joutunut joukkue ei ollut saanut tietoa irtautumisesta ja joutui eristetyksi. Vangit kuljetettiin Varsovaan, josta he vapautuivat syyskuussa. Pataljoonan komentajan sijaiseksi määrättiin 14. 6. saakka evl Lagerborg. Pataljoona irroitettiin reserviksi. Toukokuun 16. päivänä sai 8 suomalaista vastaanottaa suuriruhtinaan kädestä kunniamerkin ja vähän myöhemmin palkittiin vielä 10 suomalaista kunniamerkillä. Lisäksi esikapt Wendt sai kultamiekan kirjoituksella "urheudesta".

Toukokuun 27. päivänä siirrettiin Suomen kaarti Narevjoen yli Ostrolenkassa, josta se jatkoi marssia Svjelitschiin. Siellä pataljoona oli levossa 22. 6. saakka, mutta sen kiusana oli jälleen vaikea koleraepidemia. Sairastappiot olivat niin suuret, että kukin komppania pystyi muodostamaan tällöin vain yhden taistelukykyisen joukkueen. Kesäkuun 16. päivänä palkittiin juhlallisessa katselmustilaisuudessa 16 suomalaista aliupseeria ja miestä kunniamerkein tunnustukseksi koko Suomen kaartin osoittamasta urheudesta. Ristit kiinnitti suuriruhtinas henkilökohtaisesti palkittujen rintaan mainiten samalla Suomen Kaartin olleen koko kaartin armeijakunnan käytetyin joukko, josta johtuen hän kiinnittää pataljoonaan "armollisesti erityistä huomiota". Palkituille tarjottiin sen jälkeen juhla-ateria.

Venäläisten aloitettua uudelleen hyökkäyksen pataljoonamme eteni etujoukon mukana 3.—8. 7. välisenä aikana Plotzkiin, jossa oli 4 vrk:n marssilepo. Sen jälkeen marssi jatkui taas ja 19.—20. 7. välisenä yönä pataljoona ylitti Weikselin Osjekissa. Sieltä saatiin jauhoja, joista etujoukko paistoi korppuja. Viikon kuluttua marssi jatkui kohti Varsovaa. Etujoukko saavutti 3. 8. Lovitschin kaupungin, jossa pataljoona sai levätä 3 vrk. Elokuun 9. päivänä irroitettiin 4.Komppania kenraali Wittin etujoukkoon, jossa se sai suoritettavakseen tiedustelutehtäviä ja etuvartiopalvelusta. Komennus kesti 5. 9. saakka. Tappiot olivat vain 2 kaatunutta.

Elokuun puolivälissä joukot ryhmitettiin Varsovan valtausta varten. Suomen kaarti siirrettiin Walendovaan, jossa se oli majoittuneena 5. 9. saakka yhdessä Kaartin jääkäriprikaatin kanssa suorittaen etuvartiopalvelua. Mainittuna päivänä pa-

taljoona siirtyi Raschin kauppalaan ja aloitti 7.9. hyökkäyksen Varsovaan. Seuraavana päivänä oli Varsova vallattu, vaikkakin venäläisille sangen raskain tappioin. Suomen kaarti joutui olemaan kuusi tuntia vihollispattereiden ristitulessa, mutta pataljoonamme tappiot olivat hämmästyttävän pienet, vain 4 kaatunutta, joista yksi oli pataljoonan adjutantti, ja 8 haavoittunutta. 4. Kaartin prikaati majoitettiin Varsovan lähelle Pragaan tehtävänä sillanpään puolustaminen. Muutaman päivän kuluttua Suomen kaarti siirrettiin Varsovaan, jonne se jäi varuskuntajoukoksi ollen aluksi majoitettuna tykistökasarmeihin ja sen jälkeen Belvederen linnaan.

Varsovan taistelussa osoitetun urheuden johdosta saivat pataljoonastamme kultamiekan kirjoituksella "urheudesta", evl Lagerborg, ltn Gripenberg ja vänr von Kothern. Kymmenen suomalaista upseeria sai kunniamerkin. Heistä eräät jo toisen tämän sotaretken aikana. Sekä armeijan että kaartin armeijakunnan komentajien antamissa päiväkäskyissä kaartin joukot saivat loistavia tunnustuksen sanoja.

Lokakuun 16. päivänä pidettiin Varsovassa voiton paraati, johon Suomen kaartikin osallistui. Parin päivän kuluttua pataljoona aloitti Kaartin jääkäriprikaatin mukana marssin kotimaata kohti. Marssi suuntautui aluksi Varsovan pohjoispuolelle Kornjevoon, jossa pataljoonalle tehtiin uudet talvipuvut. Siellä saatiin myös saunaa. Pataljoona sai hevosajoneuvoja siinä määrin, että varusteet voitiin kuljettaa niissä miesten marssiessa. Marssireitti kulki Ostrolenkan, Lomschan ja Suvalkin kautta Kovnoon, jonne saavuttiin 18.11. Kovnossa vietettiin 2.12. suurta juhlaa Venäjälle paluun kunniaksi. Sen jälkeen marssi taas jatkui. Seuraavan yhdeksän päivän aikana marssittiin n 200 km, jolloin saavuttiin lähellä Riikkaa olevaan Birsenin kauppalaan. Pataljoona majoitettiin talvileiriin kauppalaan ja sen ympäristöön.

Marraskuun 29. päivänä julkaistussa pataljoonan päiväkäskyssä palkittiin vielä 16 aliupseeria ja miestä kunniamerkein.

Birsenessä pataljoona sai ilolla vastaanotetun tiedon siitä, että keisari oli antanut pataljoonalle Pyhän Yrjön lipun omistuskirjoituksin "Tunnustukseksi Puolan kukistamisesta v 1831". Lipun se sai haltuunsa tosin vasta v 1833. Pataljoona vietti joulun Birsenessä, jossa kirkko oli varattu Jumalanpalvelusta varten kaartilaisemme käyttöön.

Pataljoonan reservikomppania oli aluksi jäänyt Helsinkiin, jossa se sai tarvittavan koulutuksen. Sen vahvuus oli 3 upseeria, 13 aliupseeria, 5 soitattajaa ja 150 tarkka-ampujaa. Vasta n 6.7. laivattiin komppania Bellona-nimiseen laivaan ja kuljetettiin välittömästi Kronstadtin ja sieltä barakseilla Oranienbaumiin sekä edelleen Krasnoje Selson leirille. Siellä se liitettiin ns mallirykmenttiin saamaan kenttäkoulutusta. Lokakuussa komppania sai vielä yhden aliupseerin ja 17 miestä täydennykseksi. Vasta 14.12. reservikomppania aloitti

marssin kohti Birseniä. Marssireitti kulki Tarton ja Wolmarin kautta Riikkaan ja sieltä Birseniin, jonne komppania saapui 17.1.1832 hyvin varustettuna ja erinomaisessa kunnossa.

Täydennys tulikin hyvään tarpeeseen, sillä vahvuus oli lähinnä sairastappioiden takia heikentänyt pataljoonan vahvuutta uhkaavasti. Pataljoonan tullessa Birseniin oli upseereiden lisäksi kenttäkelpoisia ollut vain 36 aliupseeria, 32 soitattajaa ja 176 tarkka-ampujaa.

Pataljoona oli saanut enemmän kuin tarpeeseen Birsenistä, joten se vastaanotti 5.2. riemu mielin tiedon kotiinpaluusta. Lähtö tapahtui 22.2. Birsenessä oli tauti ilmeisesti tehnyt edelleen tuhojaan, sillä pataljoonan vahvuus oli lähdeittäessä vain 386 miestä, joten n 500 oli siihen mennessä joko kuollut tai oli sairaaloissa hoidettavana.

Alkuperäisen käskyn mukaan oli tarkoitus marssia Suomeen Pietarin kautta, mutta käsky muutettiin niin, että tavoitteeksi tuli Tallinna. Ensimmäinen tavoite oli Riika, jossa divisioonan komentaja suoritti pataljoonan katselmuksen. Pataljoonaa pidettiin Riikassa hyvin. Upseeristö oli konsulin vieraana, majoitus oli erinomainen ja sikäläinen kauppatalo lahjoitti pataljoonalle huomattavan määrän elintarpeita, alkoholia ja tupakkaa. Riikasta marssi jatkui Pernun kautta kohti Tallinnaa. Pernussa oli vuorokauden marssilepo. Majoitus oli varattu kasarmeille, mutta asukkaat halusivat majoittaa kaartilaisemme koteihinsa, joissa heitä kestitettiin kunnavieraina. Tallinnaan pataljoona saapui 21.3. Siellä oli odotettava kuljetusaluksia muutama viikko.

Koti-ikävästä huolimatta oleskelu Tallinnassa oli yhtä juhlaa. Upseerit olivat usein kaupungin johtavien sotilas- ja siviilihenkilöiden luona illallisilla. Miehistö sai runsaasti "lihaa ja viinaa". Olipa koko pataljoonan alipäällystölle ja miehistölle järjestetty Eestin Ritarikunnan toimesta mahtava juhlaillallinen. Paikallinen suomalaisruotsalainen seurakunta järjesti pataljoonalle tervetulleen Jumalanpalveluksen.

Huhtikuun 10. päivänä pataljoonamme kuormattiin kahteen fregattiin, ja kotimatka alkoi tallinnalaisten ollessa runsain joukoin saattamassa. Seuraavana päivänä pataljoona purettiin laivoista Helsingissä. Viisitoista kuukautta kestänyt ankara sotaretki oli päättynyt.

Vastaanotto Helsingissä oli kaartin arvoinen. Ensimmäisinä olivat Suomen meriekipaasin upseerit Kustaanmiekalla toivottamassa kaartin kotiin. Kaartin torilla oli Juhlajumalanpalvelus, johon otti osaa runsaasti helsinkiläisiä. Upseeristolle järjestettiin suuri juhlavastaanotto paikallisten viranomaisien toimesta. Kaupungin porvarit tarjosivat alipäällystölle ja miehistölle puolalaista shampanjaa. Kentälle jääneiden leskille ja orvoille annettiin rahalahjat.

Yhteenvetona tappioista voidaan todeta, että vain 14 miestä kaatui. Sen sijaan koleeraan kuoli Venäjän ja Puolan sairaaloissa ainakin 289 miestä.

Näiden lisäksi puuttui 18.8.1832 suoritetussa tarkastuksessa vielä 112 miestä luetteloista, joten n 400 miestä lienee menehtynyt sairauksien takia. Täydennysjoukon huomioon ottaen osallistui tähän sotaretkeen kaartin pataljoonan riveissä 887 suomalaista. Tappioprosentti oli siis järkyttävän korkea.

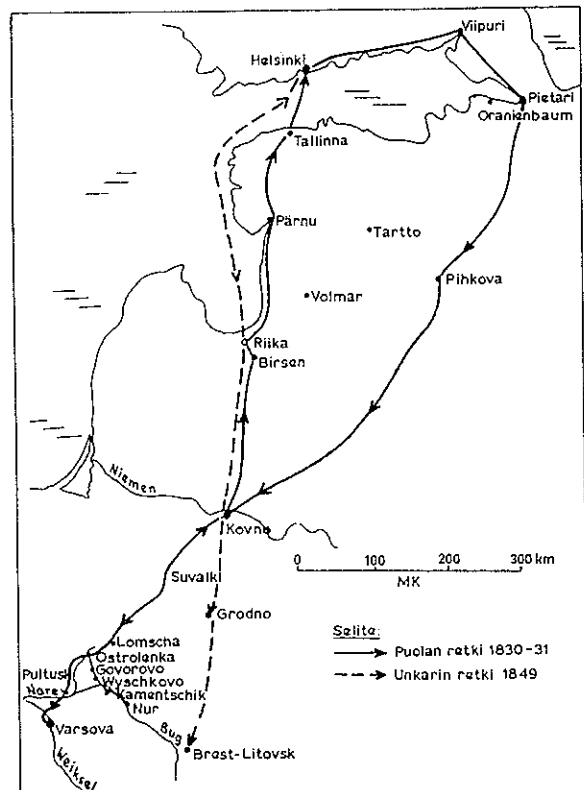
Puolan sotaretki on jäänyt Suomen kaartin osalta täydellisesti myöhemmin käydyin Turkin sodan varjoon. Tämä ei ole oikein vuoden 1831 kaartilaisiamme kohtaan. Heidän sotaretkensä oli 7 kk pitempi, tappiot ja ehkä vaikeudetkin suuremmat, ja Suomen kaarti hankki myös v 1831 maalleen runsaasti sotilaallista mainetta. Jälkipolvien kiitos kuulukoon myös heille!

III Kaartin pataljoona Unkarin sotaretkellä v 1849

Euroopan vallankumousvuosi 1848 innoitti Unkarinkin nousemaan vapaussotaan Itävaltaa vastaan. Koska keisari Nikolai piti itseään järjestyksen valvojana Euroopassa, katsoi hän velvollisuudekseen lähettää armeijansa tukemaan Itävaltaa kapinan kukistamisessa. Tähän sotaretkeen sai myös Suomen kaarti käskyn osallistua.

Pataljoona sai 14.5.1849 käskyn valmistautua kiireesti siirtymään valtakunnan länsirajalle. Pataljoonan komentajana oli kenrmi v Wendt, Puolan sodan aikainen urhea komppanian päällikkö, ja pataljoonaan kuului edelleen neljä komppaniaa. Jokaisen komppanian vahvuudeksi tuli 215 tarkka-ampujaa. Pataljoonan hevოსvahvuus oli 49. Pataljoonan vahvuus oli n 1000 miestä, kun se koontui lähtöjumalanpalvelukseen kaartin torille 31.5. Välittömästi sen jälkeen pataljoona marssi satamaan, jossa se kuormattiin neljään alukseen. Kuormasto oli kuljetettu jo 27.5. Tallinnaan, josta se marssi Riikaan. Pataljoonamme kuljetettiin sinne suoraan meritse, jossa se purettiin laivoista 3.6.

Pataljoona oleskeli Riiaassa nelisen viikkoa. Tämä aika käytettiin tiiviiseen koulutukseen. Vapaa-aikoina nautti pataljoona jälleen kaupunkilaisten vieraanvaraisuudesta, joka huipentui erityisesti juhannusjuhliissa. Soittokuntamme puolestaan viihdytti kaupunkilaisia soitollaan ja pataljoona esitti heille hämmästyttävää ampumataitoaan. Ampujat saivat palkinnot ruhtinas Suvoroffilta. Kesäkuun 29. päivänä alkoi marssi karttapiirroksessa ilmenevää reittiä Brest-Litovskiin. Marssi oli varsin raskas päivittäisten marssimatkojen ollessa n 30 km, joka 3. tai 4. päivä oli marssilepopäivä. Miehillä oli täyspakkaukset mukanaan. Mieliä oli kuitenkin koko ajan hilpeä ja reippaat marssilaulut kevensivät askelta. Merkittävä tapahtuma oli 17.7., kun suuriruhtinas kaartin pukuun pukeutuneena tarkasti pataljoonan Grodnon lähellä. Hänet otettiin vastaan raikuvin elä-

Puolan ja Unkarin sotaretket

köön-huudoin. Suuriruhtinas oli erittäin tyytyväinen pataljoonaan ylistäen sen reippautta ja hyvää kuntoa, vaikka takana oli jo kuukauden marssi.

Pataljoona saapui Brest-Listovskiin 8.8.1. Komppania majoittui kaupunkiin ja muu osa pataljoonaa sitä ympäröiviin kyliin. Pataljoona vietti siellä koko loppukesän kaartin jalkaväkiarmeijakuntaan kuuluvana. Kovasta kuumuudesta ja huonosta juomavedestä johtuen kaartilaiden keskuuteen levisi punatauti, joka ei aiheuttanut kuitenkaan samanlaista tuhoa kuin koleera Puolan sodassa. Kuolemantapauksia oli kuitenkin runsaasti.

Unkarilaisten joukkojen pääosa antautui jo 13.8. joten onneksi ei Suomen kaarti joutunut taistelemaan veljeksensaansa vastaan. Syyskuun alkupuolella sai pataljoona luvan palata kotimaahan, jonne se saapui menoreittiä käyttäen 17. päivänä lokakuuta 1849 viisi kuukautta kestäneeltä matkaltaan.

IV Kaartin pataljoona Krimin sotaretkellä vv 1854—56

Venäjä oli Pietari Suuren ajoista lähtien pyrkinyt laajentamaan valtaansa lounaaseen saadakseen Turkin salmet haltuunsa. Vuoden 1848 vallankumoukset olivat järkyttäneet muita Euroopan valtioita, mutta Nikolai I tunsii olevansa lujasti vallassa. Niinpä hän näki v 1853 sopivan tilaisuuden tulleen aloittaa sotatoimet Turkkiä vastaan.

Kaunista ja monipuolista Strömforsilta

Strömfors-valaisinsarja käsittää 7 eri mallia, viisi seinä- ja kaksi kattovalaisinta. Yhdistelemällä niitä eri lasikupujemme kanssa saadaan peräti yli 30 valaisimallia. Valaisimet soveltuvat erikoisen hyvin kylpyhuone-, keittiö- ja peilivalaisimiksi sekä hotellihuoneisiin, kahviloihin, myymälöihin ym. tiloihin.

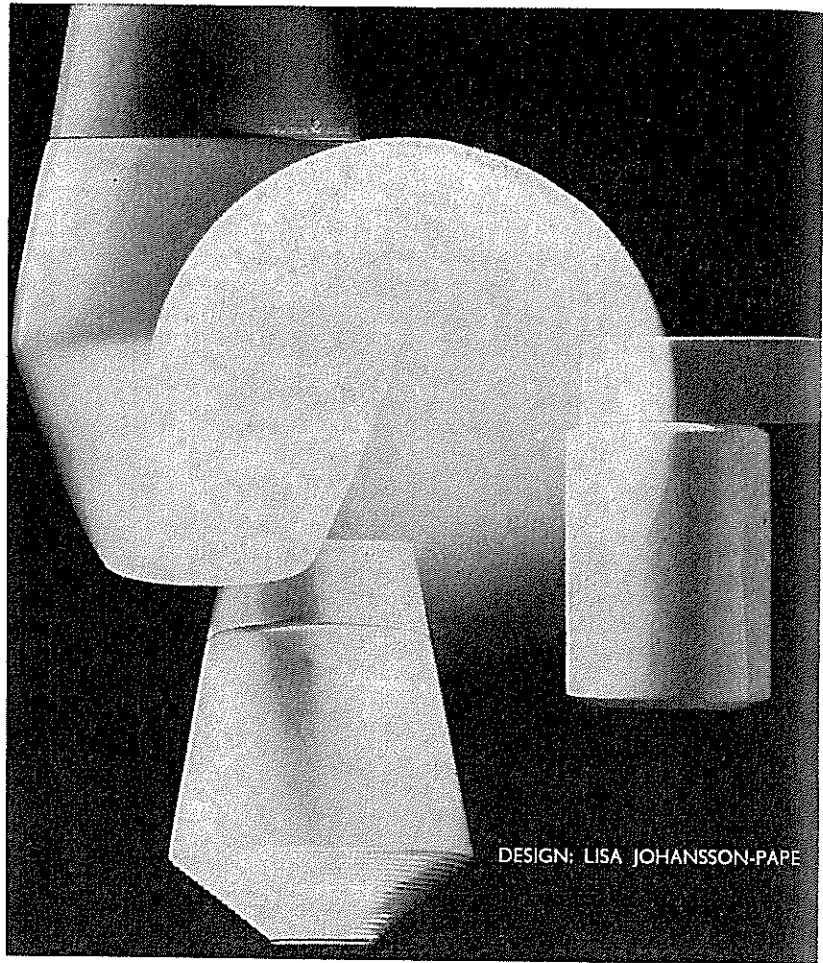
Mallia SSSL 4239/1 valmistetaan lisäksi painonappikytkimellä varustettuna muunnoksena.

TEILLEKIN TYYLIKÄS "ARKI-
VALAISTUS" STRÖMFORSILTA

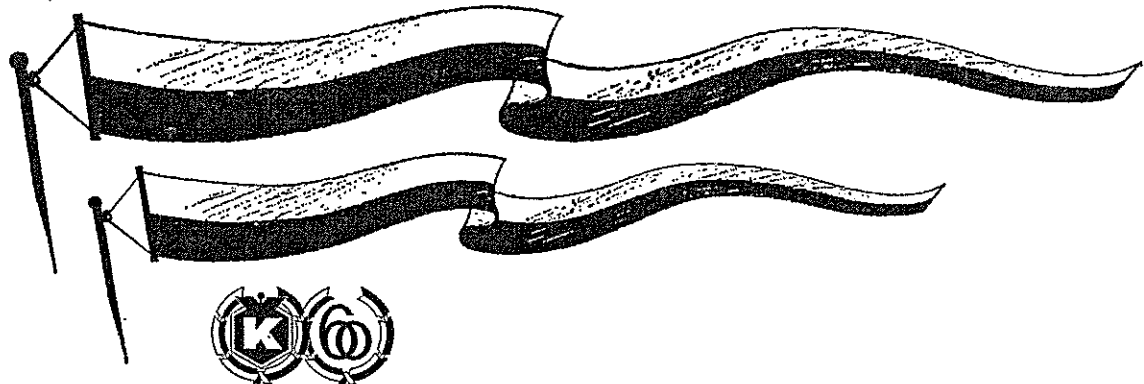

**A. AHLSTRÖM OSAKEYHTIÖ
STRÖMFORSIN TEHDAS**

Myyntikonttori:
Helsinki 13, Et. Esplanadikatu 14
Puh. 66 62 64 - 66 61 11

DESIGN: LISA JOHANSSON-PAPE

Paremmän palvelun juhlavuosi

Vuonna 1906 alkanut vähittäiskauppioiden taloudellinen yhteistyö on nyt jatkunut kuusi vuosikymmentä.

Tänään jokainen K-kauppias käyttää näitä yhteistyön tuloksia asiakaskuntansa eduksi - palvelukseen asiakkaitaan paremmin.

K-kauppiaat esittävät Teille, hyvät asiakkaat, rehdin kiitoksen K-kauppoja kohtaan osoitetusta luottamuksesta.

Tervetuloa K-kauppaan!

**K-KAUPPIAAT JA
KESKO**

Suomen kaarti sai maaliskuun alussa v 1854 käskyn siirtyä Pietariin. Pataljoonan komentajana oli tällöin ev Gustaf v Kothen ja kokoonpano edelleen neljä komppaniaa, joihin sotavahvuusena kuului kuhunkin 215 tarkka-ampujaa sekä tarvittava päällystö ja alipäällystö. Yhteisvahvuus lie-
nee näin ollen jälleen ollut n 1000 miestä.

Ennen Venäjälle lähtöä oli Helsingissä vietetty innostavia lähtöjuhllallisuuksia. Porilaisten marssi ja Maamme laulu olivat kaikuneet näissä tilaisuuksissa. Itse keisari poikiensa seurassa tarkasti Senaatin torilla pataljoonan ja ilmaisi tyytyväisyytensä sen kuntoon. Myös Suomen joukkojen tarkastaja kenri Ramsay tarkasti kaartin vielä lähtöpäivänä. Sen jälkeen pidettiin lähtöjumalanpalvelus, jota helsinkiläiset jälleen runsain joukoin seurasivat.

Marssi Venäjälle alkoi 18.3.1854. Marssireitti kulki Porvoon, Utin, Lappeenrannan, Viipurin, Kyyrölän ja Valkeasaaren kautta Pietariin, jonne pataljoona saapui 18.4. Vielä samana päivänä suoritettiin keisari pataljoonan katselmuksen Amiraliteetin torilla. Pataljoona sai taas mainetta täsmällisillä sulkeisjärjestyksen suorituksillaan.

Pietarissa oli täysi sotatila liittoutuneiden laivaston uhatessa kaupunkia. 2.Komppania alistettiin kenraali Demidoffille käytettäväksi tärkeän Siskonmäen solmukohdan puolustukseen. Komppania sai toiminnastaan kenraalilta erinomaisen arvostelun. Pataljoonan pääosa liitettiin Pietarin puolustusjoukkoihin.

Toukokuun 9. päivänä sai pataljoona kunnia-kaan tehtävän siirtyä Pietarhoviin keisarillisen palatsin henkivartio-osastoksi. Tämä oli suomalaisille hämmästyttävän suuri luottamuksen osoitus ja vakuuttava todiste Suomen kaartin nauttimasta suuresta arvonnosta. Pataljoona marssi 14.5. liehuvin lipuin ja soittokunnan soittaessa talvipalatsin edustalle, jossa keisari tarkasti joukko-osastomme ja piti Suomen kaartilaisia ylistävän puheen. Eläköönhuudot keisarille kajahtivat voimakkaana ja varmasti täydestä sydäimestä. Mainittakoon, että katselmuksessa komensi 1.Komppanian toista joukkuetta suuriruhtinas Alexander Suomen kaartin upseerin virkapukuun pukeutuneena.

Kaartilaisemme majoitettiin Pietarhovin puiston äärellä oleviin linnan rakennuksiin. Keisari suoritti päivittäiset kävelyretkensä suomalaisten sotureidensa joukossa puhutellen usein heitä. Myös pataljoonan majoituksesta piti keisarillinen perhe hyvää huolta. Heinäkuun 27. päivänä pataljoona juhli kaartiin kuulumisensa 25-vuotispäivää. Jo klo 7.00 oli pataljoona kokoontunut keisarin katselmusta varten. Keisari ylisti puheessaan jälleen Suomen kaartin osoittamaa uskollisuutta ja reippautta. Ev v Kothen sai päivän kunniaksi nimityksen keisarin sivusta-adjutantiksi.

Päivällä tarjottiin puistoon pystytetyissä telkkatoksissa juhhalounas, johon otti osaa koko pataljoona. Keisari seurueineen osallistui tilaisuus-

teen, jossa hän kohotti maljansa pataljoonamme menestykseksi. Koko pataljoonan upseeristo oli kutsuttu keisarin pöytään, jossa pitämässään puheessa hän jälleen kiitti upseereita uskollisesta palveluksesta ja ilmaisi kunnioituksensa koko Suomen kansaa kohtaan. Illalla keisari tarjosi vielä kahdeksan hengen seurueelle päivällisen, johon osallistui keisarillisten lisäksi kreivi Armfelt sekä pataljoonasta ev v Kothen ja evl Sundman.

Kesä oli kulunut loistavissa olosuhteissa, mutta 28.9. oli Pietarhovi satumaisine puistoineen jätettävä ja marssittava Krasnoje Seloon, jossa keisari vielä kerran tarkasti pataljoonan ja kiitti suomalaisia. Sen jälkeen oli aloitettava marssi rintamalle. Marssi suuntautui karttapiirroksessa merkittyä reittiä Rakischkin kauppalaan, jonne pataljoona saapui 13.11. Se sai käskyn majoittua kauppalaan ja sitä ympäröiviin kyliin talvileiriin.

Kulkutaudit alkoivat riehua pataljoonan keskuudessa entistä voimakkaammin. Siitä huolimatta pidettiin pataljoonassa ampumarjoituksia ja kevyttä jääkärikoulutusta. Jouluna saatiin suomalaista jouluruokaa ja sen jälkeen parannettiin muutenkin muona-annosta. Tammikuussa pataljoonalle oli perustettava Skopischkin luostariin toinen sairaala, sillä heikon muonan ja talvivarusteiden puutteen johdosta sairaudet lisääntyivät uhkaavasti.

Pataljoonan kahdella lääkäriillä oli liikaakin työtä. Kuudestasadasta potilaasta menehtyi Skopischkissa 220 miestä, joiden haudalle on pystytetty graniittikivi. Siihen hakattiin suomenkielinen teksti. Lieneeköhän muistokivi vielä tallella? Helmikuun lopulla pataljoona sai käskyn siirtyä Wilkomiriin, jonne se saapui 4.3. Vahvuus oli supistunut kahdeksi komppaniaksi. Tämäkään siirto ei helpottanut sairaustilannetta.

Wilkomirissa pidettiin 17.5.1855 keisarin syntymäpäiväparaati. Rivissä seisoivat enää n 400 miestä. Huhtikuun lopussa perustettiin Wilkomirin läheisyyteen erityinen toipilaskomppania. Toukokuun 16. päivänä saapui kotimaasta 230 miestä täydennystä, joka tyydytti vain osittain vajauksen.

Toukokuun 29. päivänä jätti pataljoona epäterveelliseksi osoittautuneen Wilkomirin ja marssi Porosovoon, jonne se saapui 18.6. saaden käskyn majoittua sinne toistaiseksi. Epidemia ei vain hellellänyt, vaikka miehistölle jaettiin lääkkeitä aamuisin suolasillillä ja mahatippoja. Seurauksena oli jälleen uusi siirto. Tällä kertaa Deretschiniin parin päivämarssin päähän. Sinne pataljoona saapui 17.7.

Vihdoin 7.10.1855 koitti jokaisen toivoma ilon hetki, sillä silloin pataljoona aloitti marssin Suomea kohti. Marssireittinä käytettiin tulotietä. Pullovassa pataljoona huollettiin perusteellisesti edessä olevaa Pietariin tuloa varten. Marssi pääkaupunkiin tapahtui 9.11. Uusi keisari Aleksanteri II tarkasti pataljoonan linnan torilla ilmaisten tyytyväisyytensä pataljoonassa vallitsevaan hyvään järjestykseen. Seuraavana päivänä

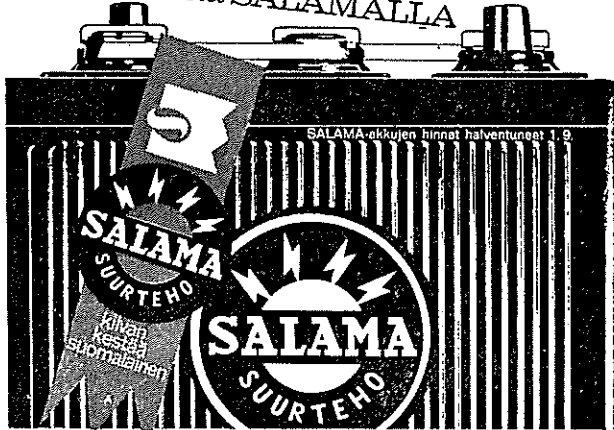
Kilvan kestää suomalainen

Kotimainen SALAMA-Suurteho akku on suuren levymääränsä ansiosta normaaliakkua tehokkaampi. Valmistuksessa käytetään ainoastaan puhtainta lyijyä ja koko tuotanto on tiukan laatutarkkailun valvonnassa. Siksi SALAMA-akku on niin kestävä ja antaa voimakkaan kipinän yhtähyvin kesäheiteellä kuin talvipakkasellakin. Tämän vuoksi useimpien valinta on

SALAMIA SUURTEHO

maamme vanhimman ja suurimman akkutehtaan laatu tuote.

käynnistä SALAMALLA

Valmistaja
AKKUTEOLLISUUS OY

Yli 2000 jälleenmyyjän myyntiverkostossa on myyjä aina läheisyydessänne.

Uusi kulta- ja hopea HANSA

UUTTA!
Muovinen kantopakkaus

Hansa merkitä alkuaan yhteistyönä. Tällöin pitää harjoittaa kauppoilla. Hansalava muodostui ensin pöytä keuvien salissa ja valittiin yhteistyönä vyyntöille. Salissa se muuttui valittuun Hansa-oluen on siksi valittu myös valittu Hansa-oluen tunnusmerkiksi - se merkitsee yhä sama kuin vuosikautta sitten. Tällöin Hansa merkitsee liikkeet perinteellistä lähtökäsitä, siten suomalaisia olutta parhaimmillaan.

WIHURI-YHTYMÄ OY PORVOON PANIMO

Suomen Yleisradion lyhytaaltolähetykset

0600—2400, sunn. 0730—2400	49.02	6120	yleisohjelmaa suom. ja ruots.
0800—0820, sunn. 0830—0850	31.40	9555	uutiset suom. ja ruots.
	24.41	11805	
1200—1310 joka päivä	31.40	9555	yleisohjelmaa, uutiset suom. ja ruots. sekä
	25.41	11805	tiedotuksia merenkulkijoille
	19.76	15185	
1415—1710 joka päivä Eurooppaan	31.40	9555	uusintalähetykset
	25.41	11805	
Pohjois-Amerikkaan	19.76	15185	yleisohjelmaa suom. ja ruots. Tiist. 1415—
			1445 ja lauant. 1415—1515 ohjelmaa eng-
			lanniksi. Maan. ohjelmaa merimiehille suom.
			ja ruots. 1545—1645.
1800—2030 joka päivä	31.40	9555	yleisohjelmaa suom. ja ruots. Maan. 1800—
	25.41	11805	1830 ja perj. 1800—1900 ohjelmaa englan-
	19.76	15185	niksi. Sunn. ja juhlapäivinä 1930—2030 oh-
			jelmaa merimiehille suom. ja ruots.

Kuuluvuus riippuu paitsi etenemisolosuhteista myös muiden asemien aiheuttamista häiriöistä. Yleensä on kuuluvuus paras seuraavilla aaltopituuksilla:

Skandinaviassa 49 m
Keski-Euroopassa 31 ja 25 m (päivällä myös 19 m)
Länsi-Euroopassa 19, 25 ja 31 m
Välimeren maissa 19 ja 25 m
Pohjois-Amerikassa vain 19 m (klo 1415—1710)
Etelä-Amerikassa vain 19 m (muina aikoina)

1. Komppania otti vastaan keisarin pataljoonalle lahjoittaman isänsä Suomen kaartin virkapuvun ja seuraavana päivänä marssi jatkui Uudellekirkolle. Siellä kaarti sai vahvaa kotiruokaa ja pääsi saunomaan. Elämä tuntui kotoisalta, vaikka Helsinkiin ei vielä päästykään. Sota jatkui edelleen.

Pataljoona vietti talven Uudellakirkolla. Maaliskuun 11. päivänä se sai Heinolasta reservipuolipataljoonasta täydennykseksi 2 alivänrikkiä, 13 aliupseeria, 6 soittajaa ja 410 tarkka-ampujaa. Sota päättyi toukokuussa solmittuun Pariisin rauhaan.

Pataljoona valmistautui kuitenkin pistäytymään vielä Moskovassa keisarin kruunajaisissa. Ennen lähtöä evakuoitiin Viipurin sairaalaan 111 miestä. Pietariin pataljoona saapui 17. 6. Siellä se osallistui suureen paraatiin linnan torilla. Heinäkuun 17. päivänä pataljoona siirtyi Krasnoje Seloon, jossa se osallistui kaartin sotaharjoitukseen. Sen jälkeen se palasi takaisin Pietariin majoittuen tuttuihin Liettuan kaartin kasarmeihin.

Elokuun 8. päivänä kuljetettiin pataljoona rautateitse Moskovon lähistölle, jonne se leiriytyi. Täällä oli tiivistä harjoittelua kruunajaisia varten. Elokuun 29. päivänä keisari tarkasti leirin ja otti vastaan vartioparaatin, jonka jälkeen pataljoona siirtyi Moskovaan. Syyskuun 7. päivänä olivat juhalliset kruunajaiset, joissa 1. Komppania mukanaan pataljoonan lippu sai kunnian osallistua saatovartiostoon. Ev v Kothen sai päivän johdosta ylennyksen kenraalimajuriksi. Uudeksi pataljoonan komentajaksi määrättiin samalla ev E v Willebrand.

Syyskuun 23. päivänä kuljetettiin Suomen kaarti rautateitse Pietariin ja sieltä kolmella fregatilla Helsinkiin, jonne se saapui 2½ vuoden matkan jälkeen 29. 9. 1856. Sotatoimiin ei pataljoonamme joutunut täällä kertaa osallistumaan, mutta se joutui kärsimään sairauksien johdosta erittäin raskaat tappiot. Pataljoonan vahvuuksissa oli tämän sotaretken aikana täydennykset mukaan lukien n 1700 miestä. Vv 1854—56 oli pataljoonassa 1677 sairastapausta. Mm maaliskuussa 1855 oli 235 miestä sairaana ja vielä Helsinkiin saavuttaessa lokakuussa 1856 108 miestä. Varmoja kuolemantapauksia oli 658. Sen lisäksi menehtyi vielä jälkeinpäin lukuisasti miehiä venäläisissä sairaaloissa. Helmikuussa 1858 oli vielä kateissa 154 miestä, joista suurin osa oli ilmeisesti kuollut. Yhteensä olivat tappiot siis 750—800 kuollutta. Suomalainen soturi oli jälleen antanut raskaan uhrin isänmaansa hyväksi.

V Suomen kaarti Turkin sodassa vv 1877—1878

Saadakseen Turkin salmet haltuunsa Venäjä esiintyi myös innokkaasti turkkilaisten alaisuudessa elävien Balkanin kristittyjen suojelijana. Vuonna 1877 syntyi Balkanilla vakavia levottomuuksia, joita Turkki ryhtyi raaoiin ottein kukis-

tamaan. Venäjä katsoi jälleen sopivan hetken tulleen ja julisti Turkille tämän takia sodan.

Suomen kaarti sai elokuussa 1877 käskyn siirtyä Venäjän muitten kaartinjoukkojen mukana sotänäyttämölle. Kaartin henkilöstömäärävahvuus oli tähän aikaan 679 miestä sodanajan määrävahvuuden ollessa 863. Miehiä oli siten värvättävä pataljoonaan lisää n 200 ja sen lisäksi oli perustettava vielä täydennyskomppania. Värväreinä toimivat pataljoonan aliupseerit. Vapaaehtoisia ilmaantui varsin runsaasti. Mm Tampereelta olisi ollut halukkaita lähtijöitä lähes 200. Näin ollen voitiin valita vain parhaat miehet. Värvättävien oli sitouduttava palvelemaan kuusi vuotta "Hänen Keisarillista Majesteettiänsä".

Elokuun lopussa oli pataljoona täysivahvuinen. Se käsitti silloin esikunnan ja neljä komppaniaa sekä täydennyskomppanian. Komentajana oli eversti Georg Edvard Ramsay. Syyskuun alussa oli lähtökatselmus, jonka piti Suomen sotilaspiirin esikuntapäällikkö kenraaliluutnantti Hagemeister antaa hyvän arvostelun joukon kunnosta.

Suomen kaarti sai kotimaassa osakseen useita huomionosoituksia ennen lähtöään. Helsingin kaupunki mm tarjosi koko pataljoonalle kaartin maneesissa päivälliset. Kaartin lähtiessä rautateitse pitkälle matkalleen 6. 9. 1877 näytti siltä kuin koko Helsingin väestö olisi ollut sitä saattamassa. Tunnelma oli korkealla, eläköönhuutoja kohotettiin keisarille, kaartille ja tietenkin Suomelle. Useita soittokuntia oli asemalla saattamassa. Viipurissa oli edelleen samanlaisia juhllisuuksia. Koko asemasali oli koristeltu siellä juhlahuoneistoksi. Kaarti tunsu, että se lähti liikkeelle Suomen kansan kunnioitettuna edustajana.

Viipurista matka suuntautui Pietarin, Baltian maiden, Puolan ja Ukrainan kautta Romaniaan, Fratestin kaupunkiin Bukarestin lähettyville, jonne pataljoona saapui 28. 9. 1877. Rautatien päätyttyä oli edessä pitkä ja vaivalloinen marssi. Tonava ylitettiin 3. 10. Bulgarian Simnitzassa pontonisilta pitkin soittokunnan soittaessa Porilaisen marssia. Wieniläisen Presse-lehden kirjeenvaihtaja kuvasi ylivenoa lehdelleen lähettämässä artikkelissa mm seuraavasti: "Kauneimman näyn tarjosivat minulle kuitenkin suomalaiset. Suomen Kaartin Tarkk'ampujapataljoona oli juuri marssinut eteen suojaamaan kaartintyökistön ylivenoa. Nämä miehet olivat neljän viikon matkan päässä kotoaan, mutta pitkistä marsseista huolimatta he kulkiivat reippaasti ja iloisina edelleen..."

Bulgariassa otti keisari Gornij Studenjiissa 5. 10. vastaan pataljoonan ohimarssin määräten soitettavaksi suomalaisten kunniaksi Maamme laulun. Tämän jälkeen oli suoritettava vielä kolme viikkoa kestänyt marssi taistelualueelle. Tiet olivat sateitten takia liejun peitossa. Lepopäiviä oli vain kolme tänä aikana. Kuormasto oli jäänyt jälkeen ja joukot joutuivat usein leiriytymään taivasalle saateen liuottamille pelloille. Pataljoona saapui 12. 10. 1877 Jeni-Brkatsekin kylään, jossa se alistettiin

kenraalimajuri Ellisin komentamalle Kaartin Tarkk'ampujaprikaatille.

Prikaati joutui vajaan parin viikon kuluttua osallistumaan Plevnan hyökkäykseen. Rintamalle oli vielä kolmen päivän marssimatka. Teillä oli liejua puolisääreen. Täyspakkaus painoi selässä ja ruuasta oli kova pula kuormaston jäätyä taas jälkeen. Päivämarssin pituus saattoi olla kuitenkin n 50 km.

Tulikasteensa pataljoona sai 24. 10. Gornyi Dubnjakin linnoitusta vallattaessa. Tämä oli samalla ankarin ja verisin taistelu, johon pataljoona osallistui. Linnoitus oli tasaisten maissipeltojen ja paljaiden niittyjen ympäröimällä harjanteella, joten hyökkääjä voitiin pitää tähytetyin tulen alla. Suomen kaartin hyökkäyssuunnassa maasto oli niin aukeata ja paljasta, ettei "hiirikään olisi voinut siellä piiloutua", kuten eräs mukana ollut on maininnut. Hyökkäys alkoi klo 7.30. Illalla onnistuttiin linnake valtaamaan rajulla pistinhyökkäyksellä. Turkkkilaisten leiri sytytettiin tuleen eikä hurraahuudoista tahtonut tulla sinä yönä loppua. Taistelussa kaatui 24 ja haavoittui 95 suomalaista. Taistelun jälkeen suuriruhtinas Nikolai kävi tervehtimässä joukkoja. Suomalaisille hän lausui: "Ennen minä olen antanut teille aina ryyppyn viinaa ja sillin, mutta nyt minä annan teille kaksi ryyppyä ja kaksi silliä, kiitoksia Suomen pojat urhoollisuudestanne."

Marraskuun 4. päivänä tarkasti keisari itse joukkonsa kiittäen mm suomalaisia monta kertaa. Hän suuteli lopuksi eversti Ramsayta rivistön edessä tunnustuksena koko pataljoonalle. Samalla hän siirsi eversti Ramsayn erään kaartin rykmentin komentajaksi ja määräsi uudeksi komentajaksi eversti Victor Procopeen.

Gornyi Dubnjakin valtauksella oli venäläisille erittäin suuri moraalinen merkitys. Olihan siinä keisarillinen kaarti näyttänyt maineensa mukaisesti leijonan kyntensä. Tämä osavoitto oli myös edellytys Plevnan valtaukselle.

Gornyi Dubnjakin valtauksen jälkeen pataljoonamme osallistui Plevnan piiritykseen Doljni Dubnjakin kylässä. Tänä kautena oli vuorotellen taisteluja, harjoituksia ja vartiopalvelua. Rasittava vartiopalvelus, niukka muona ja huonot pukimet aiheuttivat pataljoonassa lukuisia sairaustapauksia.

Marraskuun 14. päivänä pataljoona joutui taas siirtymään prikaatin mukana aluksi Jablonitsaan ja sieltä muutaman päivän levon jälkeen Pravetzin hyökkäykseen. Suomen kaartista siihen osallistuvat lähinnä vain 3. ja 4. Komppania, jotka saivat taistelutta haltuunsa tavoitteenaan olleen linnakkeen. Pataljoona viipyi jouluun asti Pravetzista 25 km lounaaseen olevalla "suomalaisella vuorella", jossa se suoritti raskasta etuvartiopalvelua. Helsingfors Dagbladetin kirjeenvaihtaja kirjoitti tästä vaiheesta: "Pataljoona ei näytä loistavalta. Haavoittuneiden lisäksi meillä on 200 sairasta. Varusteet alkavat näyttää kuluneilta..."

Plevnan valtauksen jälkeen jatkui venäläisten hyökkäys yli Balkanin vuorten Konstantinopolia kohti. Suomen kaarti oli edelleen mukana. Se lähti liikkeelle jouluaamuna. Pakkasta oli 15 astetta, kaikilta puuttuivat talvipukimet, eikä kuormastoa voitu ottaa mukaan. Pataljoonan taisteluvahvuus oli tällöin n 400 miestä. Ylikulku onnistui erittäin raskaiden ponnistusten jälkeen. Mm yö oli vietettävä teltoissa vuoren huipulla kovassa lumipyryssä. Lämmityslaitteita ei tietenkään ollut. Useat miehet nukkuivat lumessa teittakankaaseen kietoutuneina. Pataljoonan oli lisäksi kuljetettava mukanaan vuorilta alas muutamia tykkeitä ammuksineen. Tehtävään sitoutui koko pataljoona. Se sai suorituksesta kenraali Gurkolta erityisen kiitosmaininnan.

Viikon levon jälkeen marssi jatkui ja edessä oli Vähät-Balkanvuorten ylitys. Niidenkin yli päästiin raskain ponnistuksin pahasta rajuilimasta huolimatta. Tähän vaiheeseen liittyi mm 14. 1. Marzajoen ylitys, joka suoritettiin kahlaamalla. Joen leveys oli n 300 askelta, vettä kainaloihin asti ja kyseessä tammikuu. Joki ylitettiin reippaasti ja arkailematta. Vastarannalla oli vielä hyökkättävä jonkin matkaa turkkilaisten jäljessä. Hyökkäys keskeytettiin kuitenkin, mutta silloin alkoi vasta pahin vaihe. Saappaat, housut ja päällystakit jäättyivät kankeiksi päälle. Onneksi lähellä paloi eräs kylä, jonne pataljoona siirtyi sulattelemaan itseään nuotioilla.

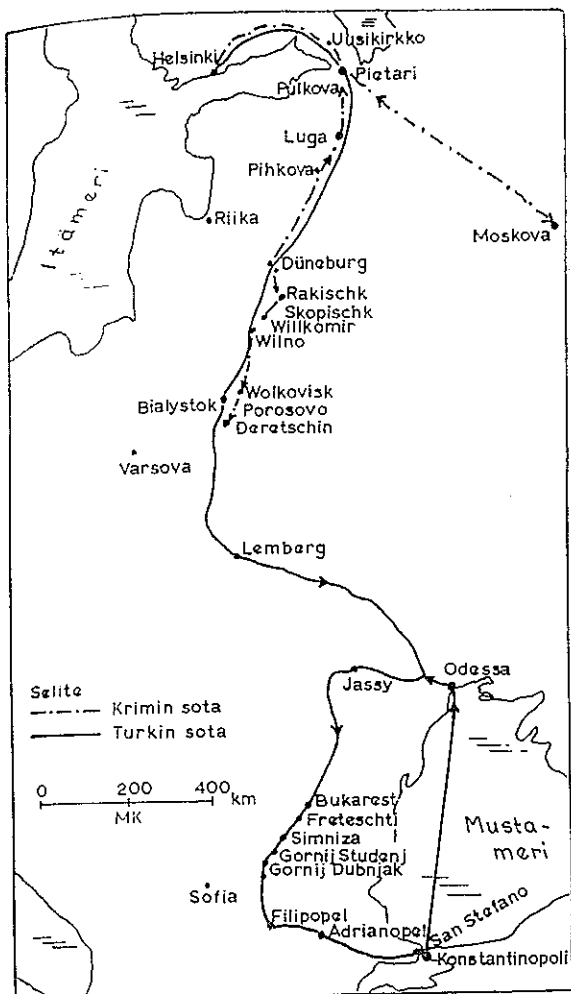
Tammikuun 15.—17. päivänä osallistui pataljoona Filipopolin taisteluun, jossa 1. Komppania kärsi neljän miehen tappiot haavoittuneina. Suomalaisilla oli onni mukana, sillä venäläisten tappiot olivat sangen raskaat. Pataljoona sai levätä 4 vrk Filipopolissa, jossa oli runsaasti sotasaaliina saatuja elintarvikkeita. Riisiryynistä, suolasta ja savustetusta lihasta ei nyt ollut pulaa. 22. 1. jatkui eteneminen kohti Adrianopolia, jonne pataljoona marssi 28. 1. soittokunnan tahdissa.

Kova sotaretki oli kuluttanut varusteet heikoiksi. Adrianopolissa suoritettiin tämän takia ponnekkaasti varushuoltoa. Ylipäällikkö tarkasti Adrianopolissa olevat joukot jakaen kunniamerkkejä, joista neljä Pyhän Yrjön ristiä tuli pataljoonamme osalle. Pataljoona sai tässä vaiheessa täydennykseksi yhden upseerin, kaksi aliupseeria ja 33 tarkka-ampujaa.

Helmikuun 6. päivänä aloitti prikaati etenemisen Konstantinopolia kohti. Kolme viikkoa myöhemmin pataljoonamme marssi San Stefanoon Konstantinopolin edustalla. Taivaanrantaa vastaan piirtyi Sofian moskeijan kupoli. Venäläiset joukot ryhmittivät hyökkäystä varten, josta kuitenkin rauhanneuvottelujen takia luovuttiin. Suomen kaarti sai käskyn majoittua kaupungin läheisyyteen Florion maatilalle.

Helmikuun 28. päivänä pataljoona sai jälleen täydennystä kotimaasta. Silloin saapui Helsingistä alil v Alfthanin johdolla 7 aliupseeria. 2

Kaartin pataljoonan viimeiset sotaretket

soittajaa, 134 tarkka-ampujaa ja 1 lääkintämies. Matka Helsingistä Florioon oli kestänyt 52 vrk. Pataljoonan rivivahvuus oli tämän jälkeen 14 upseeria, 49 aliupseeria ja 570 tarkka-ampujaa sekä 63 aseetonta. Täydennykset mukaan lukien sekä 63 pataljoonan riveissä ollut 1044 miestä. Vajaus oli täten 348 miestä, joista osa kaatuneita ja kuolleita ja osa sairaana.

Maaliskuun 3. päivänä tarkasti ylipäällikkö San Stefanon joukot ilmoittaen samalla, että rauha oli solmittu. Paluu kotimaahan ei alkanut välittömästi. Pataljoonan oli osallistuttava vielä vartiopalveluun. Päivittäin oli kolme tuntia suljetun järjestyksen harjoituksia ja voimistelua kunnan ylläpitämiseksi. Lavantautiepidemia kuitenkin kiussasi jälleen pataljoonaa. Suomalaisille suotiin 5. 3. 63 Pyhän Yrjön ristiä ja pataljoonan komentajalle sivusta-adjutanttin arvo.

Huhtikuun 17. päivänä sai Suomen Kaarti käskyn palata kotimaahan. Se oli todellinen ilosanoma. Hurrahuudot ja Maamme laulu kaikui-

vat myöhäiseen yöhön. Paluu tapahtui aluksi laivakuljetuksena San Stefanosta Odessaan ja sieltä rautateitse Pietariin. Odessaan oli jätettävä hoitoon 86 lavantautipotilasta.

Odessasta lähdön jälkeisenä päivänä saapui komentajalle perintöruhtinaan sähke, jossa hän ilmoitti keisarin myöntäneen pataljoonalle vanhalle kaartille kuuluvat oikeudet. Tämä keisarin suosiosoitus oli erittäin merkittävä, sillä se todisti Suomen kaartin täyttäneen kunnialla sille asetetut tehtävät. Pataljoona saapui Pietariin 7. 5. Siellä keisari suoritti pataljoonan katselmuksen ja antoi sille henkilökohtaisen tunnustuksensa ja kiitoksensa. Katselmuksesta palatessaan joutui kaarti vielä innostuneiden pietarilaisten kukituksen kohteeksi. Illalla pataljoonalle tarjottiin juhlapäivälliset.

Kaarti saapui 8. 5. 1878 Viipuriin, jossa se otettiin juhla-ateriaalla vastaan kahdeksan kuukautta kestäneeltä matkaltaan. Seuraavana päivänä se saapui juhlaputettuun Helsinkiin, jossa oli vastassa suuri kansanjoukko. Uudenmaanlänin kuvernööri toivotti pataljoonan tervetulleeksi kotimaahan, ja sen jälkeen tarjottiin juhla-ateria Töölön puistikossa.

Suomen kaarti menetti Turkin sodassa kaatuneina ja kadonneina 27 miestä. Haavoittuneita oli 100, joista 16 myöhemmin kuoli haavoihinsa. Sairauksien aiheuttama isku oli vielä pahempi, sillä sairastuneita oli 512, joista 148 kuoli.

Turkin sodan muistoksi on sekä Gornij Dubnjakin taistelukentälle että kaartin kasarmin pihalle pystytetty muistopatsas.

VI Yhdistelmä

Turkin sota oli viimeinen sotaretki, johon Suomen kaarti osallistui. Se oli 65 vuoden aikana tehnyt viisi raskasta matkaa, joiden aikana suomalaiset soturit olivat antaneet, tällä kertaa Venäjän hyväksi, pienestä vahvuudestaan n 2000 miehen uhrin kaatuneina ja sairauksiin kuolleina. Kuten aikaisemminkin oli nytkin kärsitty vilua ja nälkää mittaamattomasti. Jokaisella sotaretkellä oli 50—100 % pataljoonan vahvuudesta joutunut kestäämään raskaan sairauden ja taakse oli jätetty tuhansia kilometrejä rasittavia taipaleita.

Kaarti oli tuonut myös toisaalta Suomelle huomattavasti sotilaallista mainetta. Se oli hankkinut itselleen korkeimman sotilaallisen huomionosoituksen, vanhan kaartin arvon. Keisarien suhtautuminen Suomen kaartin oli vuoteen 1900 saakka aina erinomainen jopa niin, että venäläiset joukko-osastot tunsivat sitä kohtaan kateutta. Tästä erikoisasemasta johtuen on Kaartin pataljoona saattanut vaikuttaa kansansa asemaan arvaamattoman paljon. Ehkä enemmän kuin sotilaiden osaksi voidaan virallisesti myöntää.

OERLIKON

20 mm ilmatorjuntakanuuna
malli 10 ILa/5 TG

Lähtönopeus 1100—1200 m/sek
Tulinopeus 1000 l/min
Tuliasemapaino 383 kg

Tykki on varustettu uudella jalkaväen tarpeita vastaavalla lavetilla. Nyt tykillä voidaan ampua pinta- maaleja sekä pyöriltä että lavetilta usealta eri korkeudelta 40—76 cm väliltä omalla optisella pinta-amuntatähtäimellä. Aseen ominaisuudet ilmatorjuntatehtävissä ovat säilyneet entisinä.

VEHIO

Helsinki — Puh. 64 27 64

50. Kadettikurssi

Uusia upseereita Kadettikuntaan

Maaliskuun 19. p:nä pidettiin presidentinlinnassa 50. Kadettikurssin ja 35. Merikadettikurssin juhllinen nimittämistilaisuus. Tasavallan Presidentti nimitti 197 uutta upseeria puolustuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen vakinaisiin virkoihin. Puhueksaan vastanimitetyille upseereille presidentti Kekkonen korosti nuorimman päälystön välitöntä kosketusta koulutettaviin ja heidän ammattitaitonsa vaikutusta asevelvollisten ikäluokkien suhtautumisessa puolustuslaitokseen ja sen työhön.

Linnassa käynnin jälkeen suorittivat uudet upseerit kunnianosoituksen Hietaniemen sankarihaudoilla ja Suomen Marsalkan haudalla sekä muistohetken Kadettikoulun Sankariaulassa.

Kadettikoululla ja Merisotakoululla iltapäivällä pidetyssä juhlatilaisuudessa jaettiin todistukset ja lukuisia stipendejä. 50. Kadettikurssin priimukseksi tuli kadettiylikersantti A T Kotro, lentokadettien priimukseksi kadettialikersantti M T Ahola ja 35. Merikadettikurssin priimukseksi kadettipursimies R Rasku. 50. Kadettikurssin kunniamiekan sai kadettikersantti T O Aaltonen ja 35. Merikadettikurssin kunniamiekan kadettikersantti H Tiellinen. Stipendejä jaettiin seuraaville: kadylik A K Kotro,

kadkers T O Aaltonen, kadkers P J Visuri, kadalik E J Haapala, kadalik M H Hietanen, kadkers R M J Maunus, kadalik P K Leikas, kadväp P J Teljamo, kadkers M T Hämäläinen, kad A J Jaatinen, kad P J Ripatti, kadkers A I Levä, kadkers E J Rajahalme, kad E O Mäki, kadkers P J Kuronen, kadalik S J Lehto, kadalik L K Sarkanen, kadalik M Miekkavaara, kadalik R V T Nyqvist, kadalik M T Ahola, kad J K Gullsten, kadalik K K Oksanen, kad J Engström, kadkers H Tiellinen, kadpursim R Rasku, kad K Merilä, kad M Gran, kad H Heinonen.

Eräitä osia päättäjäisjuhllisuuksista pidettiin Kadettikoululla jo 18. 3. illalla. Silloin luovutti 50. Kadettikurssi perinteellisin juhllamenoin Kadettikoulun lipun 51. Kadettikurssille. Samana iltana pidettiin myös palkintojenjakotilaisuus. Palkintojen saajista mainittakoon mm kadalik E Tiitola (kultakompassi), kad R Mäki-Kuhna (parhaan kouluttajan kiikari) ja kad E Peltola (aseenkäsittelypistooli).

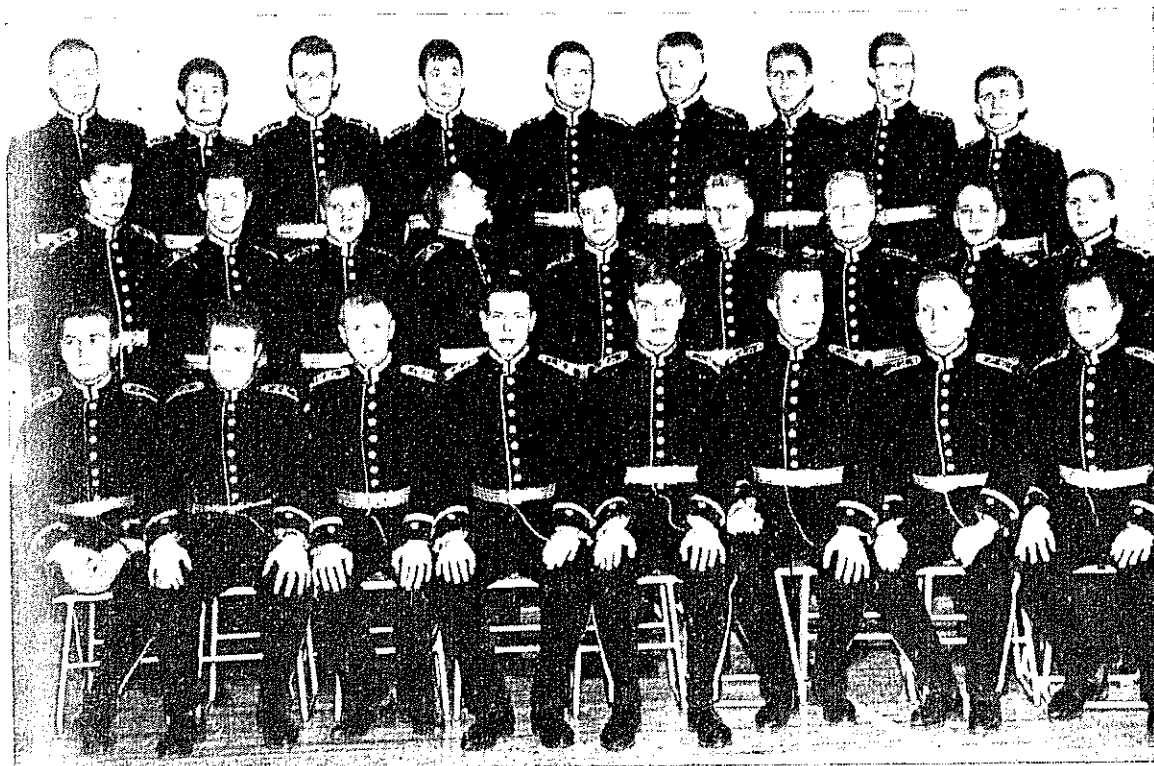
Kylkirauta onnittelee uusia upseereita ja toivottaa heidät tervetulleeksi lukijakuntaansa!

50. Kadettikurssin matrikkeli

JOUKKUE 50 A

4664	Alajärvi, Matti Pauli	Rovaniemi	23. 6. 40
4665	Alanen, Olli Juhani	Tampere	6. 10. 42
4685	Himananen, Pentti Kullervo	Mäntyharju	4. 7. 40
4692	Hämäläinen, Markku Taavetti	Peräseinäjoki	24. 8. 42
4693	Hänninen, Tuomas Aleksanteri	Lappee	19. 2. 41
4694	Ihlberg, Väinö Henriikki (Heikki)	Revonlahti	16. 7. 42
4708	Kaltio, Raimo Jaakko	Oulu	13. 6. 40
4712	Kauppila, Tarmo Lasse Juhani	Valkeala	2. 2. 44
4716	Kivioja, Martti Ossi Olavi	Oulu	4. 5. 42
4719	Koivula, Reko Johannes	Kuusankoski	15. 1. 39
4724	Kosonen, Kalle Antero	Savonlinna	17. 1. 42
4725	Kotanen, Hannes Benjamin	Alajärvi	1. 8. 42
4727	Koverola, Seppo Uolevi	Orivesi	5. 5. 42
4731	Kuronen, Paavo Juhani	Helsinki	20. 7. 42
4750	Liira, Jukka Kalervo	Kotka	9. 8. 43
4754	Maijanen, Antti Toivo	Taipalsaari	22. 7. 41
4767	Mäki, Juhani Ilmari	Kalvola	21. 5. 40
4773	Nevalainen, Pauli Sakari	Liekka	31. 3. 41
4777	Numminen, Veikko Juhani	Toijala	18. 8. 43
4781	Ojala, Eero Sakari	Lahti	17. 9. 41
4793	Peltoniemi, Erkki Mikael	Ikaalinen	5. 2. 44
4798	Pippola, Paavo Matias	Seinäjäki	14. 11. 41
4811	Ruokolainen, Kauko Olavi	Juuka	18. 12. 42
4813	Salomäki, Tapani, Einari	Suoniemi	25. 12. 41
4826	Stranius, Erkki Kalervo	Viitasaari	11. 3. 43
4850	Vehviläinen, Yrjö Kalevi	Padasjäki	16. 6. 40

JOUKKUE 50 B

4676	Haapalainen, Pentti Antero	Liekka	21. 7. 41
4683	Hellsten, Jouko Heikki Ilmari	Helsinki	31.10. 41
4686	Hintikka, Esko Ilmari	Rautalampi	17. 2. 41
4704	Juntunen, Seppo Heikki Johannes	Ristijärvi	16.10. 42
4744	Levä, Aulis Ilmari	Jalasjärvi	7. 1. 44
4761	Miekkavaara, Martti	Viipuri	1.12. 42
4770	Mälkönen, Antti Ilmari	Lappeenranta	15. 3. 41
4774	Nieminen, Erkki Heikki Olavi	Sortavala	13. 6. 43
4780	Ohra-aho, Olavi, Viljami	Keuruu	13. 1. 42
4790	Patja, Pertti Tapio	Iisalmi	30. 5. 41
4797	Piispanen, Kari Antero	Heinola	6. 1. 42
4802	Rantala, Jaakko Heikki Tapani	Muonio	17. 8. 42
4810	Runoinen, Esko Edvard	Mietoinen	3.11. 41
4823	Sopala, Pertti Jaakko	Oulu	26. 8. 38
4827	Suvanto, Kari Jaakko	Tampere	16. 8. 41
4829	Söderström, Klaus Gustav	Helsinki	27.11. 40
4833	Teljamo, Pekka Juhani	Kouvola	13. 4. 42
4834	Tiainen, Heikki Ilmari	Jyväskylä	10. 2. 41
4625	Tiitola, Erkki Tuomas	Pälkäne	7. 5. 39
4836	Torstila, Jukka Ensio	Ruokolahti	24.10. 39
4844	Vahla, Aarno, Pekka Johannes	Sippola	12. 1. 43
4845	Vainikka, Reijo Olavi	Lahti	20.12. 42
4851	Vesenterä, Pertti Tapio Henriikki	Helsinki	17. 2. 41
4860	Visuri, Pekka Juhani	Hämeenlinna	25.12. 42
4862	Volanen, Rauno Aulis	Varkaus	6. 6. 42
4864	Ylä-Käpölä, Markku Juhani	Asikkala	6. 2. 39

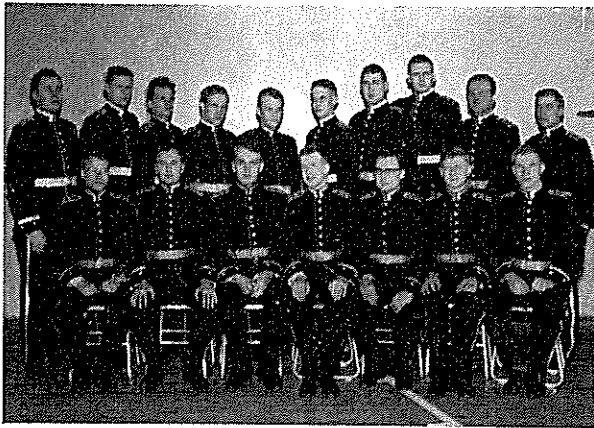
JOUKKUE 50 C

4658	Aalto, Markku Taisto Johannes	Viitasaari	8. 5. 41
4670	Dufva, Tuomo Antti Oskari	Kajaani	25. 2. 42
4688	Horte, Markku Oiva	Helsinki	19. 3. 43
4689	Huhto, Timo Ilmari	Salo	29. 10. 39
4695	Iivonen, Onni Ahti Tuomas	Valkjärvi	31. 5. 42
4700	Jalkanen, Reino Arnold	Hartola	25. 2. 41
4705	Juusti, Timo Armas	Helsinki	11. 2. 42
4714	Kinkku, Pekka Juhani	Kauvatsa	15. 1. 41
4717	Kivrinta, Jussi Kari Kullervo	Helsinki	27. 10. 40
4720	Kola, Markku Kalervo	Valkeala	5. 4. 42
4726	Kotro, Arto Kalervo	Kärkölä	23. 1. 44
4729	Kuittinen, Juha Pentti Tapani	Helsinki	25. 11. 42
4730	Kurki, Veli Pekka Armas	Rääkkylä	1. 8. 41
4737	Latvio, Esa Uolevi	Mäntsälä	2. 8. 41
4746	Lenck, Karl-Erik Ragnar	Helsinki	22. 5. 41
4749	Liikanen, Harri Veikko Vihtori	Reisjärvi	11. 12. 43
4756	Manni, Risto Valter	Somero	2. 5. 41
4758	Maunu, Lassi Paavo	Tornio	27. 5. 43
4764	Mähkä, Kauko Rafael	Keikyä	23. 1. 40
4771	Määttä, Urpo Antero	Kuusamo	30. 1. 41
4786	Paarma, Kari Olavi	Turku	10. 2. 43
4789	Panula, Ossi Urmas	Närpiö	26. 9. 42
4795	Pietikäinen, Kyösti Antero	Kuopio	16. 4. 41
4796	Pihkala, Reino Kaarlo Ensio	Helsinki	6. 11. 42
4815	Sarvanto, Pekka Jori Ilmari	Turku	16. 1. 42
4821	Simpura, Arvo Kalervo	Hämeenlinna	19. 2. 41

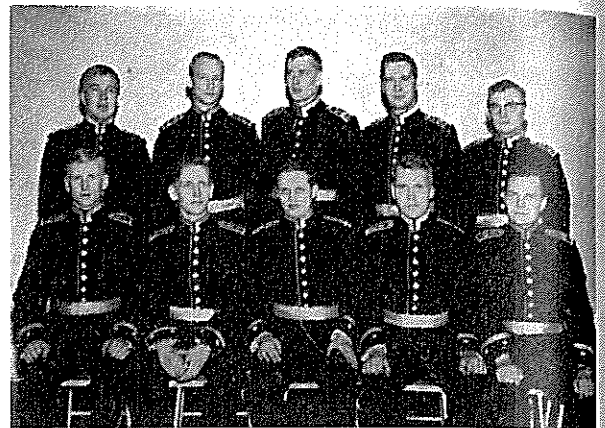

JOUKKUE 50 D

4668	Asteljoki, Ilkka Tapani	Helsinki	5. 9. 42
4674	Eronen, Arto Johannes	Pielisjärvi	24. 3. 41
4679	Harjapää, Kaarlo Mauri	Helsinki	13. 2. 41
4702	Jokinen, Jyrki Tapio	Oulu	4. 8. 40
4718	Kivistö, Heimo Kalervo	Savonlinna	29. 3. 42
4728	Kronqvist, Hans Alvar	Pietarsaari	12. 6. 40
4733	Kyntöjärvi, Jukka Mikko Kalevi	Hämeenkyrö	30. 9. 39
4742	Leislahti, Jaakko Juhani	Hamina	5. 3. 41
4743	Levander, Veikko Olavi	Ypäjä	17. 5. 41
4748	Liemola, Eero Juhani	Karkku	19. 5. 40
4752	Lipitsäinen, Matti Juhani	Pielisensuu	13. 9. 41
4769	Mäkinen, Erkki Olavi	Hausjärvi	14. 1. 40
4779	Nyqvist, Rauno Viljo Tapio	Heinola	3. 3. 42
4785	Orava, Toivo Aarre	Pelkosenniemi	5. 7. 41
4788	Pantzar, Harri Tapani	Mikkeli	8. 9. 39
4572	Planting, Tor Karl August Fabian	Helsinki	7. 10. 40
4800	Purola, Heikki Juhani	Tampere	5. 6. 40
4808	Ripatti, Pekka Juhani	Jyväskylä	19. 9. 42
4816	Saukko, Esko Olavi Antero	Savonlinna	5. 4. 41
4602	v Schantz, Jan Axel Fredrik	Helsinki	13. 7. 37
4817	Seppänen, Matti Johannes	Sotkamo	26. 6. 42
4828	Sälli, Jaakko Vilho	Jämsä	31. 8. 41
4830	Tallgren, Timo Johannes	Kuusankoski	11. 3. 41
4839	Tuomainen, Kari Lennart	Ruokolahti	3. 11. 42
4846	Vaismaa, Kaarlo Tapani	Nokia	11. 10. 43
4847	Vallaskangas, Eero Olavi	Leivonmäki	5. 2. 42
4858	Virtala, Kauko Rainer	Alavus	11. 10. 41

Viesti

Pioneerit

VIESTI

4667	Arponen, Aslak Mauri .....
4681	Heikkilä, Eero Armas .....
4682	Heikkilä, Timo Jorma Erik .....
4691	Hyytiäinen, Kyösti Esko .....
4698	Jaakkola, Rauno Kalervo .....
4738	Laukkanen, Vesa Ilmari .....
4739	Lehtinen, Ilpo Lauri Olavi .....
4741	Lehtovirta, Eino Reino Juhani .....
4763	Myyrä, Jarmo Ilmari .....
4776	Noko, Ilkka Paavo Juhani .....
4787	Paavilainen, Esko Tapio .....
4794	Peri, Unto Raino Uolevi .....
4801	Rajahalme, Esko Juhani .....
4603	Seppänen, Matti Ilmari .....
4818	Siihola, Pekka Pietari .....
4856	Viitanen, Martti .....
4852	Vihersaari, Olavi Antero .....

Pori	8. 5. 42
Hämeenkyrö	14. 11. 40
Huittinen	9. 5. 44
Padasjoki	17. 2. 42
Nousiainen	8. 3. 42
Mikkeli	18. 11. 40
Helsinki	4. 5. 40
Helsinki	25. 6. 39
Lahti	16. 4. 43
Oulu	25. 9. 41
Kouvola	16. 1. 41
Lahti	1. 9. 42
Pieksämäki	12. 5. 41
Jaakkima	5. 8. 39
Lahti	3. 2. 42
Lapua	26. 5. 39
Hämeenlinna	14. 12. 39

PIONEERIT

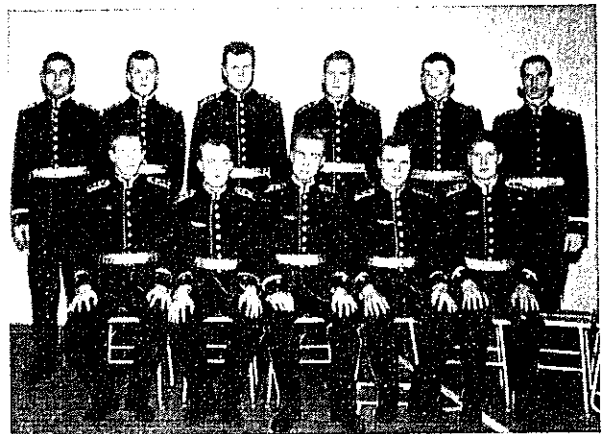
4661	Aho, Paavo Abraham .....
4684	Hietanen, Matti Heikki .....
4687	Honka, Paavo Pekka .....
4713	Kauppinen, Risto Martti Kalevi .....
4760	Meriläinen, Seppo Iisakki .....
4765	Mähönen, Matti Juhani .....
4819	Siitonen, Taisto Toivo Antero .....
4838	Tunkelo, Arvi Johannes .....
4849	Vartiainen, Ahti Toimi Paavali .....
4861	Vitikka, Juhani Kalervo .....

Muhos	28. 10. 41
Tampere	4. 4. 41
Temmes	25. 11. 39
Mikkeli	29. 11. 42
Tampere	11. 4. 39
Savonlinna	29. 11. 42
Paavola	14. 4. 41
Helsinki	21. 3. 41
Joensuu	2. 9. 43
Tampere	1. 3. 42

Ilmatorjunta

Lentokadettikurssi

ILMATORJUNTA

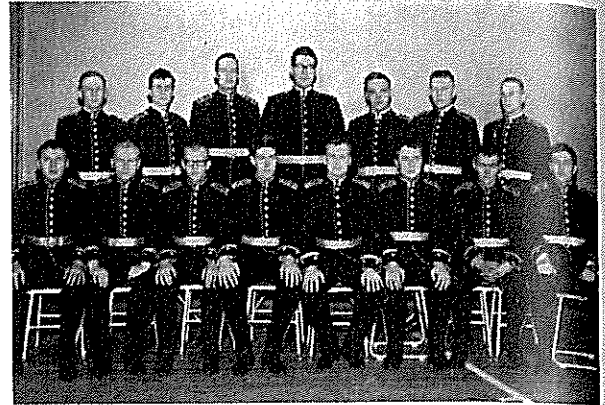
4663	Aitos, Risto Juhani	Turku	1. 9.42
4697	Isomäki, Risto Ilmari	Lapua	21. 3.40
4710	Karppinen, Turo Tapio	Tampere	11. 5.40
4732	Kuusi, Matti Juhani	Tampere	29. 1.42
4740	Lehto, Seppo Juhani	Viipuri	13.12.42
4753	Luukkanen, Risto Heikki	Helsinki	24. 5.41
4759	Maunus, Reijo Matti Juhani	Mouhijärvi	14. 7.43
4768	Mäki-Kuhna, Raimo Jaakko	Ilmajoki	31. 1.38
4792	Peltola, Eino Sakari	Elimäki	26. 4.42
4804	Rauhaniemi, Jukka Matti	Vehkalahti	23. 6.43
4807	Rautio, Paavo Erik	Alatornio	14. 2.38
4809	Rossi, Risto-Pekka	Kotka	23. 1.43
4812	Räsänen, Hannu Juhani	Tohmajärvi	12. 7.42
4820	Simola, Antti Juhani	Tampere	20. 8.42
4822	Skön, Kimmo Harry Tapio	Turku	8. 4.40
4832	Telin, Esko Olavi	Ulvila	15. 7.41
4848	Valtonen, Eero Johannes	Rauma	15.10.42
4854	Viitanen, Heikki Juhani	Turku	3. 6.42
4855	Viitanen, Jouko Juhani	Nokia	28. 1.41

ILMAVOIMAT

4662	Ahola, Matti Tapani	Asikkala	30. 9.43
4671	Fredriksson, Lars-Olof	Kouvola	1. 3.42
4675	Gullstén, Jouko Kalervo	Rovaniemi	5.12.40
4721	Komulainen, Esa Antero	Kuhmo	22. 2.43
4722	Korhonen, Toivo Kalevi	Ruovesi	20.10.40
4723	Korppi, Kari Lauri Ilmari	Kouvola	14. 2.42
4778	Nurminen, Pertti Uolevi	Pori	28.1.42
4783	Oksanen, Kimmo Kalervo	Oulu	3. 8.42
4791	Pellinen, Pekka Kalervo	Suonenjoki	11. 3.42

Rannikkotyökistö

Kenttätöykistö

RANNIKKOTYKISTÖ

4677	Haapala, Eero Juhani .....
4699	Jaatinen, Aarne Juhani .....
4707	Kaasinen, Tapio Kalle .....
4711	Kasurinen, Lauri Veli Antero .....
4735	Lakio, Kyösti Juhani .....
4751	Linnavesi, Eero Juhani .....
4782	Oila, Markku Juha Ilmari .....
4799	Poromaa, Lauri Aleksi .....
4805	Raussi, Eero Matti .....
4831	Tamminen, Aulis Juhani .....
4843	Vaaja, Jukka Sakari H. ....
4863	Vuohelainen, Jorma Heikki Kalevi .....
4857	Wirkki, Yrjö Tapani .....

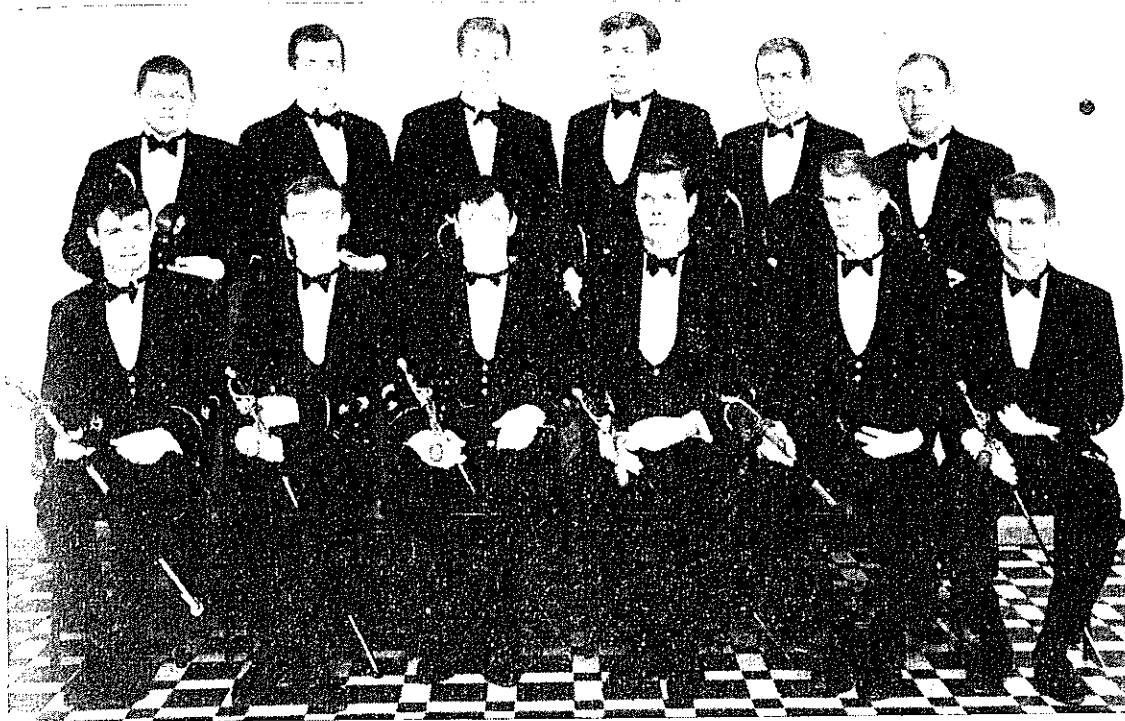
Rauma	10. 8. 40
Rauma	25. 7. 42
Espoo	5. 3. 40
Varkaus	31. 12. 42
Helsinki	6. 6. 40
Luumäki	5. 11. 41
Helsingin pit.	4. 11. 42
Viipuri	3. 11. 39
Kouvola	26. 9. 42
Pori	18. 4. 41
Kotka	10. 12. 42
Varkaus	13. 4. 43
Tornio	28. 7. 43

KENTTÄTYKISTÖ

4659	Aaltonen, Tauno Olavi .....
4660	Aalto-Setälä, Pentti Hannes .....
4678	Hallivuori, Matti Juhani .....
4703	Jouko, Pekka Antero .....
4706	Kaapro, Valto Tapani' .....
4709	Kandolin, Olavi Salomon .....
4524	Larimaa, Pentti Allan Armas .....
4745	Leikas, Pentti Kalevi .....
4755	Malinen, Jorma Antero .....
4757	Marttinen, Heikki Mainio .....
4766	Mäki, Erkki Olavi .....
4784	Olkkonen, Osmo Juhani .....
4814	Sarkanen, Leo Kalervo .....
4841	Tähkä, Jorma Einari .....
4842	Ukkola, Kalle Veikko Sakari .....
4853	Viita, Paavo Juhani .....

Tuulos	23. 6. 43
Kokemäki	20. 9. 41
Kauhajoki	9. 6. 42
Helsinki	9. 11. 43
Lappee	29. 9. 41
Kaskinen	7. 10. 42
Hattula	1. 6. 41
Pieksämäki	3. 3. 43
Kannus	28. 7. 41
Tampere	21. 5. 40
Kokemäki	20. 9. 43
Värtsilä	7. 10. 42
Kouvola	1. 10. 42
Forssa	16. 6. 41
Sortavala	4. 5. 43
Mäntyharju	12. 2. 40

35. Merikadettikurssin matrikkeli

35. MERIKADETTIKURSSI

694	Engström, Johnny Kim Päiviö	Helsinki	23. 11. 42
695	Gentz, Carl Theodor Robert	Helsinki	12. 8. 42
696	Gran, Manne Ilmari	Kotka	9. 3. 44
697	Heinonen, Heikki Ilmari	Tampere	26. 6. 42
698	Martikainen, Jorma Olavi	Lappeenranta	13. 9. 42
699	Merilä, Kari Antero	Rauma	31. 12. 41
700	Rasku, Risto Tapani	Ylistaro	23. 10. 42
701	Saarento, Reijo Juhani	Turku	12. 12. 42
702	Sarelius, Seppo Kalevi	Karjala Tl	22. 3. 43
703	Tielinen, Harri Juhani	Jyväskylä	5. 2. 43
704	Toivonen, Eero Einar Kalevi	Hämeenlinna	6. 2. 42
705	Tuomisalo, Pekka Tauno	Pori	11. 12. 42

Vuosikymmenen takaa

Kadetti n:o 3466

Runsaat kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun 39. Kadettikurssi päätti opintonsa Santahaminan saarella. Tiiviin kaksivuotisen opiskelun ajalta on jäänyt mieleen paljonkin muistoja tapahtumista, opettajista ja kadettitovereista, aika on tosin saatanut haalistaa näiden muistikuvien värejä, mutta asia on säilynyt. Huumorilla on aina ollut vankka asema sotilaselämässä ja niinpä sitä viljeltiin kurssillammekin runsaasti. Talletin aikoinaan osan kouluaikaan liittyneistä jutuista ja arkistoa penkoessani ne tulivat käsiini. Monet tarinat kaipaisivat tullakseen täysin oikeuksiinsa senaikaisen ilmapiirin ympärilleen, mutta sellaisen luominen lienee kirjallisesti vaikeahkoa. Tapauksissa mukana olleille nämä kertovat varmasti paljon enem-

män. Jotta harmiton leikinlasku toisten kustannuksella ei kuitenkaan loukkaisi ketään olen käyttänyt oikeista nimistä ainoastaan alkukirjainta, etsiköön kukin sitten itsensä muistinsa mukaan.

Vanhemman kurssin kadettien velvollisuutena ja mikseipä myös oikeutena oli silloin ja lienee nytkin kasvattaa nuoremmistaan esiintymiskykyisiä upseerin alkujä. Simppukurssilaisille tämä merkitsi lukemattomia käyttäytymisharjoituksia ja erilaisia siisteystarkastuksia. Iltalomaaoikeus menetettiin ensimmäisinä opiskelukuukausina hyvinkin helposti laiminlyöntien takia; ei riittänyt vielä se, että pääsi niiden harvojen joukkoon, jotka oikeutettiin osallistumaan viimeiseen iltalomatarkastukseen, vaan kaiken tuli olla viimeistä piirtoa myöten kunnossa, puhdas kolmioksi taitettu valkoinen nenäliina vasemmassa takataskussa, "ladattu" tulitikkulaatikko oikeassa rintataskussa, samoin ehjä ja puhdas kampa sekä taskupeili. Tarkastuskohteita oli monia muitakin. Eräässä iltalomatarkastuksessa oli ehditty kadetti A:n kohdalle ja kohteena oli kampa. Kadetti M katseli hetken mieteliäänä kampa ja kysyi: "Milloin olette puhdistanut kampanne kadetti A?" "Viime käytön jälkeen, herra kadetti." "Milloin käytitte sitä viimeksi?" "Tasan puolitoista kuukautta sitten, herra kadetti!"

Kadetti K:lle tuotti säännöllisesti suuria vaikeuksia ehtiä muiden mukaan koulun nopeassa liikkumisrytmissä, niinpä hän olikin jatkuvasti joukkue I A:n "hampaissa". Tämän asian joku julkatoi kerran seuraavalla tavalla: "Ensin tulee joukkue, sitten ei tule ketään ja vasta sen jälkeen tulee kad K." Pidettiinpä asianomaisen paikallaoloa varmana merkinä siitä, että kaikki olivat läsnä.

Kun kerran oli joutunut yleisen huomion kohteeksi, siitä oli vaikea päästä eroon, ja opettajinkin tarttui muiden ottama asenne. Tiukka, mutta leikin ymmärtänyt joukkueenjohtajamme yllä Maunula tokaisi kerran miekkaharjoituksessa katseltuaan aikansa kad K:n toimintaa: "Kad K heiluu tuon miekan kanssa kuin merirosvolaivan kapteeni."

Kadetti K näyttää esiintyvän tarinassa kuin tarinassa. Tämä johtuu kuitenkin sukunimien alkukirjaimien yhtäläisyydestä, K:n taakse kätkeytyy 3-4 eri henkilöä.

Kadetti K 2 palasi ennen muita harjoituksesta. Yrittäessään viedä polkupyöränsä vajaan hän totesi oven olevan lukossa. Tietäen avaimen olevan perässä tulevan joukkueen hallussa hän, malttamatta jäädä odottamaan muita, rakensi muutamasta tikusta viestin pyöränsä viereen: AMI/→. Joukkueen saavuttua pyörävajalle ko viestin havaitsi ensimmäisenä ltn Rautsuo. Oivaltaen heti viestin tarkoituksen ja siihen liittyneen laiminlyönnin hän lausui kaikkien kuullen: "Mitähän tuosta vielä saisi?" Tovin tikkuja siirreltyään tulokseksi tuli: PK 1 (= yksi vrk poistumiskieltoa).

Eräänä kauniina iltaloman jälkeisenä kesäaamuna joukkue oli rakentamassa paukkuhälytinkenttää pistooliampumaradan maastoon. Osa hälytinkentästä ansalankoineen oli jo valmiina, kun kadetit K 1 ja K 3 lähestyivät kentän rakentamisuunnassa ilmoittautuakseen myöhästyneenä palvelukseen. Asianomaisten henkinen vireytyminen ei ollut parhaimmillaan, koskapa he varoituksista huolimatta yrittivät oikaista hälytinkentän läpi. Varovasti liikkuen, melkein hiipien katse koko ajan tiiviisti maahan luotuna nämä etenivät kentässä yrittäen väistellä huonosti näkyviä ansalankoja. Ensimmäisen hälyttimen räjäytti kadetti K 1, mikä pani jonkun läsnäolevista lausahtamaan: "Kadetti K tuli kuin hiipivä hölmöys." Kaikkien katseet kääntyivät nyt kadetti K 3:een. Mutta mikään ei auttanut, hänenkin jaloissaan räjähti hälytin. Harjoituksen johtajan ihmettelevään kysymykseen joku asiaa tunteva vastasi: "Herra kapteeni, siinä nähdään veden turmiollinen vaikutus."

Selitykseksi on kerrottava, että koulussa oli tapana silloin, kun vanhempi kurssi totesi nuoremman kadetin käyttäneen iltalomallaan liikaa miestä väkevämpää, "helpottaa" asianomaisen seuraavan aamun päänkivistystä ja antaa samalla pieni opetus juottamalla tälle 1—2 kenttäpakillista (ä 1,5 l) haaleaa vesijohtovettä. Äskeiset kadetit olivat tulossa juuri tällaisesta tilaisuudesta.

Lääkintähenkilöstön syystä tai toisesta antamat eriaisteiset vapautukset palveluksesta olivat tuttuja Kadettikoulussakin eikä näistä oltu ollenkaan pahollaan, soivathan ne ylimääräisen tilaisuuden lepoon. Oppilaat pitivät tarkoin huolen siitä, että vup tai vp käytettiin hyväksi. Mutta sattui erehdyksiäkin. Kadetti, jonka nimi on jäänyt merkittämättä muistiin, oli saanut vup:sta. Kerran hän kuitenkin ilmestyi toisten mukana sulkeisjärjestysharjoitukseen, tosin vahingossa. Tämä ennenaikainen erehdys toi hänelle "tosipingon" maineen: "Kadetti X pingotti niin paljon, että tuli vapaaehtoisesti sulkeisjärjestysharjoitukseen, ettei vain olisi jäänyt jälkeen."

Kadetti T oli tunnettu hyvin ja alati toimivista puhe-elimistään. Hän oli mies, jolla oli selitys asiaan kuin asiaan. Kadettikielellä tämä ilmaistiin seuraavasti: "Kadetti T:stä tulisi hyvä propaganda-ammus."

Kerran joukkueen varajohtajana toimineen vanhemman kurssin kadetin kutsuttua joukkueen käytävälle joukosta puuttui kadetti T, mikä ei ollut mitenkään epätavallista silloin, kun oli kyse ylimääräisistä palvelustehtävistä. Löytyihän kadetti T:kin, kun oikein etsittiin, tällä kertaa hän oli WC:ssä. Vaadittaessa selvitystä luvattomaan poissaoloon kadetti T selosti sujuvasti: "Herra kadettialikersantti, asia on sillä lailla, että en minä tahallani jäänyt tulematta, mutta juuri sillä hetkellä kun herra kadettialikersantti huusi joukkueen käytävälle, minä vedin WC:n narusta, enkä voinut kuulla näin ollen, mitä asiaa herra kadetti-

alikersantilla oli." Näin epätavallinen selitys kelpasi tällä kertaa.

Vanhempi kurssi oli harjoittelemassa käyttäytymissääntöjä eri tilanteissa. Tätä varten jokainen kadetti oli saanut jonkin sotilasarvon, oli alipuseereita, kapteeneita ja everstikin. Kun tunti päättyi, harjoituksen johtaja ylil Viita määräsi kadetit poistumaan huoneesta harjoituksen edellyttämässä virkaikäjärjestyksessä "eversti" ensin jne. Itse hän yritti poistua "majurin" jälkeen. Silloin tokaisi kadetti E: "Älkähän ylikuulnantti etuilko, on täällä vielä kapteeneitakin."

Ensimmäisen vuoden olivat kaikkien puolustushaarojen kadetit yhdessä Santahaminassa. Lentoujoukoista tulleeilla oli lupa suorittaa kuukausittain määrätty lennot taidon ylläpitämiseksi. Lentokoneet löytyivät Malmin lentoasemalta. Nämä lennot suuntautuivat usein Santahaminan yläpuolelle, missä oli tilaisuus näyttää hieman taitojaan maamiehille näiden pieneksi harmiksi. Erityisesti vanhempi kurssi katseli jossain määrin karsaasti herrojen ikivanhojen yläpuolelle tilapäisesti nousseita simppulentäjiä. Niinpä oltiinkin hyvin kärkeä etsimään kaikenlaisia rikkeitä lentäjien suorituksista ja saattamaan nämä edesvastuuseen teoistaan. Ehkä tähän oli asiallistakin aihetta, en tiedä, mutta kurssilla kerrottiin jonkun huimapään lentäneen "Stigulla" Hevossalmen sillan kohdalla olevan voimalinjan alta.

Erään tällaisen lennon jälkeen kutsuttiin kadetti M joukkueen varajohtajan, kadettialikersantti T:n puhutteluun. "Kuka oli eilen klo 10.25—10.50 välisenä aikana lentämässä Santahaminan yläpuolella?"

— "Kadetti M, herra kadettialikersantti."

— "Miksi ette tervehtinyt?"

Kesäkauden kohokohtana oli muutaman viikon leiriharjoitus Kemijärvellä Ristilammen alueella. Elokuussa oli Lapissakin vielä lämmintä ja sääket sekä mäkäräiset olivat varsin pirteitä. Vastalääkkeeksi jokainen oli saanut jo Helsingistä lähdeittäessä pullon sääskiöljyä, minkä teho taisi olla enemmän henkistä kuin todellista laatua. Väittipä joku, että parhaan tuloksen saavuttaa, kun kaataa sääskiöljyä työskentelypaikkansa läheisyyteen jollekin kivelle: hyönteiset käyvät sen jälkeen kiven kimppuun ja itse saa olla rauhassa. Löytyipä vielä kolmaskin tapa öljyn käyttöön, kuten seuraava tarina kertoo.

Ltn Annala: "Tämä tuntuu olevan hyvää sääskiöljyä, tässä on sprititkin joukossa." Tähän vastasi silloin vieressä seissyt ltn Rautsuo: "No, annahan minulle se pullo, nielaisin juuri yhden!"

Kenttätykistötaktiikan opettajana oli edesmennyt majuri Sirola. Taktillisten kysymysten ohella selviteltiin myös tykistön teknillistä kehitystä ja tämä johti eräällä tunnilla seuraavaan vuorokeskusteluun:

Maj S: "Ensimmäinen varsinainen ampuma-ase on ollut tykki, mikä laskettakoon tykkimiehille kunniaksi. Minkähänlainen se mahtoi olla?"

Kad A: "Se taas ei ollut kunniaksi tykkimiehille, herra majuri."

Kadetti S:stä oli tullut joukkue I C:n varajohtaja. Asianomainen oli tunnettu tiukka-otteisena ja nuoremman kurssin kannalta katsottuna varsin hankalana esimiehenä. Tämän tiesivät muutkin vanhemman kurssin herrat ja lievää myötätuntoa tuntien seurattiin asioiden kehittymistä. Joku vanhemmista tiedusteli kerran joukkueen mielipidettä uudesta varajohtajastaan ja sai vastaukseksi: "Herra on meidät hyljännyt!"

Aseopin opiskeluun sisältyi myös erilaisten ampumatarvikkeiden tunteminen. Asiantuntevana opettajana toimi koulun asevaraston hoitaja vääpeli L, joka hallitsi hyvin myös leikinlaskun. Opitun päätteeksi hän kirjoitti erään kerran seuraavanlaisen a-tarvikenimikkeen kysyen mitä se tarkoittaa: "1/2 p jv a 595 mk ks".

Vastauksia tuli monenlaisia, mutta oikea oli vääp L:n mukaan: "puolipulloa jaloviinaa à 595:—, metallikorkilla, käytetään sisällisesti."

Joukkue oli tutustumassa samaisen vääpeli L:n johdolla koulun a-tarvikevarastoon, minne oli koulurakennuksesta matkaa noin kilometri. Esittelijä kertoi varastossa olevan sillä hetkellä niin paljon räjähdysaineita, että koulu olisi vielä vaaravyöhykkeellä. Joku oppilaista kysyi silloin vääpeliä havaittuaan suuren varaston perällä vaahtosammuttimen, että kuka tulee käyttämään tuota sammutinta tulipalon sattuessa. "Tietysti varastonhoitaja, vääpeli L", kuului vastaus.

Hyvä ampumataito on tarpeen jokaiselle sotilaalle ja Kadettikoulussa tämän hyväksi uhrattiin melkoisesti aikaa. Kadetti P:lle oppiminen tuotti kovasti vaikeuksia ja hän joutui aikanaan leikinlaskunkin kohteeksi tämän takia. Oltiinpa kerran harjoittelemassa pistooliammuntaa. Ammutun viiden laukauksen jälkeen mentiin tauluja tarkastamaan. Kun harjoituksen johtaja yll Maunula tuli kadetti P:n taulun kohdalle, hän vilkaisi sitä ja todettuaan sen täysin ehjäksi hän huudahti ympärillä seisoville: "Äkkiä pois taulun edestä, ne voivat olla vielä matkalla!"

Samainen kadetti P joutui vuorollaan johtamaan sulkeisjärjestysharjoitusta. Asiaan kuului, että harjoituksen aihe ilmoitettiin osastolle: "Joukkue asento! Harjoitteleme luvun ottoa!"

Yll Maunula tunnettiin ripeäotteisena ja alaisiltaan ehdotonta kuuliaisuutta vaativana kouluttajana. Häneltä opittiin, että esimies vastaa joukkostaan ja että hänen sanansa on laki, ajatteli alainen asiasta mitä tahansa. Mutta aina ei asia ollut samoin, kuten seuraava vuorokeskustelu kertoo.

— "Kadetti K, kun minä sanon, että tuo valkoinen seinä on musta, niin mitä vastaatte?"

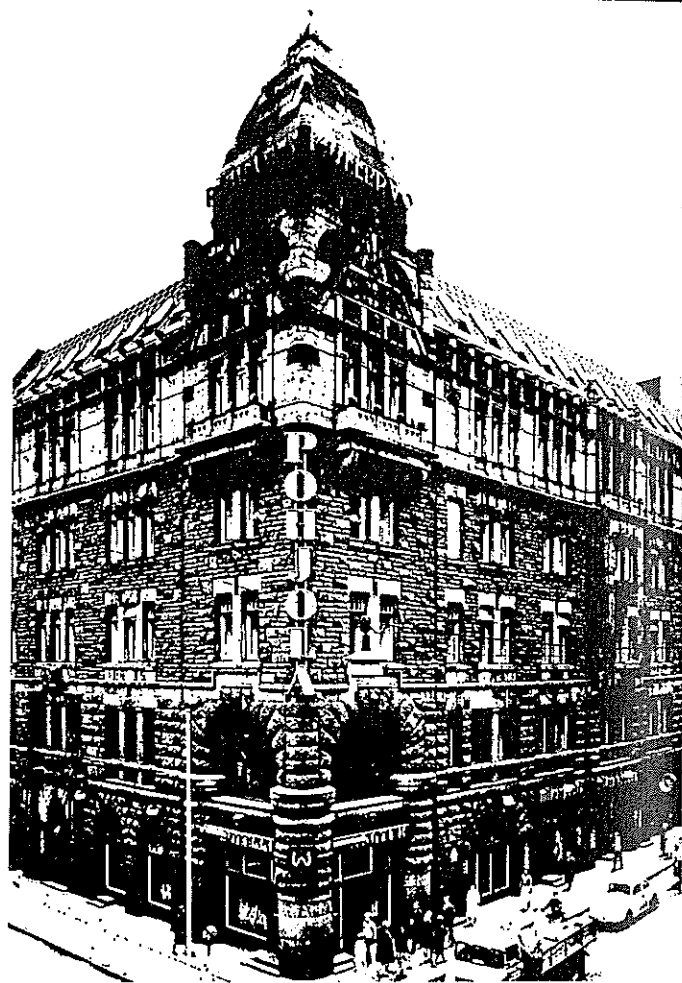
— "Se on musta, herra yllluutnantti."

— "Oikein, mutta toisena mahdollisuutena olisi vastata: Vai niin."

— jokaiseen paikkaan
oikea laakeri

Telko

VAKUUTUSOSAKEYHTIO
POHJOLA

VICTORIA
 HOTELLI · RAVINTOLA · BAR
 ITSENÄISYYDENKATU 1
 PUH: 30640

TANSSIA JOKA ILTA
 Mannermaista viihtyisyyttä

Smirnoff
VODKA
 ILMAN
 JÄLKIMAKUA

OSTONUMERO
2725

The superb
SCOTCH

Ballantine's
 IN USE FOR OVER 125 YEARS
 ESTABLISHED 1827
 BY APPOINTMENT TO
 THE LATE QUEEN VICTORIA   THE LATE KING EDWARD VII
FINEST SCOTCH WHISKY
 BLENDED & BOTTLED BY
George Ballantine & Co. Limited
 DISTILLERS
Dumbarton & Glasgow, Scotland
 PRODUCE OF SCOTLAND
PRINTED IN SCOTLAND

● OSTONUMERO 4031 ●

sukat ovat
setterit
 Setterit jalassa on mukava kulkea.
 Setterit joustavat ja ne myös kestävät.
 Setterit lämmittävät mutta eivät hiosta.

SUOMEN TRIKOO

Kadettipalsta

Kadettikuulumisia

Kad P Kujasalo

Näin talven taittuessa kevääksi on paikallaan antaa Kylkiraudan lukijoille tilanneselostus siitä, mitä kadetit puuhailevat.

Talvi alkoi sotaharjoituksilla, joissa liki neljäkymmenen asteen pakkasen vaikutus joukkoon ja sen johtamiseen kartutti pientä kokemusvarastoamme. Kuukautta myöhemmin kokeiltiin sissi- ja erätaitomme Kainuun vaaroilla. Talvileiri kesti viikon, ja siellä taisi tulla näytettyä, että jos kuuluu kenkä kaupungilla niin liikkuupa ahkiokin kinoksissa. 'Hiihtoloman' loistavana päätöksenä oli viikonloppu Pohjois-Savon Prikaatin vieraana Hoikankankaalla.

Hiihtosaavutuksistaan kilpaladuilla ansaitsee kad-alik R Kallio tulla mainituksi. Hän on kaksinkertainen akateeminen mestari, lisäksi hän sai viestinhiihdon pronssimitalin. Puolustusvoimain mestaruuskisoissa hän oli paras upseeri ja akateemisissa MM-kisoissa Claviere'ssa menestyksekkään suomalainen. Urheilua harrastavat toki muutkin. Yleisurheilijat, uimarit, ampujat sekä jalkapalloilijat ovat jo aloittaneet valmentautumisen kesäkuussa Oslossa pidettävää Pohjoismaista kadettikokousta varten, aikomuksena taas kerran osoittaa, minkä värisen sotilaspuvun hihasta "sitä ruista löytyy".

Talvitanssiaiset Kadettikoululla.

Aikaa on ollut istua koulunpenkilläkin menestyksen vaihdellessa. Venäjän kieli on useille kantona kaskessa — en tiedä miten ennen? Tervetullut lisä talven opetusohjelmassa oli koulutusharjoitteluviikko joukko-osastoissa maaliskuuhuhtikuun vaihteessa. Innostuneina lähdimme varuskuntiin, ja jos mahdollista vielä suuremman kouluttajahengen vallassa niistä palasimme. Oltiinpa tämä into kuumelma joukoissakin pantu merkille.

Arjen piristeeksi on oppilaskuntamme järjestänyt juhlia. Talvitanssiaiset, joihin oli kutsuttu vieraita Karlbergin sotakoulusta Ruotsista, tanssittiin 20.3. Viisi suomalaista kadettia kävi vastaavasti Karlbergissa alkutalvena. Kadettioppilaskunnan 47. vuosijuhla vietettiin 24. 4.

Tällaisia ovat olleet rientomme talvella 1966. Meitä on joskus syytetty siviilimäisyydestä, yliopistomaisuudesta ja hengettömyydestä. Ehkä ulkoisesti poikkeamme edellisistä kadettipolvista, sillä olemmehan nimenomaan oman aikamme nuoria miehiä. Henkeämme ei ole vielä vaikeuksilla koeteltu. Osallistuminen vapaaehtoisestikin yliopisto-opiskeluun on ollut runsasta, ja tietopiirin avartamista käsittämään alueita oman ammatin ulkopuolelta, kuitenkin sitä tukien, eikä sitä ole nähtävä mitenkään turmiollisena. Ei siitä työn jälki ainakaan huonone. Uskomme, että jokainen meistä pystyy täyttämään ne tehtävät, joiden eteen valmistuttuamme joudumme.

"Ahkiolatua!" Kadetteja Kainuun korvessa.

SUPERLON

ampuma alusta

oikea
materiaali
tutkittu
rakenne

HUIPPUAMPUJIEMME KOKEILEMA JA HYVÄKSYMÄ

- SUPERLON-vahtomuovin korkea lämmöneristyskyky takaa aina lämpimän alustan ampujalle. Samalla sen sopiva pehmeys tukee kehoa oikealla ja sopivalla tavalla.
- SUPERLON-puristemateriaali alustan ensimmäisessä osassa on erikoislaatuamme, jonka suuri kantavuus antaa hyvän tuen kyynärpäille tai polville.
- Päällysteenä on käytetty vahvaa, homesuojattua, vettähylkivää ja sanforoitua tummanvihreää telttakangasta.
- Ensimmäisen osan puristemateriaaliin on liimattu vahva, kumitettu kangas, joka estää kaiken liukumisen.
- SUPERLON-ampuma-alusta on neljään osaan taittuva ja varustettu kiinnityshihnoilla ja kantokahvalla. Kuljetuskoko: 70×45×8 cm, paino 2,7 kg, avattuna 180×70×2,5 cm.

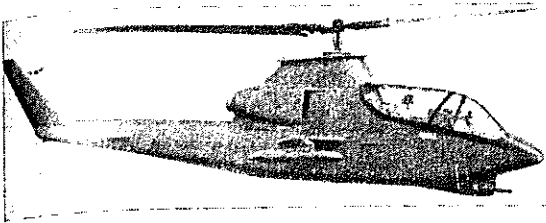
Huipputuloksiin
hyvin varustein
ampuma-alustaksi Superlon

Valmistaja: SOK Rauman tehtaat

Myynti:

SOK - osuuskaupat
- tavaratalot

Uutispaloja

TULITUKIHELIKOPTERI

Bell-yhtiö on kehittänyt Bell UH-1 B helikopteriä kokonaan uuden tyyppin Bell 209 Huey Cobra ja tarjoutunut valmistamaan näitä korvaamaan osan USA:n jo tilaamista 200 UH-1 B:stä. Aikaisemman tyyppin suurimpana heikkoutena on ollut liian pieni nopeus (225 km/t) verrattuna saatettaviin kuljetushelikoptereihin. Huey Cobran nopeus on 290 km/t. Tästä huolimatta se pystyy ottamaan kaksinkertaisen a-tarvikemäärän ja saavuttaa noin kolminkertaisen toiminta-ajan. Huomattava parannus on myös pienempi haavoittuvuus, joka on saatu aikaan panssaroitua lisäämällä ja maalipintaa pienentämällä. Cobra on vain 91,5 cm leveä. UH-1 B on 2,54 m leveä. Cobran aseistus on sijoitettu rungon alla edessä olevaan asetorniin, jossa on joko 4000 ls/min ampuva konekivääri tai 200 ls/min 40 mm:n kranaatteja ampuva heitin.

Interavia 2/1966

ILMARATSUVAKIDIVISIOONA

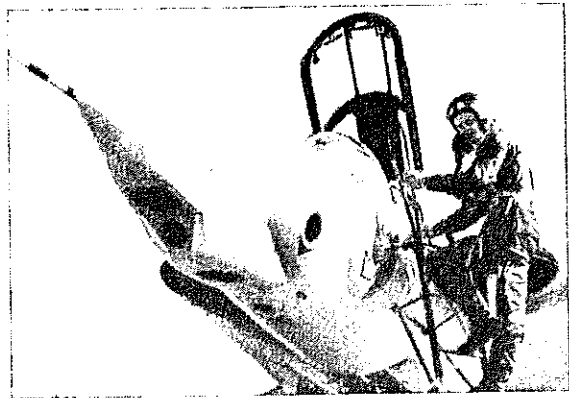
On mahdollista, että kuusi kuukautta Vietnamissa toimineesta Ilmarnäkködivisioonasta (Air Cavalry-Division) saadut edulliset kokemukset saattavat johtaa 1-2 uuden tällaisen divisioonan perustamiseen. Ilmarnäkködivisioonalla on yli 430 ilma-alusta, niistä 428 helikoptereita, sekä 1600 moottoriajoneuvoa, joista yksikään ei ole Jeep-maastoautoa raskaampi. Divisioonan raskaimpia aseita ovat 105 mm:n haupitsit. Kaikkiaan 15 800 miehen divisioona on täten saatu erittäin liikkuvaksi myös vaikeassa maastossa.

Interavia 1/1966

"KONEKIVÄÄRIPATTERI"

USA ottaa Vietnamissa käyttöön uuden asejärjestelmän. Kyseessä on vanhan DC 3 kuljetuskoneen muunnos, jolle on annettu nimi Fc 47. Koneeseen asennetaan kolme kuuden konekiväärin (7,62 mm) ryhmää. Tällä tulipatterilla saavutettava tulentiheys on 18 000 laukausta minuutissa.

Allgemeine Schweizerische
Militärzeitschrift 1/1966

"TIEDUSTELU-DRAKEN"

Ruotsissa on pidetty julkisen sanan edustajille Drakenin tiedusteluversion Saab 35 E:n esittely. Tilaisuus oli järjestetty Nyköpingiin sijoitetussa Lentorykmentti F 11:ssä. Tämä joukko-osasto sai 17. 8. 1965 tämän version ensimmäisen sarjavalmistaiseen koneen.

Interavia 1/1966

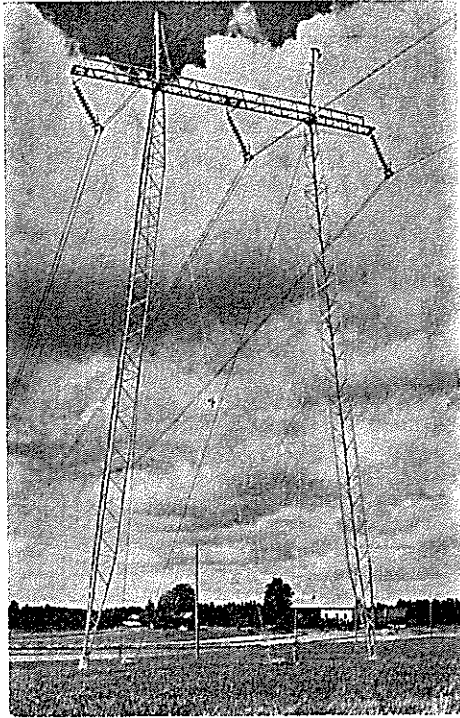
UPSEERITAPPIOITA VIETNAMISSA

USA:n maavoimat ovat kärsineet Vietnamissa suurempia upseeritappioita verrattuna kokonaistappioihin kuin Korean sodassa ja II maailmansodassa. Vietnamissa upseerien osuus tappioista on ollut 19 %, maailmansodassa 16 % ja Korean sodassa 5 %.

Allgemeine Schweizerische
Militärzeitschrift 3/1966

KUNINKAALLINEN HOVIHANKKIJÄ

KULTAINEN
OLUT
NYT
HOVIOLUTTA

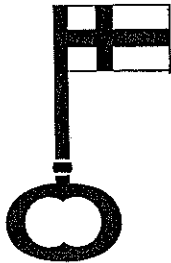
HUOKEA — KÄYTTÖVARMA

Tarkoituksenmukaisuus, käyttövarmuus ja taloudellisuus ovat teknillisen kehityksen tavoitteita. Ne ovat myös meidän toimintamme virikkeitä.

Vieressä eräs uusimmista pylväsratkaisuistamme: 220 kV johdon Turku—Varkkala teräsalumiini-pylvä. Tämä johto on Euroopan ensimmäinen, jossa pylväksaineena on käytetty alumiiniseosta.

Parhaillaan kehittelemme uusia terässeoksia pylväittemme rakennusaineeksi. Tavoitteena on: HUOKEA, KÄYTTÖVARMA SÄHKÖ

IMATRAN VOIMA OSAKEYHTIÖ

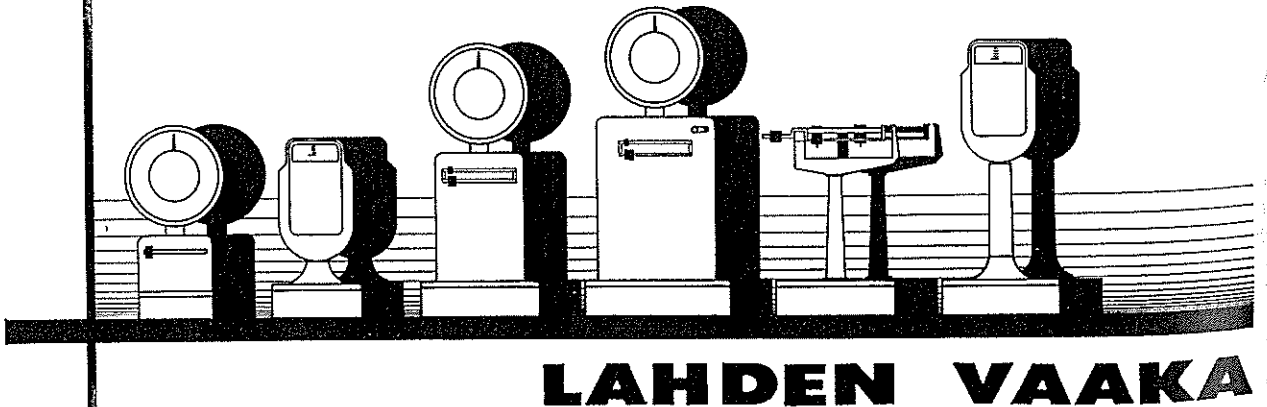
VAKIOVAA'AT

ovat tuotanto-ohjelmamme perusta. Niiden vaakasilan koko vaihtelee, samoin rakenne. Käyttötarpeen mukaan vakiovaaka voi siten olla **pöytävaaka, vapaasti lattialla seisova, lattian tasoon upotettu, pyörille sovitettu** jne. Samaan vaakasilatyyppiin voidaan vaihtoehtoisesti sijoittaa jokin kolmesta punnituskoneistosta:

- kaksoisheilurikoneisto
- valoasteikkokoneisto
- siirtopainokoneisto

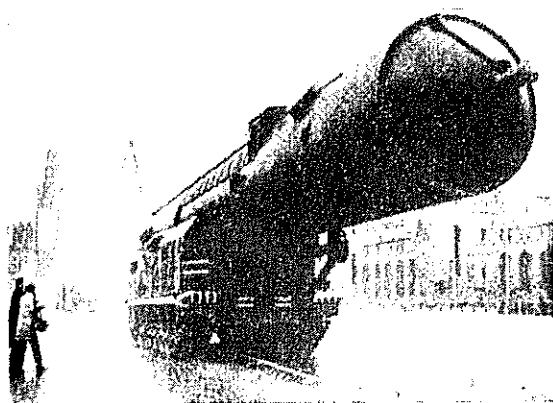
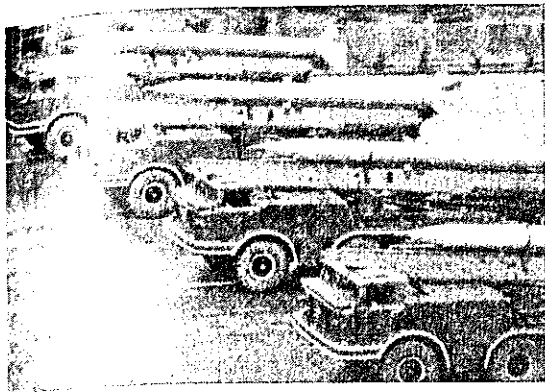
PUNNITUSKONEISTON LISÄLAITTEET

tekevät mahdolliseksi automaattisen taaroituksen, painonleimauksen, punnitustulosten yhteenlaskun jne.

LAHDEN VAAKA

LAHTI — PUH. 25 131

USIA ASEITA MOSKOVAN PARAAFISSA

Viime marraskuussa pidetyssä vallankumouksen 48-vuotisparafiissa esiintyi jälleen uusia aseita.

Ilmatorjuntapanssarivaunujen rivistössä oli ensi kertaa mukana neliputkisella pienehkökaliperisella it-aseella ja tutkalla varustettu vaunu. Sen alusta on kehitetty PT-76:n alustasta.

Tähänastiset tykistöörakettien tyypit ovat olleet tela-alustaisia. Nyt esiintyi kuitenkin uusi Frog-4:ää muistuttava raketti, joka on sijoitettu pyöräalustalle.

Muut uutuudet olivat pyöräalustalle sijoitettu Scud-ohjusta muistuttava tykistöohjus sekä tela-alustainen neuvostoliittolaisen ilmoituksen mukaan kiinteää polttoainetta käyttävä mannertenvälinen ohjus.

Soldat und Technik 1/1966

PUOLUSTUSMÄÄRÄRAHAT

USA käytti viime finanssivuonna 6,9 %, NL 5,7 %, Iso-Britannia 6,7 %, Ranska 5,1 % ja Länsi-Saksa 5 % kansantulostaan puolustusmäärärahoihin. Verrattaessa puolustusbudjettien osuutta kansantuloon todetaan, että Israel (10,7 %) ja Egypti (8,6 %) kuuluvat suurimpien puolustusmäärärahojen käyttäjiin.

Allgemeine Schweizerische
Militärzeitschrift 2/1966

NL:N SOTILASBUDJETTI

Neuvostoliitto on korottanut sotilasmäärärahojaan vuodeksi 1966 5 %:lla, eli 13,4 miljardiin ruplaan. Tämä summa käsittää 12,8 % kokonaisbudjetista. Vertailuna todettakoon, että Berliinin kriisin aikana (1963) NL:n sotilasmenot olivat 13,9 mrd ruplaa.

Allgemeine Schweizerische
Militärzeitschrift 3/1966

YDINKOKEITA

Joulukuun alussa 1965 suoritti USA Nevadan autiomaassa suurimman viimevuotisen maanalaisen kokeen. Se oli 22. viime vuonna suoritetuista kokeista ja vastasi voimaltaan 1 milj. trotyyliitonnia.

Allgemeine Schweizerische
Militärzeitschrift 1/1966

AKATEEMISTA OPISKELUA

766 Bundeswehrin aktiivi- ja reserviupseeria opiskelee nykyisin stipendien avulla yliopistoissa, teknillisissä korkeakouluissa ja korkeammassa teknillisissä oppilaitoksissa. Stipendit jaetaan Bundeswehrin opiskelunhostamisohjelman puitteissa. Luonnontieteet ovat johtavassa asemassa. Niitä opiskelee 574 upseeria ja teknillisissä tiedekunnissa n. 160 upseeria.

Wehr und Wirtschaft 3/1966

CAMPARI

Ennen ateriaa kuivana, jään kera tai ilman

Jos haluat longdrinkin, nauti sitä jää- tai soodaveden kera.

Jos haluat juoman makeana, sekoita siihen Vermouthia

Cocktailina ennen päivällistä kokeile 1/3 Camparia 1/3 Vermouthia 1/3 Ginia

N:o 5831

DAVIDE CAMPARI
Milano
Italia

Kadettikurssien kuulumisia

7., 13. ja 18. Kadetikurssi viettivät Kadettikoulun päättymisen 40., 35. ja 30. vuosijuhlaa 14. ja 15. 5. 1966. Ohjelmassa oli lauantaina 14. 5. yhteinen kunniakäynti Hietaniemen sankarihaudoilla. Kurssien edustajina laskivat kenraaliluutnantit A Maunula ja J Järventaus sekä kenraalimajuri A Pietarinen seppeleen suurelle sankariristille. Kenraalimajuri O Seeve, everstiluutnantti M Terä ja majuri E Vuorinen laskivat seppeleen Suomen Marsalkka Mannerheimin haudalle.

Iltajuhlaa vietettiin kurseittain Kulosaaren kasinolla 14. 5. Reippaan ja iloisen yhdessäolon puitteisiin oli kauniilla tavalla sisällytetty kadettivainajien muisto. Kunkin kurssin tiloihin oli varattu palavin kynttilöin koristettu pöytä rivistä poistuneille kadettiveljille. Jokainen läsnäollut saattoi tuntea, että kurssit olivat paikalla kokonaisina ...

7. ja 13. Kadetikurssi pitivät kurssikokouksensa 15. 5. Kalastajatorpalla.

Kadetti n:o 810.

		20. Kurssi	
Evl	Tehola, Yrjö	ylennetty everstiksi	1. 4. 1966
		25. Kurssi	
Evl	Karppinen, Pentti Vilho	myönnetty ero	8. 5. 1966
Ev	Matala, Toivo Valdemar	—,—	2. 6. 1966
		26. Kurssi	
Maj	Heiskanen, Lauri Veikko	myönnetty ero	7. 3. 1966
Kenrm	Keinonen, Yrjö Ilmari	ylennetty kenraaliluutnantiksi	7. 2. 1966
Evl	Yliluoma, Paavo Mikael	myönnetty ero	16. 3. 1966
		27. Kurssi	
Maj	Järvilehto, Jarmo Toivo	ylennetty everstiluutnantiksi	1. 5. 1966
Evl	Nykänen, Reino Matti	ylennetty everstiksi	11. 2. 1966
		31. Kurssi	
Kapt	Kahelin, Ernst Henrik Gabriel	ylennetty majuriksi	1. 4. 1966
		37. Kurssi	
Kapt	Aro, Arvi Antero	ylennetty majuriksi	19. 3. 1966
Kapt	Linsuri, Paavo	—,—	—,—
Kapt	Pänttjä, Osmo Jaakko Kalevi	—,—	1. 4. 1966
Maj	Suonperä, Teppo Juuso	ylennetty everstiluutnantiksi	18. 3. 1966
Kapt	Tiainen, Aimo Yrjö	ylennetty majuriksi	19. 3. 1966
Kapt	Tuominen, Aulis Johannes	—,—	—,—
Kapt	Turpeenniemi, Paavali Valtteri	—,—	—,—
Kapt	Volmanen, Matti Johannes	—,—	—,—
		25. Me-kurssi	
Kaptl	Kaisalo, Jorma Allan	ylennetty komentajakapteeniksi	1. 4. 1966
Kaptl	Kuparinen, Teuvo Ilmari	—,—	—,—
Kaptl	Tikka, Juha Yrjö Julius	—,—	—,—
		38. Kurssi	
Kapt	Salminen, Viljo Fraidiof	ylennetty majuriksi	19. 3. 1966
		39. Kurssi	
Kapt	Karesma, Aarno Aulis Juhani	ylennetty majuriksi	19. 3. 1966
Kapt	Korttila, Kari Veikko	—,—	—,—
Kapt	Laine, Raimo Kullervo	—,—	—,—
Kapt	Meriö, Rauno Martti	—,—	—,—
Kapt	Moilanen, Jaakko Antti	—,—	—,—
Kapt	Peitsara, Perttu Tapio	—,—	—,—
Kapt	Urpo, Eero Untamo	—,—	—,—
		41. Kurssi	
Kapt	Lehikoinen, Pauli Antero	myönnetty ero	7. 3. 1966
		43. Kurssi	
Ylil	Kankkunen, Vesa Tapani	ylennetty kapteeniksi	1. 4. 1966
Ylil	Salonen, Mauno Kyösti	—,—	—,—
		44. Kurssi	
Ylil	Kalavainen, Aimo Juhani	ylennetty kapteeniksi	1. 4. 1966
Ylil	Manelius, Heikki Armas	—,—	—,—
		29. Me-kurssi	
Ylil	Kavela, Heikki Juhani	ylennetty kapteeniksi	1. 4. 1966
		45. Kurssi	
Ylil	Laukkanen, Matti Kalevi	myönnetty ero	28. 2. 1966
		Edellisessä numerossa sattuneen virheen vuoksi oli jäänyt pois	
		19. Kurssi	
Kapt	Suhonen, Tapani	myönnetty ero ja ylennetty majuriksi reservissä	15. 2. 1966

Pöytäkirja Kadettikunta ry:n vuosikokouksesta, joka pidettiin Tampereella, Suomalaisessa Klubissa 26. 3. 1966 alkaen klo 16.30. Läsnä oli 33 edustajaa ja valtakirjoilla edustettuna 1306 eli yhteensä 1339 jäsentä.

Kokouksen puheenjohtajina toimivat kenraalimajuri **T Saukkonen** ja kenraalimajuri **O Seeve**, sihteerinä majuri **P Ojanperä**, kapteeni **P Kauko** ja luutnantti **H Savonheimo**.

1. §

Vuosikokouksen avajaisjuhlan aluksi tuotiin Kadettikunnan lippu juhlasaliin soittokunnan soittaessa Ateenalaisten laulua. Tämän jälkeen Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri **T Saukkonen** suoritti vuosikokouksen avauksen lausuen mm seuraavaa (puhe julkaistu toisessa paikassa lehteä).

Avaussanojen jälkeen kenttärövästi **Y Massa** piti perinteellisen rukousaktin. Tämän jälkeen lauloi kadettikuoro soittokunnan säestämänä. Seurasi kaupunginjohtaja **V Vartolan** mielenkiinnolla kuultu esitelmä Tampereen kaupungin kehityksestä. Esielmän päätyttyä kenrm **Saukkonen** ojensi Kadettikunnan pienoislipun kaupunginjohtaja **V Vartolalle** Tampereella pidetyn Kadettikunnan vuosikokouksen muistoksi. Kaupunginjohtaja **Vartola** kiitti Tampereen kaupungin puolesta.

Tämän jälkeen puheenjohtaja jakoi Kadettikunnan ansiomerkit ja ansiolevykkeet Kadettikunnan hyväksi ansiokkaasti toimineille upseereille.

Ansiomerkin saivat

evl	U S Haahti	N:o 21
ev	J U Hynninen	„ 22
evl	E V Korpikoski	„ 23
ev	J V Nordgren	„ 24
maj	L O Reunala	„ 25
ev	V T Rommi	„ 26
kenrm	F O Seeve	„ 27
kapt	U O Silventoinen	„ 28
kenrm	M J Sisto	„ 29
ev	R Tengström	„ 30
evl	J J Valtanen	„ 31

Ansiolevykkeen saivat

kapt	A V Euramo	N:o 172
ev	S T Liikkanen	„ 173

ev	E V Setälä	„ 174
evl	M J Uotinen	„ 175
evl	V A Väisänen	„ 176

Ansiomerkkien ja levykkeiden jaon jälkeen puheenjohtaja ilmoitti valtuuskunnan hyväksyneen, että Kul-taiseen Kirjaan merkitään seuraavien upseerien nimet:

Kenrl	Yrjö Ilmari Keinonen	(nimitetty 14. 11. 65 ensimmäisenä kadettiupseerina puolustusvoimain komentajaksi)
Kenrm	Karl Olof Lindeman	(ylenn kenrm 6. 12. 1965)
Kenrm	Pehr-Johan Gummerus	(ylenn kenrm 6. 12. 1965)
Evl	U S Haahti	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Ev	J U Hynninen	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Evl	E V Korpikoski	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Ev	J V Nordgren	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Maj	L O Reunala	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Ev	V T Rommi	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Kenrm	F O Seeve	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Kapt	U O Silventoinen	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Kenrm	M J Sisto	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Ev	R Tengström	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)
Evl	J J Valtanen	(saanut ansiomerkin 26. 3. 1966)

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön puolesta suorittivat kenraaliluutnantit Kai Savonjousi ja Olavi Huhtala säätiön myöntämien stipendien ja apurahojen jaon. Määräaikaan mennessä oli säätiölle jätetty arvosteltaviksi ja mahdollisesti palkittaviksi 3 teosta, 1 tutkimustyö, 4 kirjoitusta ja 2 apuraha-anomusta. Palkintoja teoksista myönnettiin seuraaville: evl **M Santavuori** mk 2.000,—, evl **J Karhunen** mk 800,— ja maj **A O Väänänen** mk 500,—. Kirjoitukset palkittiin seuraavasti: maj **K Maunula** mk 400,—, evl **M Kuosa** mk 300,—, maj **A Lauri** mk 200,—. Apurahoja myönnettiin seuraaville: evl **C-B Petander** mk 1.000,— ja kapt **R Rosenqvist** mk 500,—. Yhteensä jaettiin palkintoina ja apurahoina mk 5.700,—.

Sitten seurasi tervehdyssähkeiden lähettäminen, jotka päätettiin lähettää

- Tasavallan Presidentille
- Puolustusministeri Arvo Pentille
- Kenraaliluutnantti Yrjö Keinoselle
- Everstinrouva Helvi Nurmiolle
- Kenraalinrouva Maria Heinrichsille

Tämän jälkeen esitettiin vuosikokoukselle seuraavat tervehdykset: Ev **V Larri** esitti puolustusvoimain komentajan tervehdyksen, kenrl **V Valve** Jääkäriliiton, evl **A Haapaniemi** Upseeriliiton, ltn **A Solja** Reserviupseeriliiton ja Pohjois-Hämeen Reserviupseeripiirin, sotmest **I Siitarinen** Aliupseeriliiton, ev **L Haanterä** Upseerit evp-yhdistyksen, vääp **K Marjamaa** Reservin Aliupseerien Liiton ja P-Hämeen Resaliupseeripiirin sekä sotilaskotisisar **Sirkka Numminen** Sotilaskotiliiton tervehdykset.

Tilaisuus päättyi soittokunnan säestyksellä laulettuun Maamme-lauluun, jonka jälkeen lippu poistui soittokunnan soittaessa Ateenalaisten laulua.

2. §

Varsinaisen vuosikokouksen avasi Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri **T Saukkonen**.

3. §

Puheenjohtajan kehotuksesta kunioitettiin hetken hiljaisuudella viime vuoden aikana keskuudestamme kuoleman kautta poistuneiden Kadettikunnan kunniajäsenen, jvkenr **A Heinrichsin** sekä 20:n muun jäsenen muistoa.

4. §

Vuosikokous todettiin sääntöjen mukaisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

5. §

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin kenrm **T Saukkonen** ja kenrm **O Seeve**, sihteeriksi maj **P Ojanperä**, kapt **P Kauko** ja ltn **H Savonheimo**, pöytäkirjan tarkastajiksi evl **T Sutela** ja maj **N Lappalainen** sekä ääntenlaskijoiksi maj **K Vallas**, maj **O Tikka** ja kapt **S Hintikka**.

6. §

Kadettikunnan vuosikertomus vuodelta 1965 oli etukäteen lähetetty eri kadetti-piireille ja jaettu kokouksen

osanottajille. Ev K-S Laakso esitti vuosikertomuksen hyväksyttäväksi muutoksitta.
Vuosikertomus hyväksyttiin.

7. §

Kenrm O Seeven johtaessa puheetta käsiteltiin tilinpäätösasioita. Kapt P Kauko luki Kadettikunnan ja Kylkiraudan tilintarkastuskertomukset. Ev K-S Laakso esitti, että tilit hyväksytään kiitosmaininnalla ja hallitukselle myönnetään tili- ja vastuuvapaus.

Hallitukselle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

8. §

Evl M Uotinen luki hallituksen ehdotuksen Kadettikunnan vuoden 1966 toimintasuunnitelmaksi.

Maj K Vallas esitti, että Kadettikunnan vuoden 1966 toimintasuunnitelma muutettaisiin näin kuuluvaksi: Toimintavuonna 1966 pyritään ylläpitämään ja kehittämään maanpuolustushenkeä, lujittamaan upseeriston yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä lisäämään sen valvutuneisuutta ja yhteiskunnallista arvostusta.

Kansamme ja sen upseerikunnan kannalta tehokkaimman tuloksen saavuttamiseksi pyritään päämäärä saavuttamaan Upseeriliiton puitteissa, joihin Kadettikunta liitetään.

Koska Vallaksen esitykseen sisältyi Kadettikunnan toimintamuotojen tarkistamista koskeva ehdotus, niin asia päätettiin ottaa esille sitten kun vuosikokousohjelman mukaan tästä asiasta keskustellaan.

9. §

Ev S Liikkanen esitti hyväksyttäväksi hallituksen laatiman talousarvion vuodelle 1966.

Talousarvio hyväksyttiin.

Samalla hyväksyttiin jäsenmaksuksi mk 10,—, alennetuksi jäsenmaksuksi mk 5,— sekä uusien upseerien liittymismaksuksi mk 10,—.

10. §

Maj P Ojanperä selosti Suomenlinnan kadettiipiirin esitystä, jossa ehdotettiin, että Suomenlinnan kadettiipiiri lakkautettaisiin ja sen jäsenet siirrettäisiin Helsingin kadettiipiiriin. Valtuuskunta oli kokouksessaan 27.1.1966 hyväksynyt Suomenlinnan kadettiipiirin lakkauttamisen.

Päätettiin, että Suomenlinnan kadettiipiiri lakkautetaan.

11. §

Kenrm P-J Gummerus esitti oheisen liitteen 1 mukaisesti hallituksen kannan Kadettikunnan toimintamuotojen tarkistamista koskevassa kysymyksessä.

Ensimmäisen puheenvuoron käytti evl Korpikoski, joka viitaten maj Vallaksen tekemään toimintasuunnitelmaehdotukseen totesi, että koska Kadettikunnan lakkauttamista koskevaa asiaa, joka itse asiassa sisältyy maj Vallaksen toimintasuunnitelmaehdotukseen, ei ole mainittu vuosikokousohjelmassa, niin siitä ei voida keskustella. Korpikoski ehdotti, että äänestetään hyväksytäänkö hallituksen esitys vuoden 1966 toimintasuunnitelmaksi. Evl Huhtasen mielestä Kadettikunnan hallitus ansaitsi kiitokset tähänastisesta toiminnasta ja ehdotti, että ei äänestetä, vaan hallituksen toimintasuunnitelma hyväksytään ja hallitukselle annetaan täysi luottamus ja työrauha sen pyrkiessä Kadettikunnan toimintamuotojen tarkistamiskysymyksessä jäsenistöä tyydyttävään ratkaisuun. Hämeenlinnan, Kainuun ja Kouvolan edustajat kannattivat periaatteessa Kadettikunnan ja Upseeriliiton toiminnan yhdistämistä. Lapin edustaja toivoi, että kadettiipiirit saisivat asiasta tarkempia informaatioita ja että ennen kaikkea alaorganisaatiokysymys saatettaisiin tyydyttävään ratkaisuun. Lahden edustaja ehdotti, että organisaatiokysymys selostettaisiin perusteellisesti jäsenistölle ja sen jälkeen suoritettaisiin jäsenäänestys asiasta. Oulun edustaja toivoi, että Kadettikunnan ja Upseeriliiton alaorganeiden toiminta yhdistettäisiin. Tämän johdosta evl Korpikoski totesi, että tätä pyrkimystä hallitus toimintasuunnitelmassaan nimenomaan korostaa.

Puheenjohtaja käytti puheenvuoron, jossa hän mainitsi, että

- Kadettikunnan ja Upseeriliiton hallituksilla on omat tehtävänsä, joten kummankin järjestön johdossa asiat eivät mene ristiin,
- jos Kadettikunta ja Upseeriliitto yhdistetään, niin jäsenmaksut eivät pienene, koska mm Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö tarvitsee oman osuutensa,
- jos Kadettikunta lakkautetaan, niin sen ote SMM-säätiöön irtoaa ja
- Kadettikunta on aina, sääntöjensä

mukaisesti, pyrkinyt kaikkia upseereita yhdistävään toimintaan. Kadettikunnan hallitus on kehoittanut kadettiipiirejä kutsumaan eri tilaisuuksiinsa kaikki muut upseerit, jos niitä on vähän tai ainakin edustajat kaikista eri upseeripiireistä.

Tehdystä äänestyselämästä puheenjohtaja totesi, että Kadettikunnan lakkauttamista koskevasta asiasta ei tässä vuosikokouksessa voida äänestää, koska sitä ei ole mainittu vuosikokousohjelmassa. Lopuksi puheenjohtaja tiedusteli saako hallitus valtuudet Kadettikunnan toiminnan tarkistamiseen ja erityisesti alaorganisaatiokysymyksen järjestämiseen.

Hallitus sai pyytämänsä valtuudet ja hallituksen laatima toimintasuunnitelma vuodelle 1966 hyväksyttiin.

Asian käsittelyn päätteeksi puheenjohtaja lausui toivomuksen, ettei Kadettikunnan lakkauttamiskysymystä otettaisi esille ainakaan kymmenen vuoteen.

12. §

Ev B Backström antoi hallituksen vastauksen Kuopion kadettiipiiriin aloitteisiin, jotka koskivat muistomerkin aikaansaamista Kuopiossa 1780—81 toimineen sotakoulun paikalle sekä Vokkolan kartanossa, mahdollisesti Haapaniemen kadettikoulusta peräisin olevien ovien ja ovikoristeiden talteenottamista. Selostus tyydytti kokousta.

13. §

Kenrm T Saukkonen vastasi Kuopion kadettiipiiriin aloitteeseen, jonka mukaan kadettikouluaika olisi laskettava eläkevuosiksi, mainiten seuraavaa: Kadettikouluajan laskeminen eläkevuosiksi on ollut esillä monta kertaa, mutta aina se on tullut hyljättyksi. Nyt kun juuri on valmistunut uusi virkamiesten eläkelaki ei ajankohta ole sopiva asian esilleottamiseksi. Lisäksi on otettava huomioon, että uuden eläkelain mukaan eläkevuosia aletaan laskea 23 ikävuodesta alkaen, joten tämäkin tekee yrityksen osittain tarkoituksettomaksi.

Vastaus tyydytti kokousta.

14. §

Maj P Ojanperä selosti liitteen 2 mukaisesti mahdollisuuksia lisätä Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön myöntämien hautausavustuksien suuruutta.

Selostus tyydytti kokousta.

15. §

Suoritettiin Kadettikunnan toimihenkilöiden vaalit.

Aluksi todettiin, että maj N Lappalainen on pakollisessa erovuorossa ja että komkapt J Klenberg todennäköisesti joutuu pitempiäaikaiselle ulkomaankomennukselle.

Kadettikunnan puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti uudelleen kenrm T Saukkonen ja varapuheenjohtajaksi samoin yksimielisesti kenrm P-J Gummerus. Maj Lappalaisen ja komkapt J Klenbergin tilalle valittiin uusiksi hallituksen jäseniksi ev M Haaksalo ja komkapt Y Halonen. Uusi hallitus sai seuraavan kokoonpanon:

Puheenjohtaja
kenrm T Saukkonen

Varapuheenjohtaja
kenrm P-J Gummerus

Jäsenet

ev B Backström
ev M Haaksalo
evl M Uotinen
komkapt Y Halonen
maj evp L Reunala
maj evp A Marte
kapt evp A Euramo
kapt A Mäkipää

Tilintarkastajiksi tulivat valituiksi:

evl A E Ahola
evl evp U K Lehtonen
evl evp P K Heino

varalle

evl K K Mäntylä
evl E U Seitola

Kadettikunnan valtuuskunnan jäseniksi valittiin seuraavat:

Helsingissä olevat jäsenet

kenrm evp O Seeve
kenrm M Sisto
ev O Lehti
evl evp U S Haahti
evl evp A Haapaniemi
evl T Sutela
kapt evp U Silventoinen

Maaseutujäsenet

ev evp V Rommi
ev J Hynninen
ev E Setälä
evl O Kaakinen
evl J Muttonen
evl Y Pöhjanvirta
evl P Parviainen
evl U Huuhtanen

16. §

Vuosikokouksen seuraavasta pito-paikasta keskusteltaessa valtuutettiin hallitus, neuvoteltuaan asiasta valtuuskunnan ja kadetti-piirien kanssa, määräämään missä vuosikokous pidetään vuonna 1967.

17. §

Varsinaisen vuosikokouksen päättyttyä kenrm T Saukkonen esitti kiitokset vanhan hallituksen osakseen saamasta tuesta ja jatkuvasta luottamuksesta sekä kiitokset Pirkka-Hämeen kadetti-piirille sen erittäin hyvin suorittamien vuosikokousjärjestelyjen vuoksi.

Ev K-S Laakso esitti puheenjohtajalle ja hallitukselle kiitokset hyvin johdetusta vuosikokouksesta.

18. §

Kokous päättyi klo 18.10.

Kadettikunnan puheenjohtaja
Kenraalimajuri
T Saukkonen

Sihteeri
Majuri
P Ojanperä

Vuosikokouksen valitsemina pöytäkirjan tarkastajina olemme tarkastaneet tämän pöytäkirjan ja todeneet sen vastaavan kokouksen kulkua.

Everstiluutnantti
T Sutela

Majuri
N Lappalainen

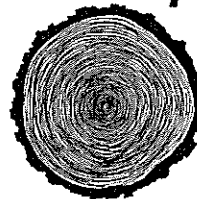
Liite 1

Kenraalimajuri
P-J Gummerus

Kadettikunnan hallituksen selostus vuosikokoukselle Kadettikunnan toimintamuotojen tarkistamista koskevasta asiasta

Kysymys Kadettikunnan toimintamuotojen tarkistamisesta, upseerijärjestöjen organisaatiosta ja niiden toiminnan päällekkäisyydestä on eräiden kadetti-piirien aloitteesta ollut esillä vuosikokouksissa vuosina 1959, 1964 ja 1965.

Veitsiluodon ovet ja ikkunat valmistetaan Lapin männystä

Lapin mänty kasvaa hitaasti. Siksi se on ihanteellinen materiaali ovien ja ikkunoiden valmistamiseen: sitkeää ja kestävä.

Valmistamme ovia ja ikkunoita kaikkia vakiokokoja. 3-kertaiset ikkunamme sopivat nimenomaan kylmään ilmastoomme. Kolme kuusta - laatutyön merkki.

Laadun takeena on myös Rakennuspuusepänteollisuus r.y:n myöntämä yhdistysmerkin käyttöoikeus.

 VEITSILUOTO OSAKEYHTIÖ

Veitsiluoto, puh. Kemi, vaihde 3651
Myyntivarasto:
Veitsiluoto Osakeyhtiö
Rovaniemi, puh. 2176

Kadettikunnan hallituksen 4.5.1964 asettama ja kenrm P-J Gummeruksen puheenjohtolla työskennellyt toimintamuotojen tarkistamistoimikunta jatkoi vuosikokouksessa v 1965 tehdyn päätöksen perusteella työtään tutustumalla aluksi komppant Klenbergin ja kapteeni Mäkipään laatimaan tutkimustyöhön Kadettikunnan tehtävistä, organisaatiosta ja toimintamuodoista sekä sen suhteesta Upseeriliittoon. Tämän tutkimustyön suorittamisesta teki Kadettikunnan hallitus päätöksen em tarkistamistoimikunnan asettamisen jälkeen ja sen tarkoituksena oli saada riittävä perusta asetettujen toimikunnan työskentelylle.

Edellä mainitun tutkimustyön suorittajat päätyivät tutkimuksissaan seuraaviin vaihtoehtoihin:

1. Nykyisen organisaation tarkistaminen,
2. Kadettikunnan muuttaminen senioriyhdistykseksi, mikä merkitsisi sitä, että Kadettikuntaan kuuluisi pääasiassa vain evp-jäseniä sekä
3. Kadettikunnan ja Upseeriliiton yhdistäminen yhdeksi upseerijärjestöksi.

Koska tässä vaiheessa oli ilmeistä, että toimikunnan työ tulisi sivuamaan myös Upseeriliiton toimintaa, pyysi Kadettikunnan hallitus toimikunnan ehdotuksesta upseeriliittoa nimeämään edustajansa ko toimikuntaan, kuten tapahtuikin.

Tarkistamistoimikunta jätti Kadettikunnan hallitukselle 14.12.1965 kaksi vaihtoehtoa sisältävän ehdotuksensa. Nämä vaihtoehdot, jotka periaatteena esiintyvät edellä mainitussa tutkimustyössä, olivat:

1. Yksi yhteinen upseerijärjestö ja
2. nykyisten toimintamuotojen ja erityisesti nykyisen alaorganisaation tarkistaminen.

Saadakseen laajemman selvyuden mielipiteistä tässä asiassa kutsui hallitus valtuuskunnan kokoukseen Helsinkiin 27.1.1966.

Vaikka tulokset tästä kokouksesta pääpiirtein onkin selostettu kadetti-piireille kiertokirjeellä 3.2.1966, on ne kuitenkin syytä tuoda tässäkin yhteydessä esille.

Valtuuskunta ja hallitus totesivat yksimielisesti, että Kadettikunnan lopettamiseksi ei ole olemassa perusteita. Kadettikunnalla on jatkuvasti oma ulos- ja sisällepäin suuntautuva

tehtävänsä oikean maanpuolustushengen kehittäjänä ja ylläpitäjänä. Tässä työssään Kadettikunta nojautuu lähes 200 vuotta vanhoihin Haapaniemen kadettikoulusta peräisin oleviin perinteisiin, joiden on jatkuttava. Kadettikunnan toiminnan perusteet ovat siis edelleen olemassa, kuten vuosikertomuksessakin on todettu. Lisäperusteluina mainittiin, että yhden yhteisen upseerijärjestön perustamisessa omaisuusjärjestelyt tuottavat vaikeuksia, ja että Kadettikunnan lakkauttamiseen tarvittavaa 4/5 äänten enemmistöä vuosikokouksessa tuskin saavutetaan.

Hallitus suosittelee seuraavalle hallitukselle Kadettikunnan nykyisten toimintamuotojen tarkistamista. Nykyisen hallituksen järjestötoiminta-jaosto on asiaa jo alustavasti hallituksen jäsenten tekemien esitysten perusteella tutkinut.

Vaikean pulman muodostaa Kadettikunnan ja Upseeriliiton alaorganisaatiokysymys. Kumpikin järjestö hoitaa omia asioitaan, joten päällekkyyttä ei yleensä hallitusportaassa ole olemassa, mutta alaorganisaatiossa on todettavissa päällekkyyttä. Suurimpana syynä tähän on ehkä keskityksen puute. Toisaalta on myös todettava, että olosuhteet eri paikkakunnilla vaihtelevat huomattavasti ja sen vuoksi olisi toiminnan koordinoimisessa päästävä ratkaisuun, joka joustavasti soveltuisi kaikkiin olosuhteisiin, mikäli tämä on yleensäkin mahdollista. Koska alaorganisaatiokysymys liittyy myös Upseeriliiton toimintaan, on tätä koskevat järjestelyt suoritettava yhteistoimin sen kanssa.

Liite 2

Majuri P Ojanperä

Mahdollisuudet Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön myöntämien hautausavustuksien suuruuden lisäämiseksi.

Hautausavustuksen suuruuden lisäämisestä on ennenkin tehty aloitteita, mutta asia on loppunut siihen, että Kadettikunnan jäsenet eivät ole hyväksyneet jäsenmaksun korottamista, jota säätiön hallitus on pitänyt hautausavustuksen suuruuden korottamisen edellytyksenä.

Vuonna 1957 suoritettiin säätiötä koskeva vakuutusmatemaattinen ar-

viointi ja tällöin tultiin siihen tulokseen, että vuonna 1970 tulee säätiön pääoman olla 300.000 nmk, jotta se kadettiupseerien kuolleisuuden lisääntyessä pystyisi antamaan omaisille 500 mk:n suuruisen hautausavustuksen. Tällä hetkellä on säätiön pääoma mk 240.000,—, joten on mahdollista, että vuoden 1970 tavoite saavutetaan.

Kun kokemus osoitti, että kadettiupseerien kuolleisuus ei lisääntynyt em vakuutusmatemaattisen laskelman edellyttämällä määrällä, niin säätiön hallitus päätti, valtuuskunnan hyväksymänä, että niiden Kadettikunnan jäsenten osalta, jotka ovat vuosien 1953—62 välisenä aikana lahjoituksiltaan tukeneet säätiön toimintaa, korotetaan hautausavustusta 10 markan lisäavustuksella kutakin vuosien 1953—62 välisenä aikana annettua 5 markan suuruisia lahjoitusta kohti. Suurin mahdollinen hautausavustus on tällöin mk 600,—. Lisäksi hallitus päätti, että kaikki vuodesta 1963 alkaen jäsenmaksunsa tai ns alennetun jäsenmaksun maksaneet Kadettikunnan jäsenet oikeutetaan etuoikeutetusti nauttimaan SMM-säätiön suomia etuja. Nämä olivat sangen merkittäviä päätöksiä.

Mitä tulee nykyisen hautausavustuksen korottamiseen, niin on mm huomattava, että ensimmäiset kadettikurssit olivat melko pieniä, mutta myöhemmin ja varsinkin sodan aikana sekä viime vuosina on upseereiksi valmistunut hyvinkin suuria kurseja, joten kuolleiden kadettiupseerien määrä tämän johdosta tulee lisääntymään. Aika on toinen tekijä, joka tulee lisäämään kadettiupseerien kuolleisuutta, sillä kun vanhemman polven kadettiupseerit saavuttavat määrätyn korkean iän, niin silloin ei auta enää hyvä terveyskään, vaan kadettiupseereita kuolee suunnilleen kurssin verran vuodessa. Nämä seikat on otettava huomioon säätiön toiminnan jatkuvuutta ajatellen. Säätiön on pystyttävä jatkuvasti täyttämään velvollisuutensa.

Jotta päästäisiin selville siitä, mitä mahdollisuuksia säätiöllä, nykyinäkyvät huomioon ottaen, on korottaa hautausavustuksien suuruutta, on hallitus päättänyt suorittaa uuden vakuutusmatemaattisen tutkimuksen. Tämän valmistuttua päätetään jatko-toimenpiteistä.

Sisällysluettelo

	Sivu
Kadettikunnan vuosikokous	4
Kenttävastavi Y Massa: Rukousakti	6
Kenraali T Saukkonen: Puhe Kadettikunnan vuosikokouksessa	7
In memoriam	9
Kenraali K Savonjousi: Puhe	10
Anneli Käätä: Tampere	11
Majuri N Lappalainen: Suomalaiset soturit vierailulla taistelukentillä	15
Uusia upseereita	27
50. Kadettikurssin matrikkeli	28
35. Merikadettikurssin matrikkeli "Kadetti n:o 3466": Vuosikymmenen takaa	35
Kadetti P Kujasalo: Kadettikuulumisia	40
Uutipaloja	43
Kadettikurssien kuulumisia	46
Pöytäkirja Kadettikunta ry:n vuosikokouksesta	48

42⁵%

42⁵%

LAHDEN A-EXPORT
on ylivoimaisesti
Suomen suosituin olut
42⁵ olueen ystäväistä
pyytää aina Lahden Aata

EI OO PAREMPAA...

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 70

Päätoimittaja: evl E Korpikoski, PEjärj-
os, puh 625801/2231

Toimituskunta:

evl E Korpikoski (phj) ja J Valtanen, maj: t
P Ojanperä (siht), N Lappalainen, A. Lauri,
kapt A Mäkipää ja maist U Ryönänkoski

Toimitussihteeri: majuri A Lauri, Pää-
esikunta, puh 625801/2446

Ilmoitukset: ltn V Levomäki, Sturenk 9
B 38, puh 714299

Taloudenhoito ja ilmoitusaineis-
to: rouva Irja Wonkka, Liisank 1, Helsinki,
puh 12681/333

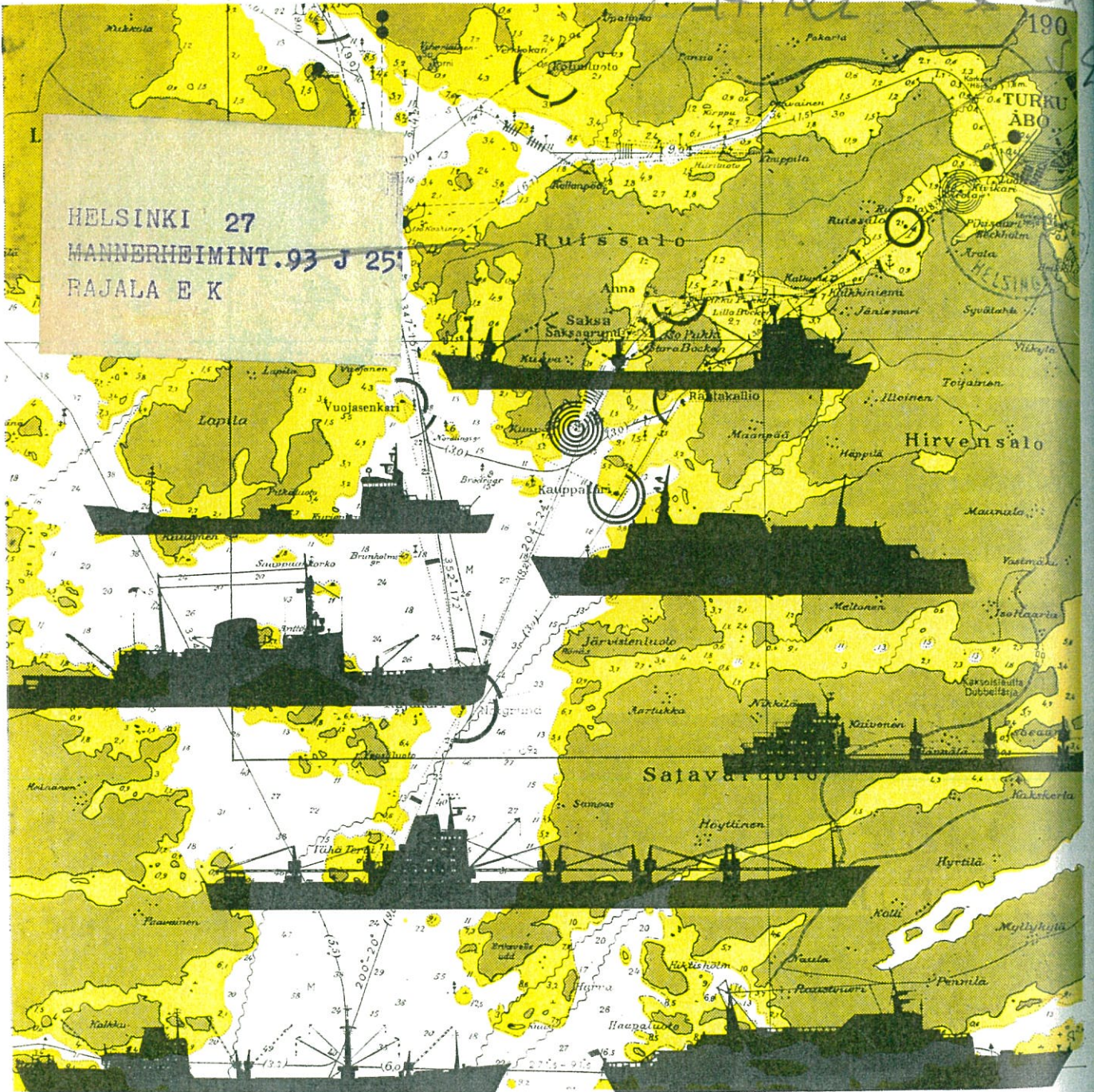
Kuvalaatat: Helander-Kliché, Helsinki,
puh 632042

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto,
Fredrikink 16 A, 625801/2877 tai 57384

Tilaushinnat: 1/1 v. 6.—, irtonumerot 1:50.

POSTISIIRTOTELI 30 909

Muuttamien
TINKI 22 Ux

erikoisaluksia kaikkiin tarkoituksiin

Linjarahatialuksia, jäänmurtajia, auto- ja matkustajalauttoja, irtolastialuksia, matkustaja-aluksia, irtosementti-aluksia ja muita erikoisaluksia.

WÄRTSILÄ

HELSINGIN TELAKKA

TURUN TELAKKA